

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

**MENTALNI POREMEĆAJI
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAGREB, 2026.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

**MENTALNI POREMEĆAJI
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAGREB, 2026.

Izdavač: HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7, 10 000 Zagreb
www.hzjz.hr

Ravnatelj: izv.prof.dr.sc. Krunoslav Capak, prim.dr.med.spec.

Urednik: prim. Ivana Brkić Biloš, dr.med., spec. epidemiologije

Stručni urednik: Maja Silobrčić Radić, dr.med., spec. epidemiologije

Autori: Maja Silobrčić Radić, dr.med., spec. epidemiologije
Bojana Mahmutović, dr.med., spec. epidemiologije
Viktorija Mihalić, mag.san.ing.
Ivana Švigir, bacc.san.ing.

Suradnici: Prim. Sandra Mihel, dr.med., spec. javnozdravstvene med.
Doc.dr.sc. Marijan Erceg, dr.med., spec. epidemiologije
Željka Draušnik, dr.med., spec. javnozdravstvene med.
Mario Trošelj, dr.med., spec. epidemiologije
Doc.dr.sc. Tomislav Benjak, dr.med., spec. javnozdravstvene med.
Ana Trajanoski, mag.med.techn.
Alojz Radman, bacc.med.lab.diag.

ISBN 978-953-8362-62-0

Molimo da se prilikom korištenja podataka obavezno navede izvor

SADRŽAJ

UVOD	1
VELIČINA PROBLEMA MENTALNIH POREMEĆAJA U HRVATSKOJ	2
BOLNIČKI POBOL ZBOG MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ	26
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja (MKB šifre F00-F99)	26
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (MKB šifra F10)	29
Shizofrenija (MKB šifra F20)	31
Depresivni poremećaji (MKB šifre F32-F33)	33
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (MKB šifra F43)	35
Demencije	37
Alzheimerova bolest (MKB šifra G30) i delirij koji nije uzrokovan alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima (MKB šifra F05)	37
Vaskularna demencija (MKB šifra F01) i nespecificirana demencija (MKB šifra F03)	37
REGISTAR ZA PSIHOZE HRVATSKE	40
Zdravstveni pokazatelji za shizofreniju i shizoafektivne poremećaje u Hrvatskoj	40
ODABRANI POKAZATELJI RADA PSIHIJATRIJSKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U HRVATSKOJ	47
REGISTAR SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE	50
Samoubojstva u Hrvatskoj	50

UVOD

Problemi i poremećaji mentalnog zdravlja, zbog relativno visoke prevalencije, čestog početka u mlađoj odrasloj dobi, mogućeg kroničnog tijeka, narušavanja kvalitete života oboljelih i njihovih obitelji te značajnog udjela u korištenju zdravstvene zaštite, predstavljaju jedan od prioritetnih javnozdravstvenih izazova u svijetu pa tako i u Hrvatskoj.

Osobe s narušenim mentalnim zdravljem imaju povećan morbiditet i mortalitet od tjelesnih bolesti. Broj izvršenih samoubojstava, koja su pokazatelj ugroženosti mentalnog zdravlja, u mnogim je zemljama veći od broja poginulih u prometnim nesrećama. Mentalni poremećaji stigmatiziraju, izazivaju veliku subjektivnu patnju i uvelike smanjuju kvalitetu života oboljelih, kao i njihove okoline. Njihovo zbrinjavanje dovodi do direktnog ekonomskog opterećenja društva, ali i indirektnog, zbog smanjene produktivnosti, bolovanja i invalidnosti oboljelih.

Mentalni poremećaji okarakterizirani su psihološkom, biološkom i socijalnom disfunkcijom pojedinca, a uključuju čitav niz simptoma i smetnji. Definiraju se prema postojanju skupova simptoma, a kriteriji za dijagnozu ispunjeni su kada su skupovi simptoma relativno teški, dugotrajni i popraćeni smanjenjem funkcionalne sposobnosti ili invaliditetom. Simptomi mogu postojati i bez ispunjavanja kriterija za kliničke poremećaje kao subklinička stanja.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10), Svjetske zdravstvene organizacije, deseta revizija, 2. hrvatsko izdanje 2012., u skupinu Mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja (šifre F00-F99) spadaju sljedeće podskupine:

- Organski mentalni poremećaji uključujući simptomatske poremećaje (šifre F00-F09)
- Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari (šifre F10-F19)
- Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (šifre F20-F29)
- Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji) (šifre F30-F39)
- Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (šifre F40-F48)
- Bihevioralni sindromi vezani uz fiziološke poremećaje i fizičke čimbenike (šifre F50-F59)
- Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (šifre F60-F69)
- Mentalna retardacija (šifre F70-F79)
- Poremećaji psihološkog razvoja (šifre F80-F89)
- Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (šifre F90-F98)
- Nespecificiran mentalni poremećaj (šifre F99)

Samoubojstva, prema MKB-10, prikazuju se šiframa X60-X84, Y87.0 u okviru podskupine Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta.

U Publikaciji su prikazani mentalni poremećaji, samoubojstva te pokazatelji rada psihijatrijske zdravstvene zaštite u Hrvatskoj. Epidemiološka analiza učinjena je na temelju podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (Baze hospitalizacija, Baze utvrđenih bolesti i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, Registra za psihoze, Registra samoubojstava, Registra osoba s invaliditetom, Nacionalnog registra pružatelja zdravstvene zaštite, Godišnjeg izvješća o radu stacionarnih zdravstvenih ustanova), Mortalitetne baze Državnog zavoda za statistiku, te baze podataka Svjetske zdravstvene organizacije «Zdravlje za sve» (WHO/Europe, HFA Database).

VELIČINA PROBLEMA MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ

Prema procjenama za 2021. godinu (*IHME, Global Burden of Disease, 2024*) mentalni poremećaji na globalnoj razini čine 5,4% globanog opterećenja bolestima (pokazatelj DALYs). Prema istom izvoru procjene za Hrvatsku su slične; za 2019. godinu mentalni poremećaji i ovisnosti čine 4,85% ukupnog opterećenja bolestima u Hrvatskoj.

U prikazivanju pobola od mentalnih poremećaja na razini Hrvatske koriste se podatci korištenja zdravstvenih službi koji se sistematski prikupljaju u bazama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Bolnički pobol

Mentalni poremećaji (šifra F00-F99) posljednjih godina sudjeluju s oko 5% u ukupnom bolničkom pobolu u Hrvatskoj. Najveći broj hospitalizacija u dobi je 20-59 godina što ih svrstava među vodeće uzroke bolničkog pobola u radno aktivnoj dobi. Osim toga, skoro petina ukupnih bolno-opskrbnih dana registrira se za hospitalizacije osoba s dijagnozama mentalnih poremećaja te su prema korištenju dana bolničkog liječenja vodeća skupina bolničkog pobola. Također, psihijatrijski pregledi sudjeluju s udjelom oko 6% u broju specijalističkih pregleda na razini specijalističko-konzilijarne djelatnosti.

Godine 2024. registrirano je ukupno 32 058 hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom od 5,1% nalazila na 10. mjestu u ukupnom broju hospitalizacija u Hrvatskoj. Prema broju hospitalizacija za dob 20-59 godina nalazili su se na 4. mjestu s udjelom 8,9% (20 744 hospitalizacija) (Slika 1). Također, 923 688 dana bolničkog liječenja korišteno je za hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja te su kao vodeća skupina u ukupnom broju dana bolničkog liječenja sudjelovali s udjelom od 16,0% (Slika 2). U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je ukupno 659 371 psihijatrijska pregleda (udio 5,7%), a 64% pregleda bilo je za osobe u dobi 20-64 godine.

Prema podskupinama najučestalije dijagnoze mentalnih poremećaja 2024. godine bile su iz podskupina shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji, mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem psihoaktivnih tvari i poremećaji raspoloženja (Slika 3). Prema korištenju dana bolničkog liječenja najviše su zastupljene dijagnoze iz podskupine shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji (Slika 4).

Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, shizofrenija, depresivni poremećaji, mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti te reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući posttraumatski stresni poremećaj (PTSP), kao zasebne dijagnostičke kategorije, predstavljaju skoro 60% svih uzroka hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja. Prema korištenju dana bolničkog liječenja vodeća dijagnostička kategorija je shizofrenija. U 2024. godini mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom bili su vodeća dijagnostička kategorija prema broju hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja, s udjelom od 19,2% (6167 hospitalizacija), dok je po broju korištenih dana bolničkog liječenja znatno prednjačila shizofrenija s udjelom 26,7% (246 188 BOD) (Slika 5, Slika 6).

Bilježe se znatne razlike u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja prema spolu. U 2024. godini muškarci su najviše bili hospitalizirani zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom, shizofrenije, reakcija na teški stres, uključujući PTSP, depresivnih poremećaja, te ostalih mentalnih poremećaja zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti. Žene su najčešće bile hospitalizirane zbog depresivnih poremećaja, shizofrenije, ostalih mentalnih poremećaja zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti, mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom te shizoafektivnih poremećaja (Tablica 1).

Znatne razlike u bolničkom pobolu vezane su i za dob, a također postoje razlike u oboljevanju prema spolu unutar određenih dobnih skupina.

U 2024. godini u dobi do 9 godina bilo je skoro tri puta više hospitalizacija dječaka nego djevojčica. Najčešći razlozi hospitalizacija bili su zbog pervazivnih razvojnih poremećaja, specifičnih poremećaja razvoja govora i jezika, mješovitih poremećaja ponašanja i osjećaja, slijede hiperkinetički poremećaji i poremećaji s tikom (Tablica 2).

U dobi 10-19 godina bilo je znatno više hospitalizacija djevojčica, a najčešći razlozi hospitalizacija bili su emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu, mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja, akutni i prolazni psihotični poremećaji, reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe te blaga mentalna retardacija (Tablica 3).

U dobi 20-39 godina bilo je znatno više hospitalizacija muškaraca, a vodeći uzroci hospitalizacija bili su mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, shizofrenija, akutni i prolazni psihotični poremećaji, nespecificirana neorganska psihoza, te reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (Tablica 4).

U dobi 40-59 godina bilo je također znatno više hospitalizacija muškaraca, a vodeći uzroci hospitalizacija bili su mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, shizofrenija, depresivni poremećaji, reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP i shizoafektivni poremećaji (Tablica 5).

U dobi 60 i više godina bilo je nešto više hospitalizacija žena nego muškaraca, a najčešći razlozi hospitalizacija bili su ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti, mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom, depresivni poremećaji, shizofrenija te nespecificirana demencija (Tablica 6).

Analiza bolničkog pobola prema županijama prebivališta za 2024. godinu, pokazuje da su mentalni poremećaji sudjelovali u ukupnom broju hospitalizacija u županijama s udjelima od 3,0 % (Varaždinska županija) do 6,6% (Grad Zagreb).

Od ukupnog broja hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja iz županije prebivališta oboljele osobe udio gravitacija u najfrekventnije bolnice 2024. godine bio je: **Zagrebačka županija:** Klinika za psihijatriju „Sveti Ivan“ 42,1%, Klinika za psihijatriju Vrapče 29,3%, NPB „Dr. I. Barbot“ 6,8%; **Krapinsko-zagorska županija:** Klinika za psihijatriju Vrapče 72,1%, Klinika za psihijatriju „Sveti Ivan“ 10,3%, KBC „Sestre milosrdnice“ 4,9%; **Sisačko-moslavačka županija:** NPB „Dr. I. Barbot“ 76,0%, Klinika za psihijatriju „Sv. Ivan“ 5,0%, PB za djecu i mladež 4,2%; **Karlovačka županija:** OB Karlovac 48,1%, SB Duga Resa 11,4%, Klinika za psihijatriju Vrapče 10,1%; **Varaždinska županija:** OB Varaždin 56,9%, Klinika za psihijatriju Vrapče 11,7%, PB za djecu i mladež 5,7%; **Koprivničko-križevačka županija:** OB „Dr. T. Bardek“ 64,6%, Klinika za psihijatriju „Sv. Ivan“ 7,6%, Klinika za psihijatriju Vrapče 7,1%; **Bjelovarsko-bilogorska županija:** OB Bjelovar 60,7%, NPB „Dr. I. Barbot“ 18,7%, Klinika za psihijatriju Vrapče 3,4%; **Primorsko-goranska županija:** KBC Rijeka 62,4%, ŽSB Insula 24,6%, PB Lopača 3,3%; **Ličko-senjska županija:** ŽSB Insula 36,9%, KBC Rijeka 18,3%, OB Zadar 9,5%; **Virovitičko-podravska županija:** OB Virovitica 58,1%, NPB „Dr. I. Barbot“ 16,8%, OB Našice 3,9%; **Požeško-slavonska županija:** OŽB Požega 45,0%, NPB „Dr. I. Barbot“ 27,8%, SB „Sv. Rafael Strmac“ 7,9%; **Brodsko-posavska županija:** OB „Dr. J. Benčević“ 52,1%, SB „Sv. Rafael Strmac“ 12,5%, NPB „Dr. I. Barbot“ 12,0%; **Zadarska županija:** OB Zadar 33,6%, PB Ugljan 28,4%, Klinika za psihijatriju „Sv. Ivan“ 7,3%; **Osječko-baranjska županija:** KBC Osijek 54,8%, OB Našice 10,1%, NPB „Dr. I. Barbot“ 9,4%; **Šibensko-kninska županija:** OB Šibensko-kninske županije 58,4%, PB Ugljan 14,3%, Klinika za psihijatriju Vrapče 5,8%; **Vukovarsko-srijemska županija:** OŽB Vinkovci 48,9%, NMB Vukovar 25,5%, NPB „Dr. I. Barbot“ 8,9%; **Splitsko-dalmatinska županija:** KBC Split 57,2%, ŽSB Insula 14,7%, Klinika za psihijatriju Vrapče 8,4%; **Istarska županija:** OB Pula 53,2%, ŽSB Insula 15,2%, KBC Rijeka 12,6%; **Dubrovačko-neretvanska županija:** OB Dubrovnik 65,5%, ŽSB Insula 8,7%, KBC Split 6,5%; **Međimurska županija:** ŽB Čakovec 80,9%, PB za djecu i mladež

3,0%, Klinika za psihijatriju Vrapče 2,8%; **Grad Zagreb:** Klinika za psihijatriju Vrapče 39,4%, Klinika za psihijatriju „Sv. Ivan“ 34,0%, KBC „Sestre Milosrdnice“ 11,7%.

Ukupan broj hospitalizacija prema županijama u 2024. godini, stopa hospitalizacija na 100 000 te vodeći uzroci hospitalizacija iz skupine mentalnih poremećaja prikazani su na Slikama 7 i 8 te u Tablici 7.

Pobol na razini primarne zdravstvene zaštite

U ukupnom broju registriranih bolesti i stanja na razini primarne zdravstvene zaštite mentalni poremećaji sudjeluju s udjelom 4-5%. Godine 2024. ova se skupina poremećaja nalazila na 10. mjestu ukupnog pobola s udjelom 4,95%. Registrirano je ukupno 814 748 osoba s dijagnozama iz skupine mentalnih poremećaja pri čemu je osoba, bez obzira na broj eventualnih različitih dijagnoza, registrirana jednom. U dobi 20-64 godine registrirano je 375 664 osoba s dijagnozom mentalnog poremećaja što predstavlja udio od 4,7% u ukupnom pobolu te dobne skupine te udio od 46,1% u ukupnom pobolu zbog mentalnih poremećaja (Slika 9).

U rutinskom prikazu dijagnoza na razini primarne zdravstvene zaštite navode se podskupine dijagnoza te se poimenične dijagnoze ne prikazuju. Također, pobol se ne prikazuje prema spolu. Najviše registriranih dijagnoza je iz podskupine neurotičkih, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (šifre F40-F48) te je ova dijagnostička podskupina vodeća s udjelom od 50% (Slika 10, Tablica 8).

Pobol zbog mentalnih poremećaja registriran u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite po dobnim skupinama prikazan je u Tablici 9.

Ukupan broj dijagnoza mentalnih poremećaja i stopa na 10 000 prema županijama prikazani su na Slikama 11 i 12.

Invalidnost

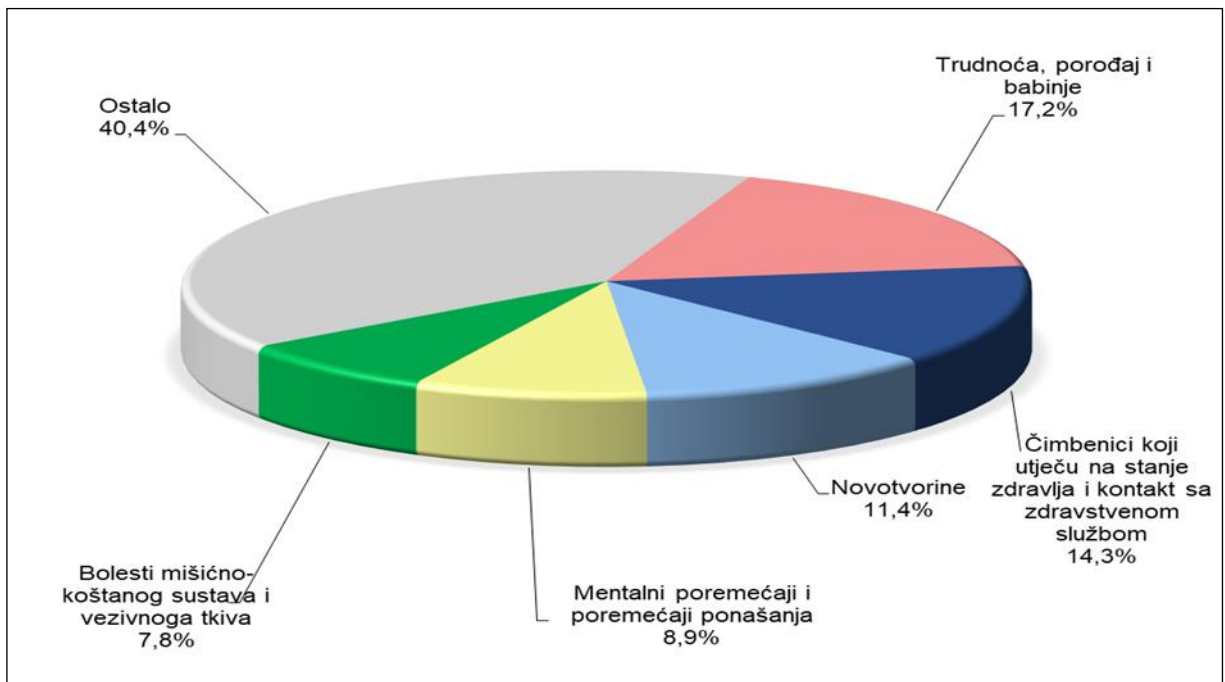
U Registru osoba s invaliditetom (zadnji publicirani podatci, rujan 2025.) registrirano je 156 919 osoba čiji su uzroci invaliditeta ili komorbiditetne dijagnoze koje pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe iz skupine mentalnih oštećenja, 34 447 iz skupine intelektualnih oštećenja te 6909 osoba s dijagnozama iz spektra autizma. Te dijagnoze predstavljaju 29% svih uzroka invaliditeta. Dijagnoze koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu najčešće su iz skupina organski i simptomatski mentalni poremećaji (29 014 osoba) te shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (27 470 osoba).

Smrtnost

Mentalni poremećaji, kao osnovni uzrok smrti, u ukupnom mortalitetu u Hrvatskoj sudjeluju s oko 3-4%. Godine 2024. registrirano je ukupno 1960 smrti zbog mentalnih poremećaja te se ova skupina s udjelom 3,8% nalazila na 7. mjestu uzroka smrti. Najčešće dijagnoze bile su nespecificirana demencija (1280 slučajeva), poremećaji ličnosti i ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (356 slučajeva) te mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (307 slučajeva).

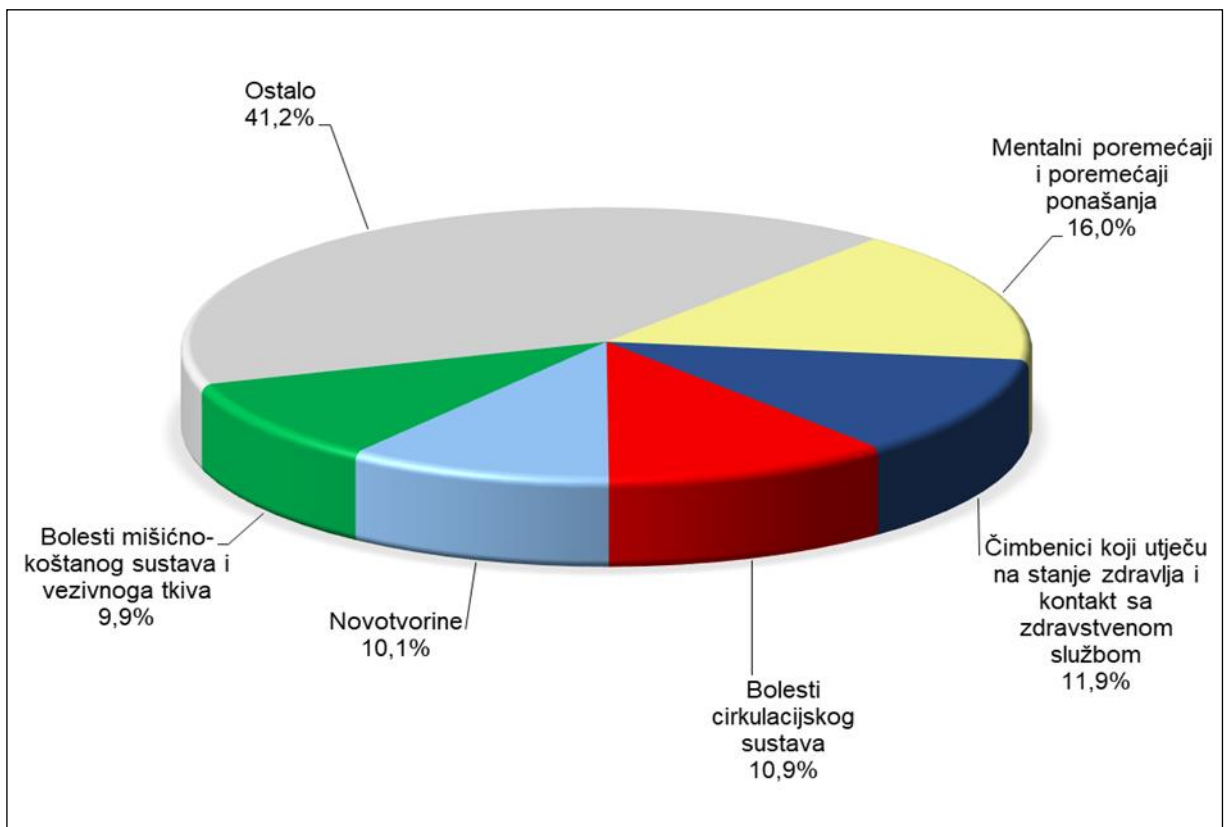
Slika 1

Vodeće skupine bolesti i srodnih zdravstvenih problema i udio u bolničkom pobolu za dob 20-59 godina u Hrvatskoj 2024. godine prema broju hospitalizacija

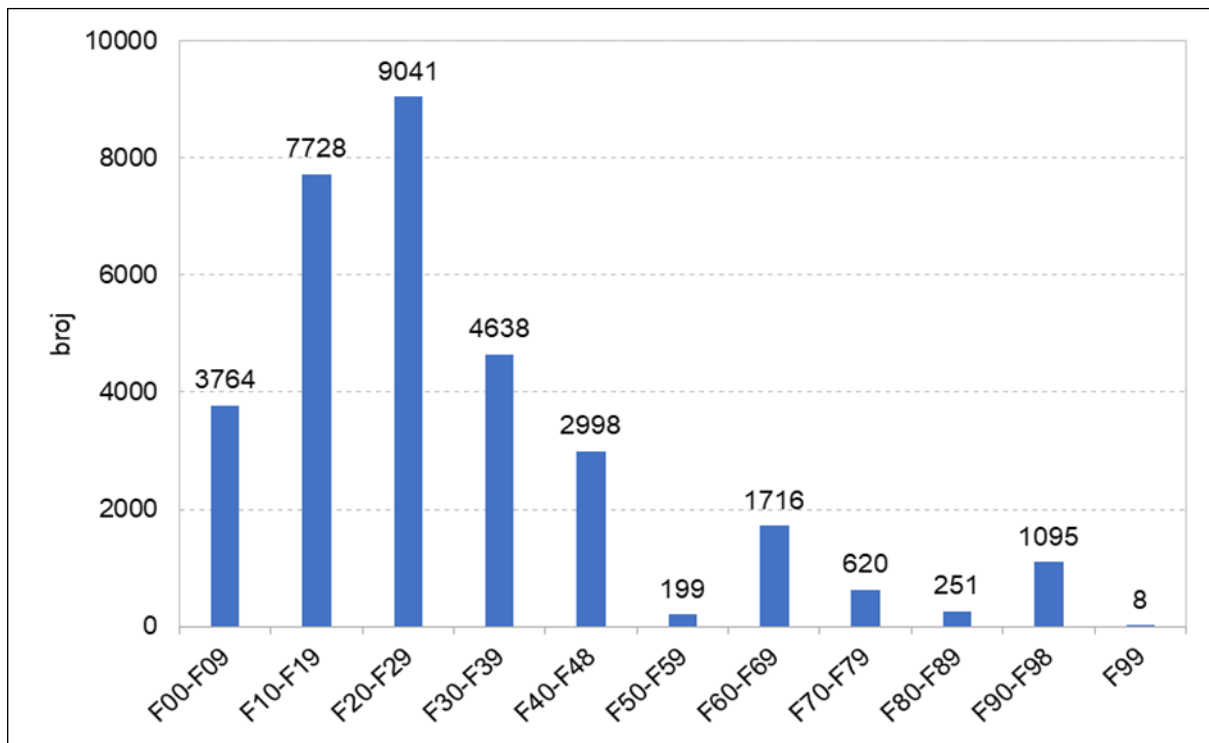
Slika 2

Vodeće skupine bolesti i srodnih zdravstvenih problema i udio u ukupnom bolničkom pobolu u Hrvatskoj 2024. godine prema trajanju hospitalizacija

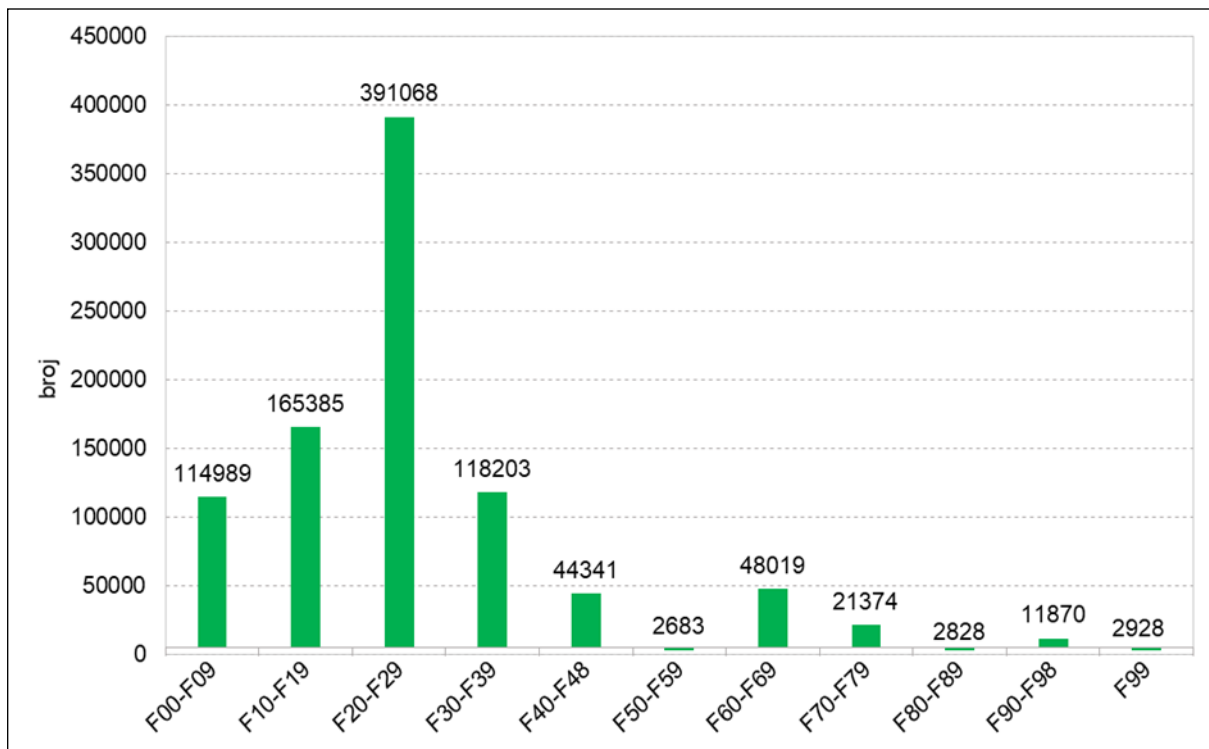
Slika 3

Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja prema dijagnostičkim podskupinama u Hrvatskoj 2024. godine

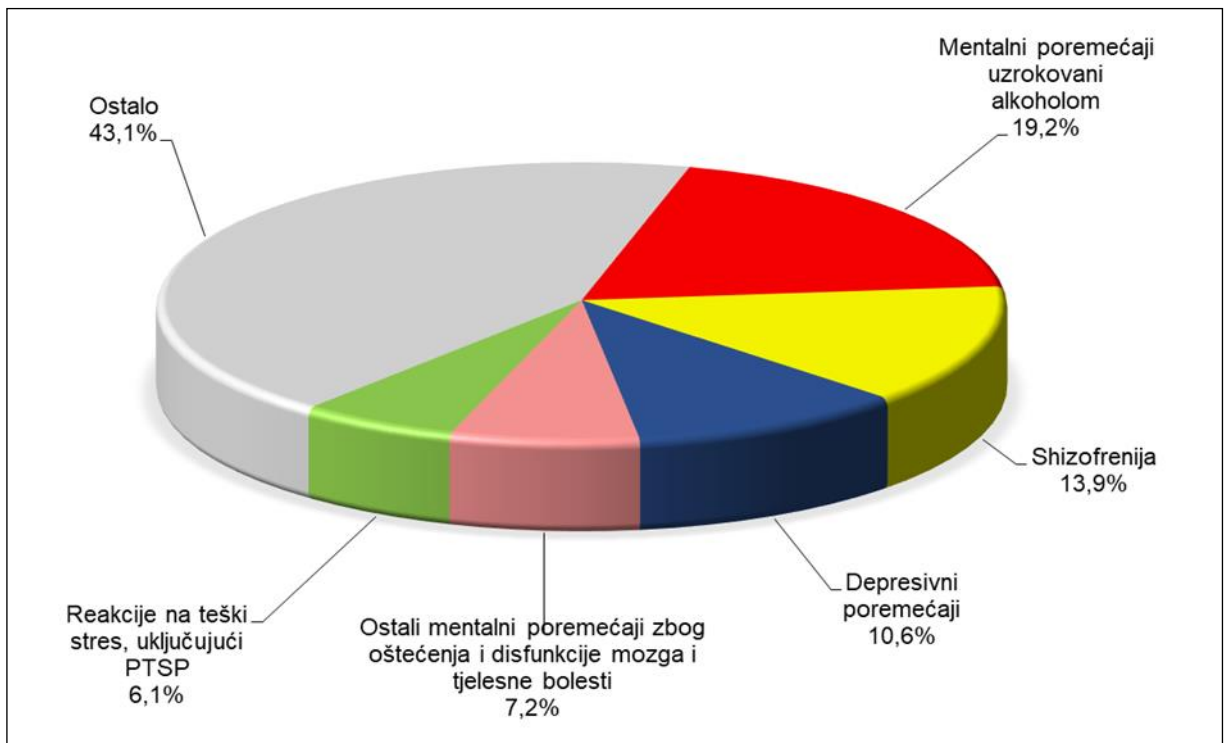
Slika 4

Broj bolno opskrbnih dana zbog mentalnih poremećaja prema dijagnostičkom podskupinama u Hrvatskoj 2024. godine

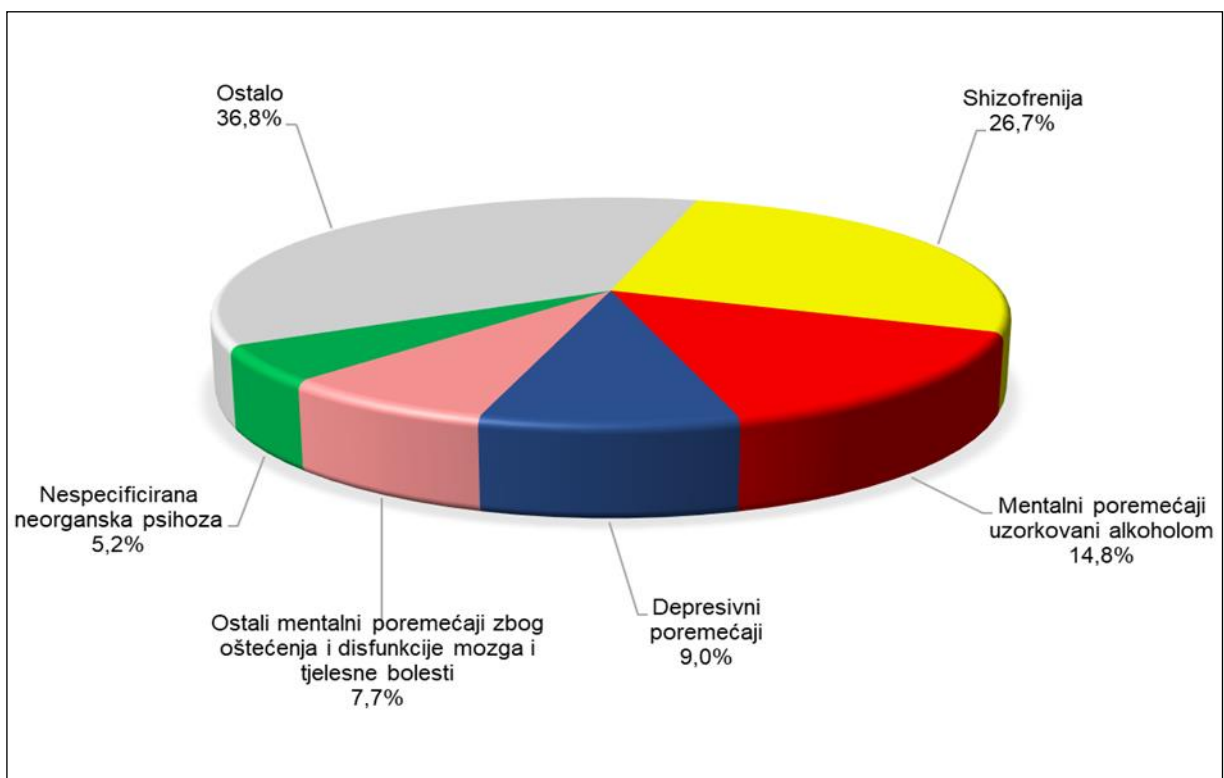
Slika 5

Vodeće dijagnostičke kategorije i udio u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine prema broju hospitalizacija

Slika 6

Vodeće dijagnostičke kategorije i udio u bolničkom pobolu zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine prema trajanju hospitalizacija

Tablica 1

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za sve dobi

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	6167	19,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	4441	13,9
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	3384	10,6
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	2311	7,2
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	1941	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	18244	56,9
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	32 058	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	5009	27,7
Shizofrenija (<i>F20</i>)	2777	15,3
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	1165	6,4
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	1129	6,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	939	5,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	11019	60,9
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	18 096	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	2255	16,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	1664	11,9
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	1372	9,8
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1158	8,3
Shizoafektivni poremećaji (<i>F25</i>)	844	6,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	7293	52,2
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	13 962	100,0

Tablica 2

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za dob 0-9 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	60	28,6
Specifični poremećaji razvoja govora i jezika (F80)	35	16,7
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	19	9,0
Hiperkinetički poremećaji (F90)	18	8,6
Poremećaj s tikom (F95)	15	7,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	147	70,0
Ukupno (F00-F99)	210	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	42	27,8
Specifični poremećaji razvoja govora i jezika (F80)	26	17,2
Hiperkinetički poremećaji (F90)	17	11,3
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (F92)	17	11,3
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (F93)	12	7,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	114	75,5
Ukupno (F00-F99)	151	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Pervazivni razvojni poremećaji (F84)	18	30,5
Specifični poremećaji razvoja govora i jezika (F80)	9	15,3
Ostali poremećaji ponašanja i osjećaja koji se obično pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji (F98)	9	15,3
Poremećaj s tikom (F95)	8	13,6
Ostali poremećaji psihološkog razvoja (F88)	3	5,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	47	79,7
Ukupno (F00-F99)	59	100,0

Tablica 3

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za dob 10-19 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (<i>F93</i>)	640	28,5
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (<i>F92</i>)	286	12,7
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	193	8,6
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	131	5,8
Blaga mentalna retardacija (<i>F70</i>)	107	4,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1357	60,4
Ukupno (F00-F99)	2246	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (<i>F92</i>)	149	17,3
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (<i>F93</i>)	134	15,6
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	105	12,2
Blaga mentalna retardacija (<i>F70</i>)	75	8,7
Pervazivni razvojni poremećaji (<i>F84</i>)	50	5,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	513	59,7
Ukupno (F00-F99)	859	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Emocionalni poremećaji s početkom specifično u djetinjstvu (<i>F93</i>)	506	36,5
Mješoviti poremećaji ponašanja i osjećaja (<i>F92</i>)	137	9,9
Poremećaji hranjenja (<i>F50</i>)	98	7,1
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	89	6,4
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	88	6,3
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	918	66,2
Ukupno (F00-F99)	1387	100,0

Tablica 4

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za dob 20-39 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1284	16,5
Shizofrenija (<i>F20</i>)	1193	15,3
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	784	10,1
Nespecificirana neorganska psihoza (<i>F29</i>)	742	9,5
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	504	6,5
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	4507	58,0
Ukupno (F00-F99)	7777	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1022	21,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	881	18,2
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	480	9,9
Nespecificirana neorganska psihoza (<i>F29</i>)	468	9,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem više droga ili uzimanjem ostalih psihoaktivnih tvari (<i>F19</i>)	291	6,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3142	65,1
Ukupno (F00-F99)	4830	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (<i>F20</i>)	312	10,6
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	304	10,3
Specifični poremećaji ličnosti (<i>F60</i>)	276	9,4
Nespecificirana neorganska psihoza (<i>F29</i>)	274	9,3
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	270	9,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1436	48,7
Ukupno (F00-F99)	2947	100,0

Tablica 5

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za dob 40-59 godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	3410	26,3
Shizofrenija (<i>F20</i>)	2292	17,7
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	1530	11,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	860	6,6
Shizoafektivni poremećaji (<i>F25</i>)	651	5,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	8743	67,4
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	12 967	100,0

MUŠKI

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	2753	34,5
Shizofrenija (<i>F20</i>)	1405	17,6
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	589	7,4
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	524	6,6
Trajne promjene ličnosti koje se ne mogu pripisati oštećenju ili bolesti mozga (<i>F62</i>)	487	6,1
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	5758	72,1
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	7981	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	1006	20,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	887	17,8
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	657	13,2
Shizoafektivni poremećaji (<i>F25</i>)	443	8,9
Bipolarni afektivni poremećaj (<i>F31</i>)	332	6,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3325	66,7
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	4986	100,0

Tablica 6

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja u Hrvatskoj 2024. godine za dob 60+ godina

UKUPNO

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	1892	21,4
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1406	15,9
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	1299	14,7
Shizofrenija (<i>F20</i>)	945	10,7
Nespecificirana demencija (<i>F03</i>)	484	5,5
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	6026	68,0
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	8858	100,0

MUŠKI

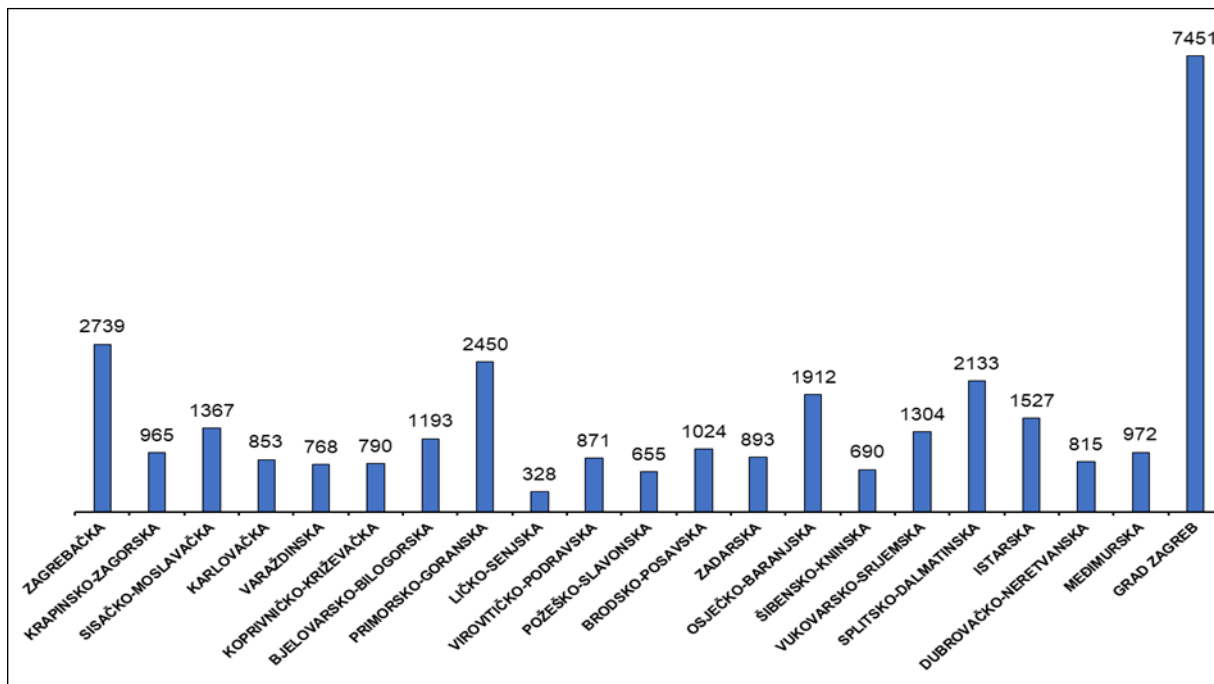
DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1205	28,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	698	16,3
Shizofrenija (<i>F20</i>)	483	11,3
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	390	9,1
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	298	7,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3074	71,9
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	4275	100,0

ŽENE

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	1194	26,1
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	909	19,8
Shizofrenija (<i>F20</i>)	462	10,1
Nespecificirana demencija (<i>F03</i>)	332	7,2
Shizoafektivni poremećaji (<i>F25</i>)	257	5,6
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	3154	68,8
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	4583	100,0

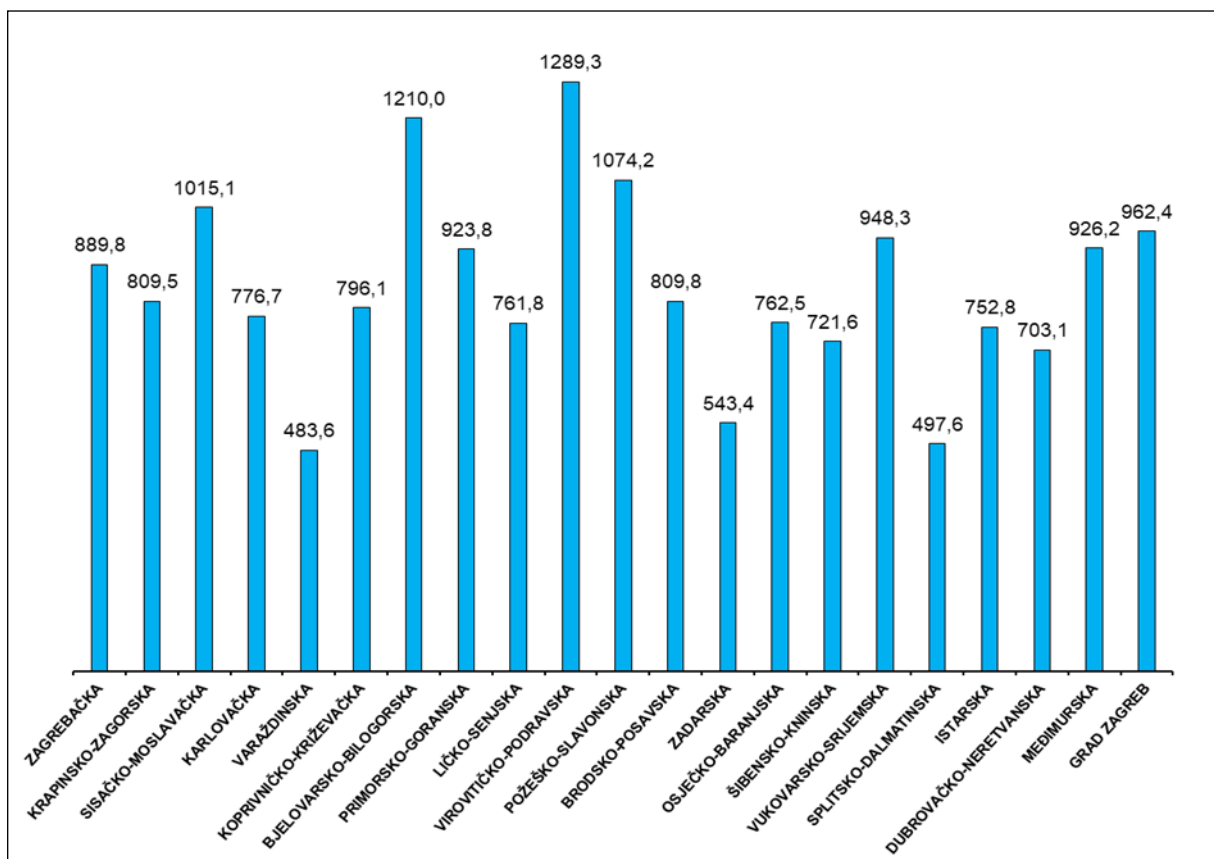
Slika 7

Hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2024. godine (broj slučajeva)

Slika 8

Hospitalizacije zbog mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2024. godine (stopa/100 000)

Tablica 7

Vodeći uzroci hospitalizacija u skupini mentalnih poremećaja prema županiji prebivališta 2024. godine

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	581	21,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	326	11,9
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	278	10,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	229	8,4
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	144	5,3
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	1558	56,9
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	2739	100,0

KRAPINSKO - ZAGORSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	227	23,5
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	139	14,4
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	101	10,5
Shizofrenija (<i>F20</i>)	99	10,3
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	63	6,5
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	629	65,2
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	965	100,0

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	297	21,7
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	172	12,6
Shizofrenija (<i>F20</i>)	116	8,5
Poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (<i>F07</i>)	78	5,7
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	75	5,5
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	738	54,0
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	1367	100,0

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	182	21,3
Shizofrenija (<i>F20</i>)	133	15,6
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	84	9,8
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	59	6,9
Nespecificirana neorganska psihoza (<i>F29</i>)	36	4,2
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	494	57,9
Ukupno (F00-F99)	853	100,0

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	196	25,5
Shizofrenija (<i>F20</i>)	133	17,3
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	60	7,8
Specifični poremećaji ličnosti (<i>F60</i>)	49	6,4
Nespecificirana neorganska psihoza (<i>F29</i>)	46	6,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	484	63,0
Ukupno (F00-F99)	768	100,0

KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	169	21,4
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	94	11,9
Shizofrenija (<i>F20</i>)	83	10,5
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	81	10,3
Bipolarni afektivni poremećaj (<i>F31</i>)	38	4,8
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	465	58,9
Ukupno (F00-F99)	790	100,0

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	205	17,2
Shizofrenija (<i>F20</i>)	134	11,2
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	134	11,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	117	9,8
Poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja zbog bolesti, oštećenja i disfunkcije mozga (<i>F07</i>)	93	7,8
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	683	57,3
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	1193	100,0

PRIMORSKO – GORANSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	617	25,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	256	10,4
Shizofrenija (<i>F20</i>)	247	10,1
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	196	8,0
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	131	5,3
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	1447	59,1
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	2450	100,0

LIČKO - SENJSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	73	22,3
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	39	11,9
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	36	11,0
Shizofrenija (<i>F20</i>)	33	10,1
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	24	7,3
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	205	62,5
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	328	100,0

VIROVITIČKO – PODRAVSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	227	26,1
Shizofrenija (F20)	115	13,2
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja I disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	97	11,1
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	87	10,0
Shizoafektivni poremećaji (F25)	61	7,0
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	587	67,4
Ukupno (F00-F99)	871	100,0

POŽEŠKO - SLAVONSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	124	18,9
Depresivni poremećaji (F32-F33)	100	15,3
Shizofrenija (F20)	77	11,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	64	9,8
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (F06)	52	7,9
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	417	63,7
Ukupno (F00-F99)	655	100,0

BRODSKO - POSAVSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	237	23,1
Shizofrenija (F20)	128	12,5
Depresivni poremećaji (F32-F33)	117	11,4
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	63	6,2
Shizoafektivni poremećaji (F25)	58	5,7
Prvih 5 uzroka hospitalizacija	603	58,9
Ukupno (F00-F99)	1024	100,0

ZADARSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	217	24,3
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	114	12,8
Depresivni poremećaji (F32-F33)	79	8,8
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	55	6,2
Nespecificirana neorganska psihoza (F29)	55	6,2
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	520	58,2
Ukupno (F00-F99)	893	100,0

OSJEČKO - BARANJSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Depresivni poremećaji (F32-F33)	319	16,7
Shizofrenija (F20)	298	15,6
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	285	14,9
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (F43)	220	11,5
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (F23)	96	5,0
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	1218	63,7
Ukupno (F00-F99)	1912	100,0

ŠIBENSKO - KNINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (F20)	135	19,6
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (F10)	110	15,9
Shizoafektivni poremećaji (F25)	64	9,3
Nespecificirana neorganska psihoza (F29)	64	9,3
Bipolarni afektivni poremećaj (F31)	50	7,2
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	423	61,3
Ukupno (F00-F99)	690	100,0

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	273	20,9
Shizofrenija (<i>F20</i>)	206	15,8
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	121	9,3
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	108	8,3
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	91	7,0
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	799	61,3
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	1304	100,0

SPLITSKO – DALMATINSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Shizofrenija (<i>F20</i>)	501	23,5
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	263	12,3
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	234	11,0
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	162	7,6
Specifični poremećaji ličnosti (<i>F60</i>)	107	5,0
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	1267	59,4
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	2133	100,0

ISTARSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	345	22,7
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe uključujući PTSP (<i>F43</i>)	157	10,3
Shizofrenija (<i>F20</i>)	142	9,3
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	131	8,6
Bipolarni afektivni poremećaji (<i>F31</i>)	98	6,4
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	873	57,2
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	1527	100,0

DUBROVAČKO - NERETVANSKA ŽUPANIJA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	129	15,8
Shizofrenija (<i>F20</i>)	124	15,2
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	87	10,7
Akutni i prolazni psihotični poremećaji (<i>F23</i>)	76	9,3
Bipolarni afektivni poremećaji (<i>F31</i>)	66	8,1
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	482	59,1
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	815	100,0

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

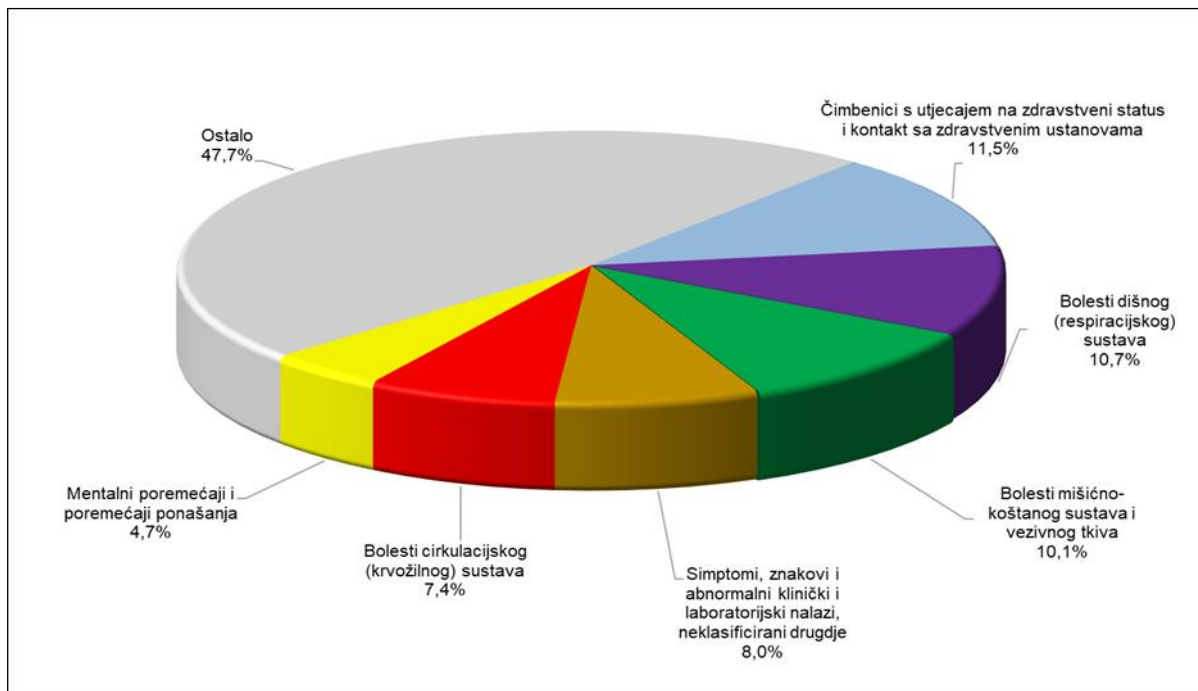
DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	263	27,1
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	176	18,1
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	79	8,1
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	77	7,9
Shizofrenija (<i>F20</i>)	73	7,5
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	668	68,7
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	972	100,0

GRAD ZAGREB

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	UDIO (%)
Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (<i>F10</i>)	1297	17,4
Shizofrenija (<i>F20</i>)	1080	14,5
Depresivni poremećaji (<i>F32-F33</i>)	784	10,5
Ostali mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (<i>F06</i>)	558	7,5
Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući PTSP (<i>F43</i>)	364	4,9
<i>Prvih 5 uzroka hospitalizacija</i>	4083	54,8
Ukupno (<i>F00-F99</i>)	7451	100,0

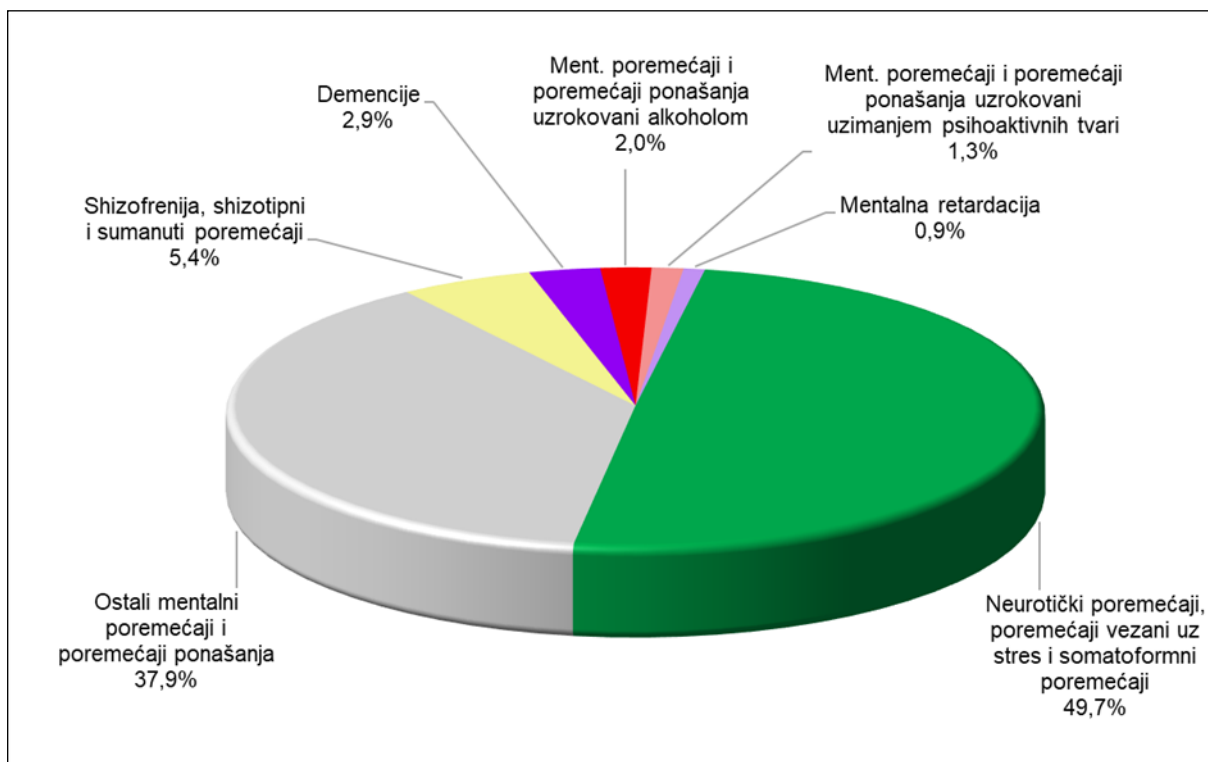
Slika 9

Udio vodećih pet skupina bolesti ili stanja te mentalnih poremećaja u ukupnom pobolu na razini primarne zdravstvene zaštite za dob 20-64 godina u Hrvatskoj 2024. godine

Slika 10

Registrirane dijagnostičke podskupine i udio u pobolu zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2024. godine

Tablica 8

Ukupan pobol od mentalnih poremećaja prema dijagnostičkim podskupinama na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2024. godine

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ OSOBA	STOPA/10 000
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	495 469	1281,5
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	378 046	977,8
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	53 781	139,1
Demencije (F00-F03)	28 618	74,0
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	20 435	52,9
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	12 754	33,0
Mentalna retardacija (F70-F79)	8574	22,2
<i>Mentalni poremećaji (F00-F99)</i>	814 748	2580,5

Tablica 9

Pobol od mentalnih poremećaja po dobnim skupinama i prema dijagnostičkim podskupinama na razini primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2024. godine

ZA DOB 0-6 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ OSOBA	STOPA/10 000
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	23 350	967,5
Neurotički poremećaji, poremećaji vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	156	6,5
Mentalna retardacija (F70-F79)	94	3,9
<i>Mentalni poremećaji (F00-F99)</i>	23 492	977,8

ZA DOB 7-19 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ	STOPA /10 000
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	29 882	608,1
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	6318	128,6
Mentalna zaostalost (F70-F79)	1145	23,3
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	790	16,1
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	230	4,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	74	1,5
<i>Mentalni poremećaji (F00-F99)</i>	34 809	782,3

ZA DOB 20-64 GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ OSOBA	STOPA/10 000
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	253 187	1131,9
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	142 539	637,2
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	36 200	161,8
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	14 692	65,7
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	11 323	50,6
Mentalna zaostalost (F70-F79)	6420	28,7
Demencije (F00-F03)	1299	5,8
Mentalni poremećaji (F00-F99)	375 664	2081,8

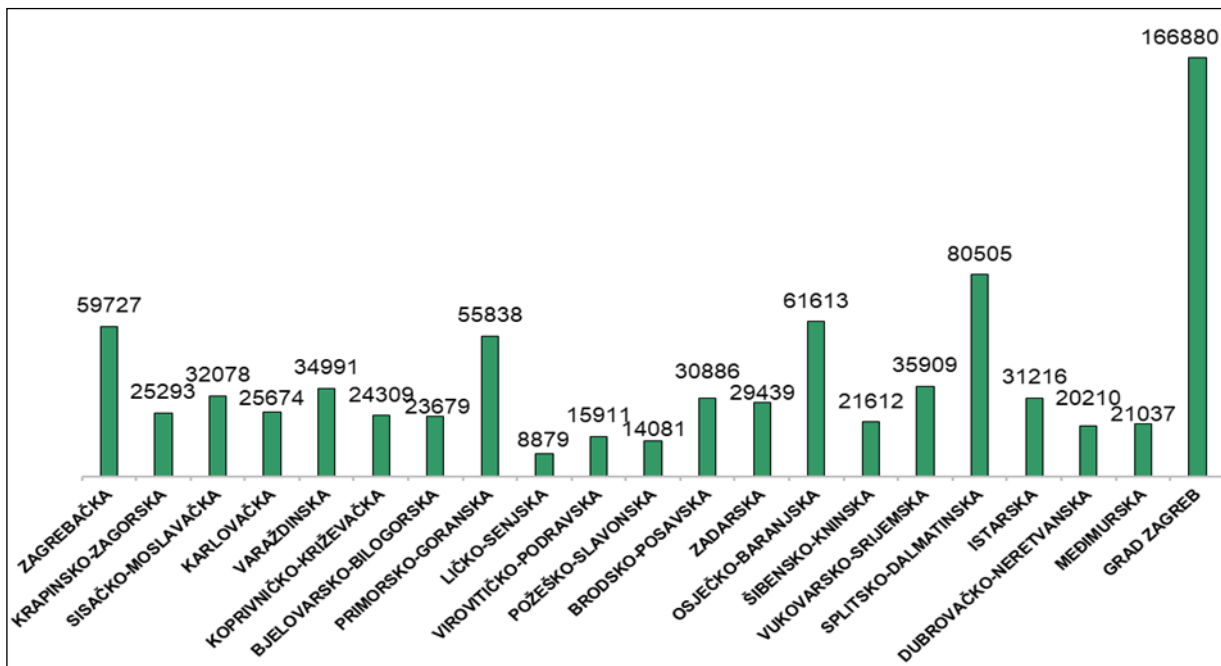
ZA DOB 65+ GODINA

DIJAGNOZA (MKB-10 šifra)	BROJ OSOBA	STOPA/10 000
Neurotički poremećaji, vezani uz stres i somatoformni poremećaji (F40-F48)	235 808	2629,8
Ostali mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	182 275	2032,8
Demencije (F00-F03)	27 319	304,7
Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji (F20-F29)	16 791	187,3
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola (F10)	5669	63,2
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11-F19)	1201	13,4
Mentalna retardacija (F70-F79)	915	10,2
Mentalni poremećaji (F00-F99)	380 783	5241,3

Metodološka napomena: u svakoj dijagnostičkoj podskupini (F00-F03, F10, F11-F19, F20-F29, F40-F48, F70-F79, ostali ment. poremećaji i poremećaji ponašanja) osobe se broje jednom, neovisno o broju dijagnoza iz podskupine koju osoba ima. Moguće je da osoba ima dijagnoze iz više dijagnostičkih podskupina, tada se broji jednom u svakoj podskupini. Za cijelu dijagnostičku skupinu (F00-F99) osobe se broje jednom.

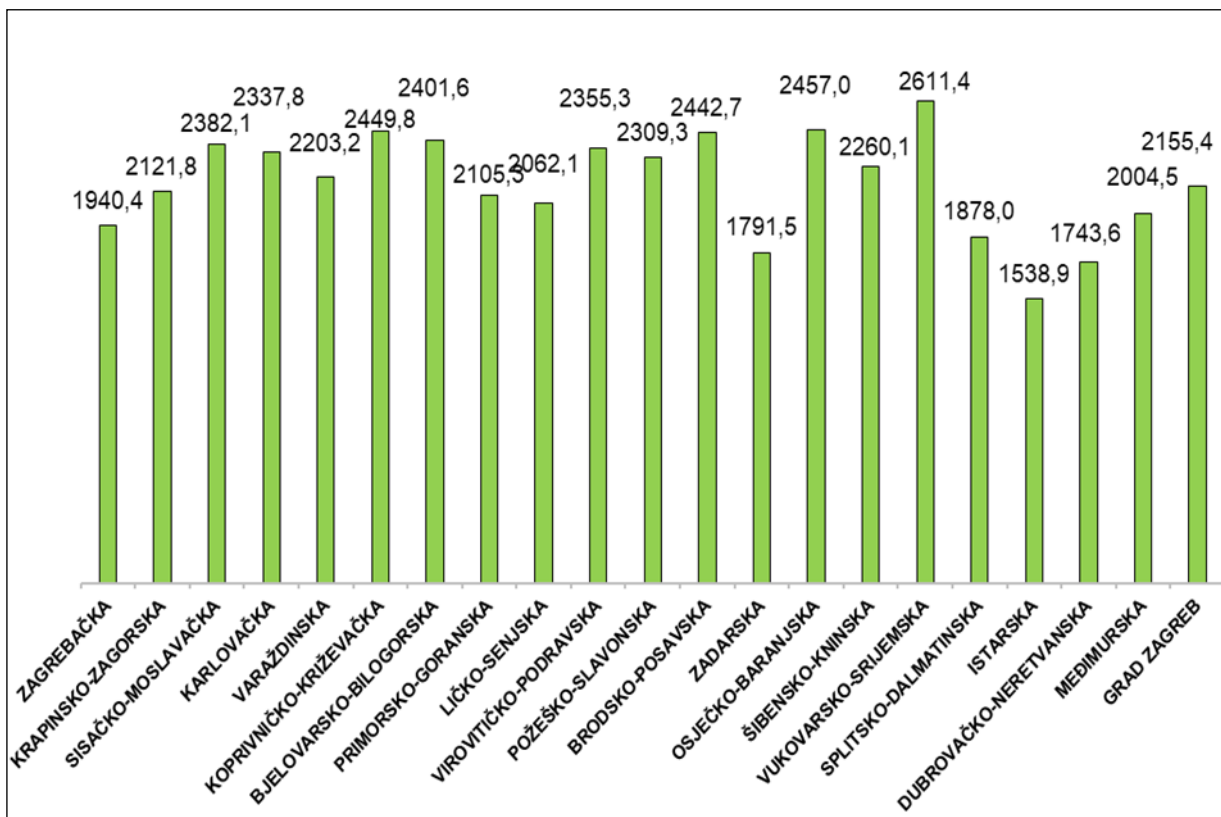
Slika 11

Registrirani pobol zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite prema županijama 2024. godine (ukupan broj osoba)

Slika 12

Registrirani pobol zbog mentalnih poremećaja na razini primarne zdravstvene zaštite prema županijama 2024. godine (stopa/10 000)

BOLNIČKI POBOL ZBOG MENTALNIH POREMEĆAJA I POREMEĆAJA PONAŠANJA U HRVATSKOJ

Prikazani su podatci o trendovima hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja u razdoblju 1995.-2024. godine. Posebno su prikazani i analizirani poremećaji koji predstavljaju značajne javnozdravstvene probleme. Epidemiološka analiza izvršena je na temelju podataka Baze hospitalizacija. Izvor podataka je JZ-BSO obrazac (od 2017. godine pod nazivom Prijava hospitalizacije, a prethodnih godina naziva bolesničko-statistički obrazac). U Bazu se evidentiraju, prema glavnoj otpusnoj dijagnozi, sve hospitalizacije kroz godinu otpuštenih pacijenata iz stacionarnih ustanova Hrvatske.

Metodološko pojašnjenje: Zbog promjene u metodologiji prikupljanja podataka iz bolničkog pobola (otpust iz redovitih hospitalizacija i dnevnih bolnica), jedan dio bolničkog pobola koji se prethodno evidentirao kao redovita hospitalizacija, od 2010. godine evidentira se kao dnevna bolnica, što je moglo utjecati na broj registriranih hospitalizacija.

Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja (MKB šifre F00-F99)

Skupina mentalnih poremećaja posljednjih godina sudjeluje u bolničkom pobolu s udjelom oko 5% po broju hospitalizacija, dok je po broju dana bolničkog liječenja vodeća skupina. U razdoblju 1995.-2024. godine registriraju se oscilacije broja i stopa hospitalizacija. Znatno pad hospitalizacija 2020. godine u Hrvatskoj bilježi se za sve dijagnostičke entitete, što je u većoj mjeri posljedica utjecaja epidemije bolesti COVID-19 na korištenje zdravstvene zaštite. (Slika 13, Slika 15).

Ukupna stopa 1995. godine iznosila je 632,2/100 000 (30 244 hospitalizacija), 2000. godine bila je 826,6 (36 679 hospitalizacija), 2005. godine 978,4 (43 418 hospitalizacija), 2010. godine 927,2 (41 144 hospitalizacija), 2015. godine 952,4 (40 034 hospitalizacija), 2020. godine 746,8/100 000 (30 228 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 829,2/100 000 (32 058 hospitalizacija) (Slika 13, Slika 15).

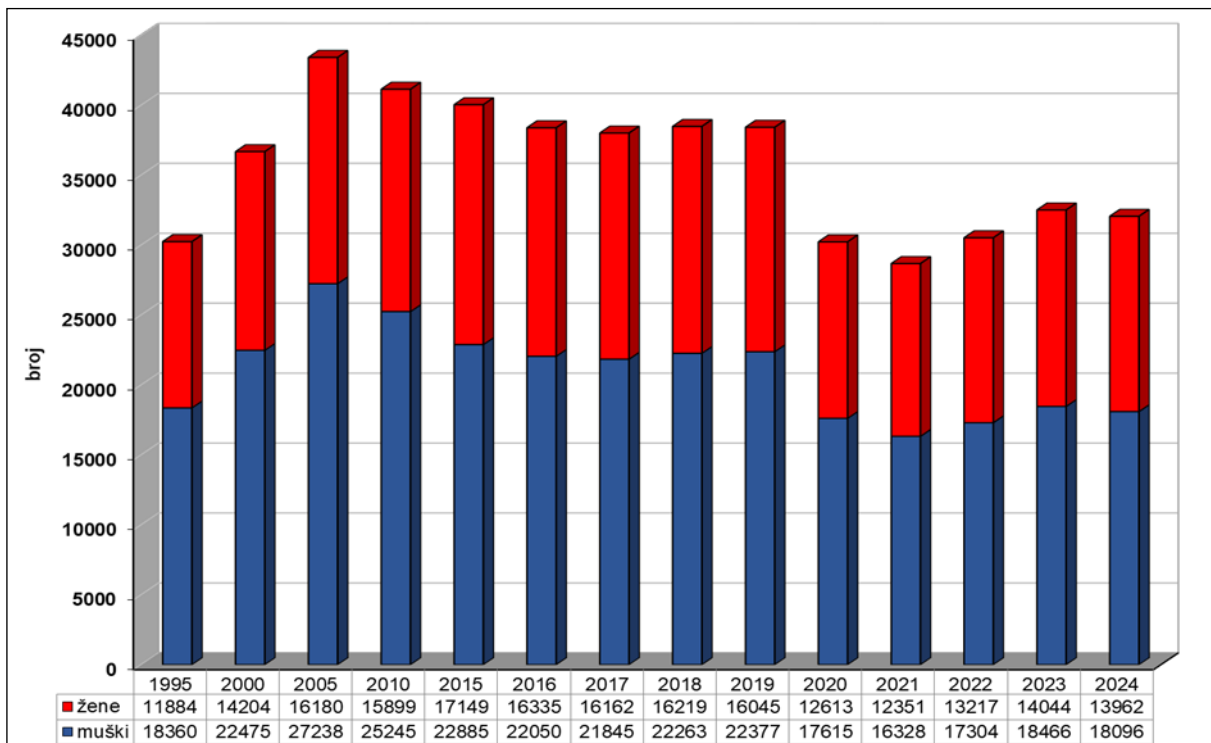
U istom razdoblju registrira se smanjenje ukupnog broja dana bolničkog liječenja te još znatnije smanjenje prosječnog trajanja liječenja po jednoj hospitalizaciji. Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 52,4 dana (ukupno 1 584 041 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 28,8 dana (ukupno 923 688 BOD) (Slika 14).

Broj hospitalizacija muškaraca bio je veći nego hospitalizacija žena (odnos hospitalizacija prosječno 1,5 : 1) (Slika 13). Također, stopa hospitalizacija za muškarce, za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama veća je nego za žene (2024. godine za dob 10-19 godina bilježi se veća stopa za žene) (Slika 15, Slika 16).

Prema dobi stope hospitalizacija se također znatno razlikuju. Najviša stopa hospitalizacija bilježi se u dobi 40-59 godina kod oba spola (2024. g. M 1510,2/100 000; Ž 942,0/100 000), iako se izraženiji porast stope registrira već u dobi do 19 i 20-39 godina. U dobi iznad 60 godina stopa znatno pada zbog češćih hospitalizacija zbog, primarno, somatskih oboljenja te se mentalni poremećaji, kao komorbiditetne dijagnoze, gube iz rutinskog registriranja. Godine 2024. ukupna stopa za dob 60+ iznosila je 755,5/100 000 (Slika 16).

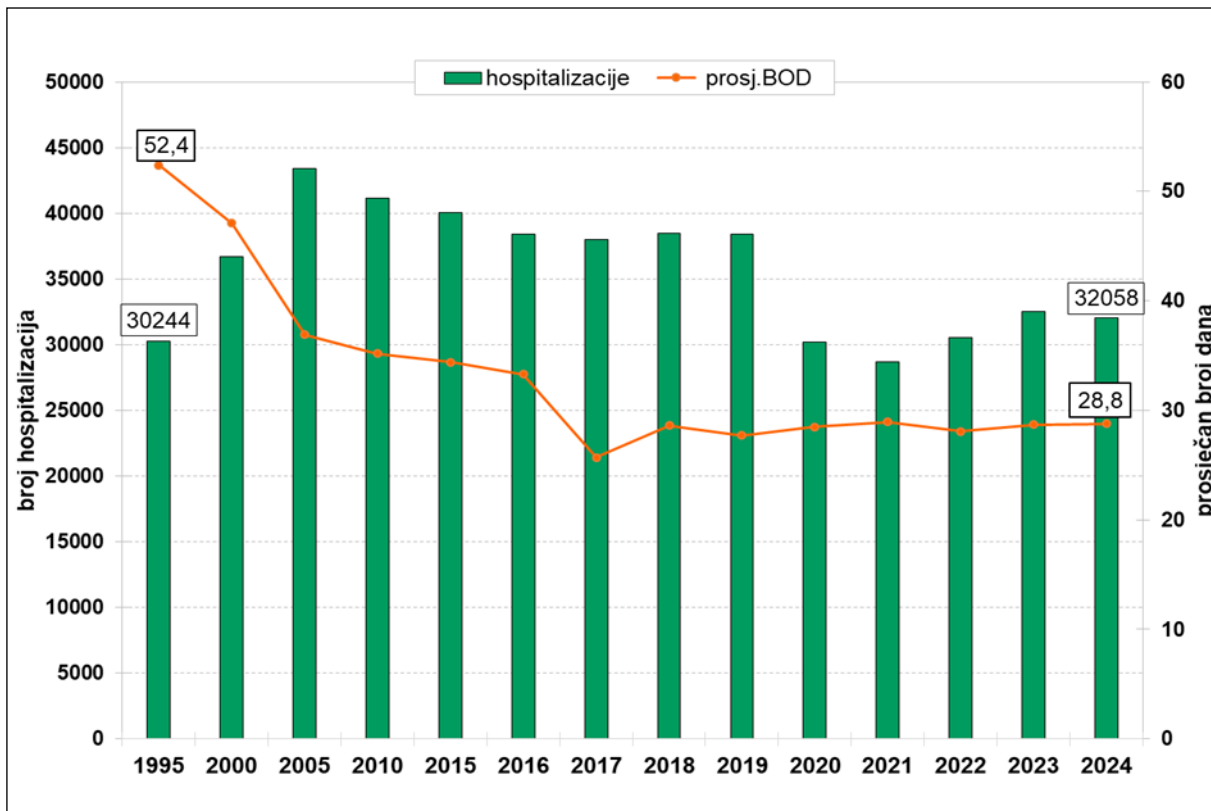
Slika 13

Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

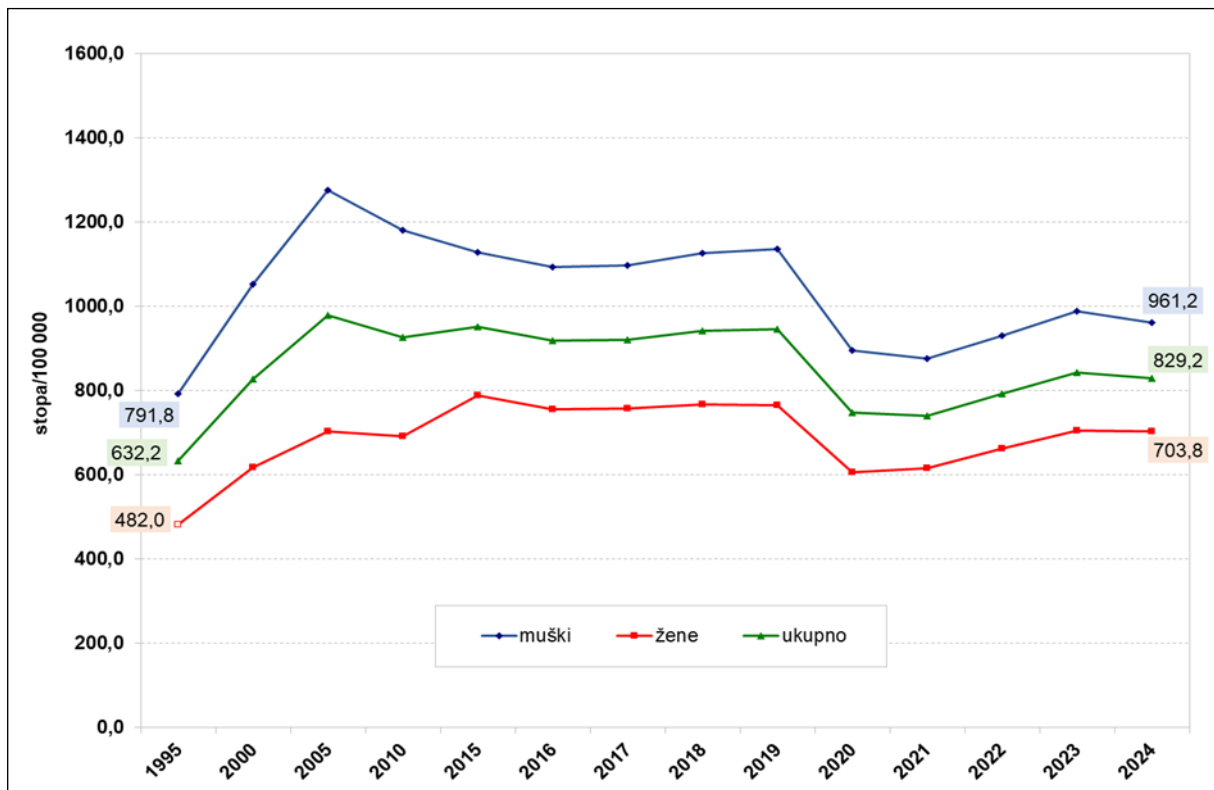
Slika 14

Odnos ukupnog broja hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja i prosječnog trajanja liječenja po jednoj hospitalizaciji u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

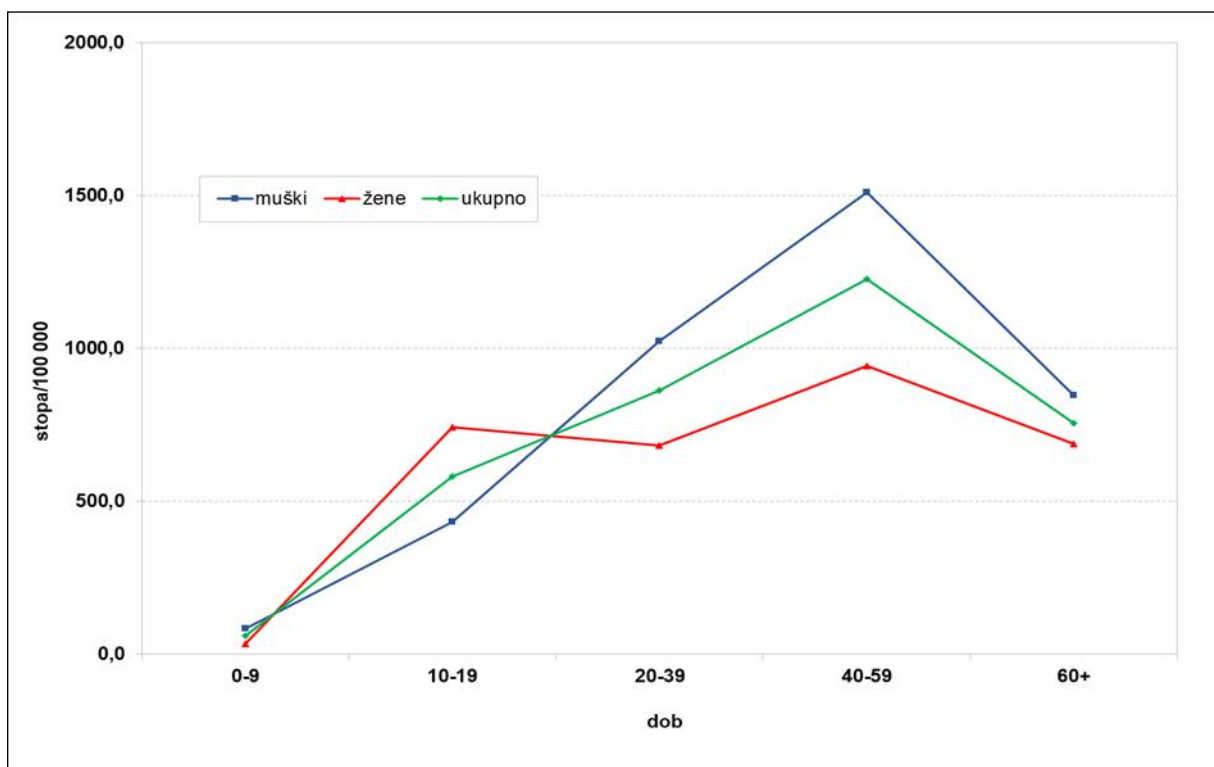
Slika 15

Stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2024. godine u Hrvatskoj

Slika 16

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja po spolu 2024. godine u Hrvatskoj

Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (MKB šifra F10)

Mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom vodeća su dijagnostička kategorija u uzrocima hospitalizacija unutar skupine mentalnih poremećaja u Hrvatskoj.

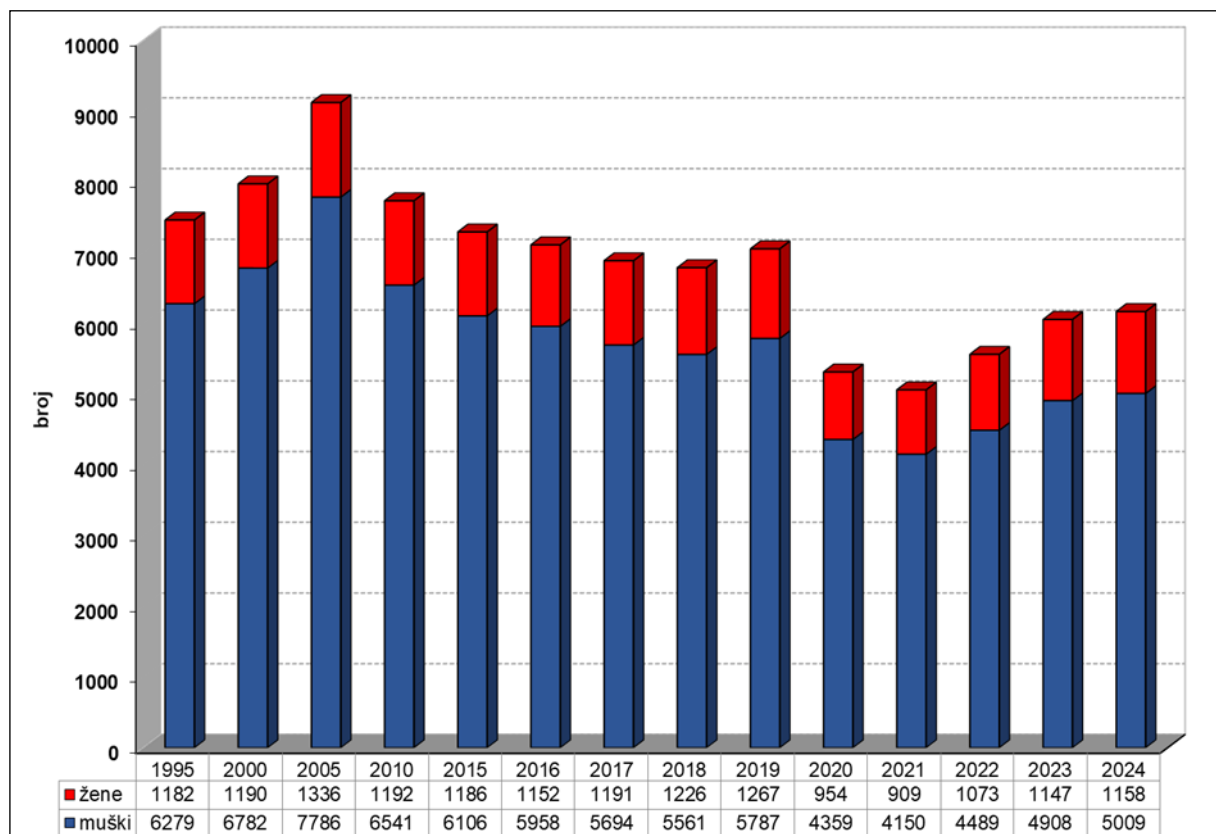
U razdoblju 1995.-2024. godine registrira se uzlazni trend broja i stopa hospitalizacija do 2008. godine, a nadalje se bilježi pad. Kod muškaraca prisutne su znatnije oscilacije u hospitalizacijama, nego kod žena. Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 155,9/100 000 (7461 hospitalizacija), 2000. godine 179,7 (7972 hospitalizacije), 2005. godine 205,6 (9122 hospitalizacije), 2010. godine 174,3 (7733 hospitalizacije), 2015. godine 173,5 (7292 hospitalizacije), 2020. godine 131,3/100 000 (5313 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 159,5/100 000 (6167 hospitalizacija) (Slika 17, Slika 18).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 34,9 dana (ukupno 260 268 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 22,1 dana (ukupno 136 336 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je znatno veći nego hospitalizacija žena (odnos hospitalizacija prosječno 5,2 : 1). Također, stopa hospitalizacija za muškarce, za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, znatno je viša nego za žene (Slika 18, Slika 19).

Stopa hospitalizacija raste za oba spola do dobi 40-59 godina kad je najviša te je 2024. godine iznosila 322,4/100 000 (M 520,9; Ž 124,1). Za dob 60 i više godina ukupna stopa iznosila je 119,9/100 000 (Slika 19).

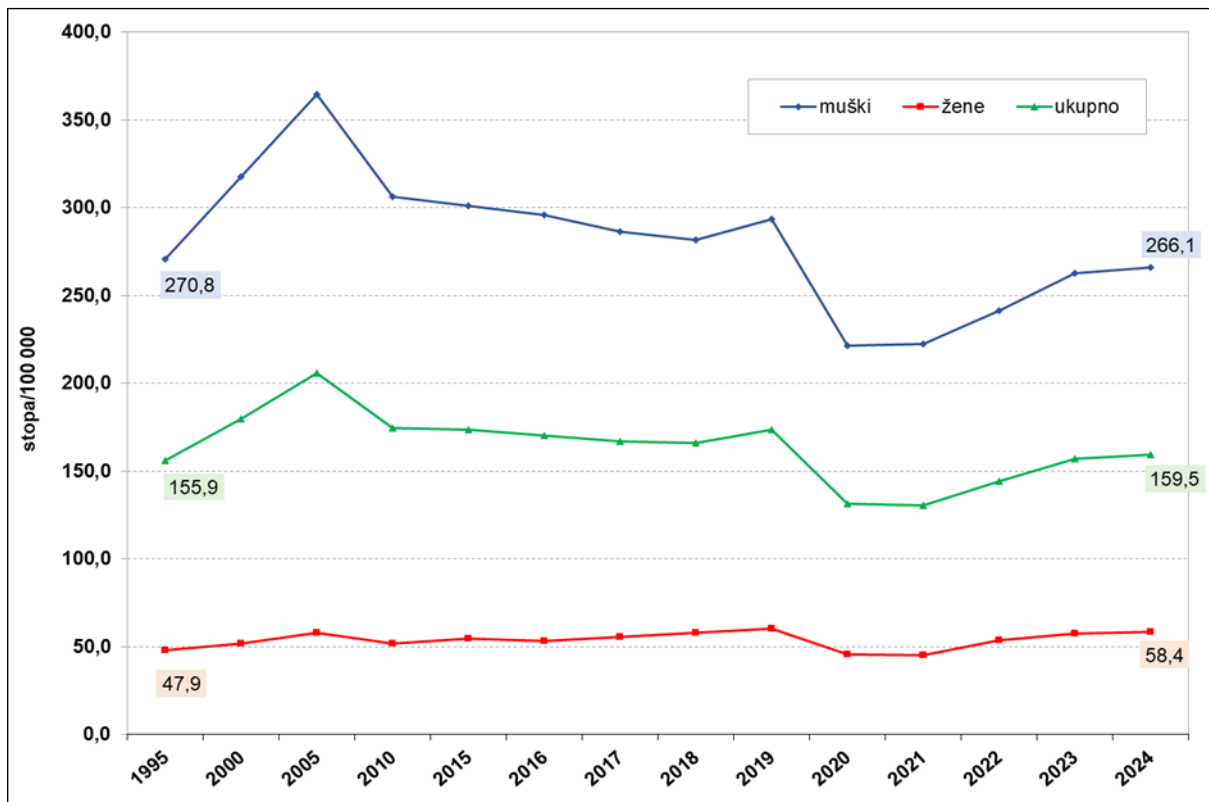
Slika 17

Broj hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

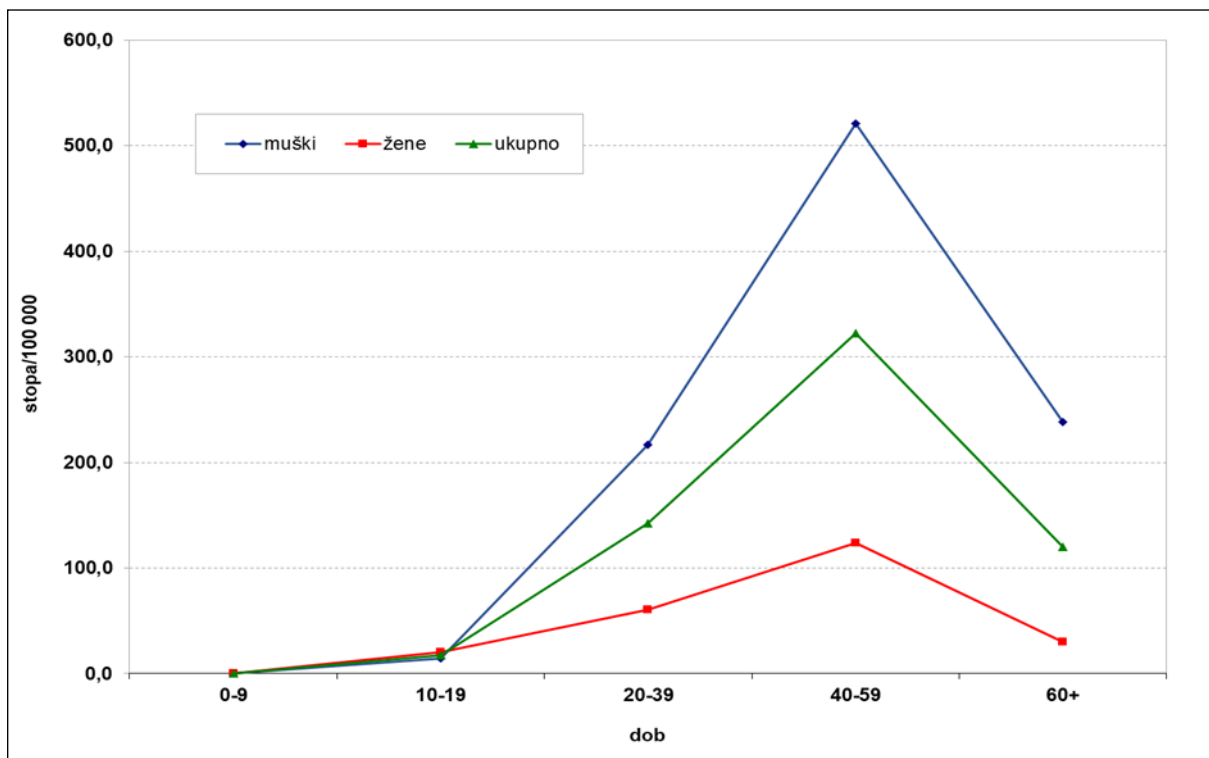
Slika 18

Stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

Slika 19

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja uzrokovanih alkoholom po spolu 2024. godine u Hrvatskoj

Shizofrenija (MKB šifra F20)

Shizofrenija je, uz mentalne poremećaje uzrokovane alkoholom, vodeća dijagnostička kategorija u ukupnom broju hospitalizacija zbog mentalnih poremećaja u Hrvatskoj. Od 2004. godine bilježi se trend pada u broju i stopi hospitalizacija ukupno i prema spolu. Prema trajanju bolničkog liječenja shizofrenija izrazito prednjači s udjelom od skoro 27% u ukupnom broju dana liječenja unutar skupine mentalnih poremećaja.

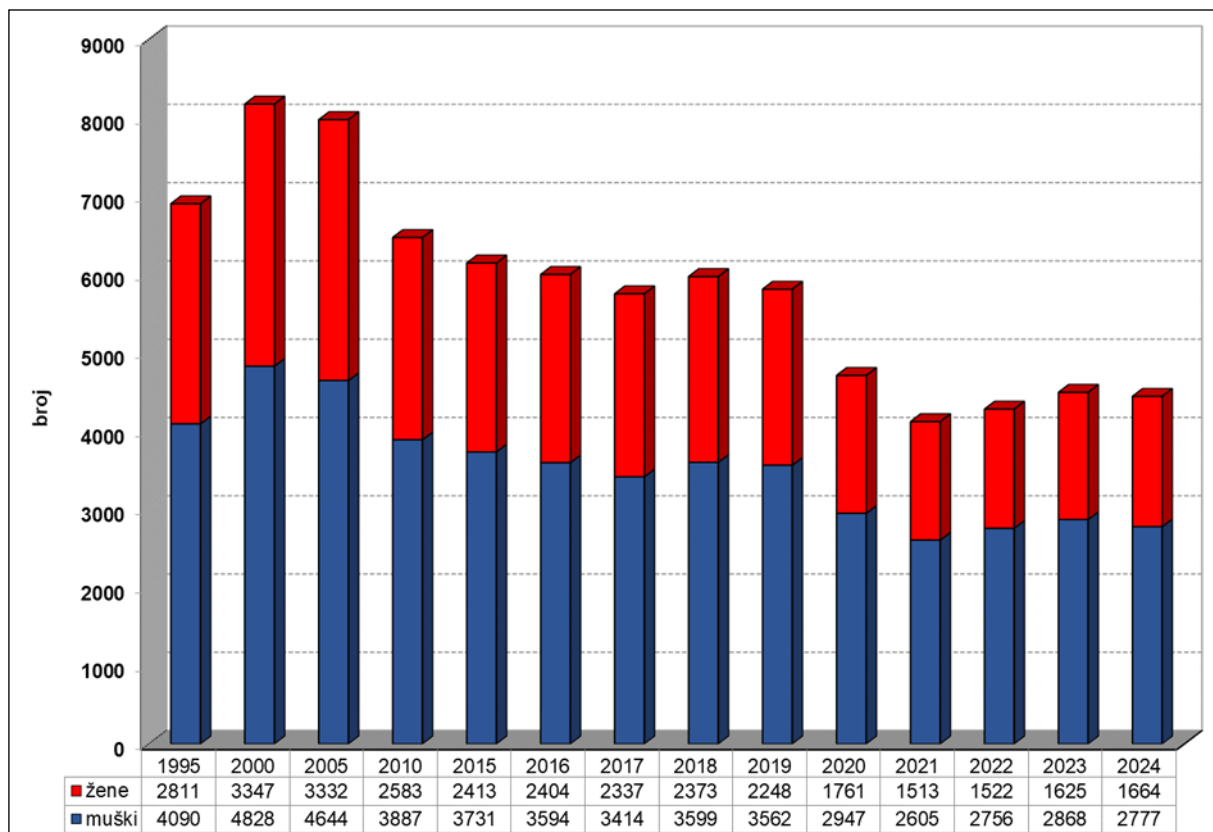
Ukupna stopa hospitalizacije zbog shizofrenije 1995. godine iznosila je 144,2/100 000 (6901 hospitalizacija), 2000. godine 184,2 (8175 hospitalizacija), 2005. godine 179,7 (7976 hospitalizacija), 2010. godine 145,8 (6470 hospitalizacija), 2015. godine 146,2 (6 144 hospitalizacije), 2020. godine 116,3/100 000 (4708 hospitalizacija), dok je 2024. iznosila 114,9/100 000 (4441 hospitalizacija). (Slika 20, Slika 21).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 96,0 dana (ukupno 662 168 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 55,4 dana (ukupno 246 188 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je veći nego hospitalizacija žena (odnos hospitalizacija M:Ž prosječno 1,5 : 1). Također, stopa hospitalizacija za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama veća je za muškarce nego za žene (Slika 21, Slika 22).

Stopa hospitalizacija izrazito raste za dob 20-39 kod oba spola, a 2024. godine iznosila je 132,1/100 000 (M 186,7; Ž 72,3). U dobi 40-59 godina stopa je bila najviša 216,7/100 000 (M 265,9; Ž 167,6). Za dob 60 i više godina ukupna stopa iznosila je 80,6/100 000 (Slika 22).

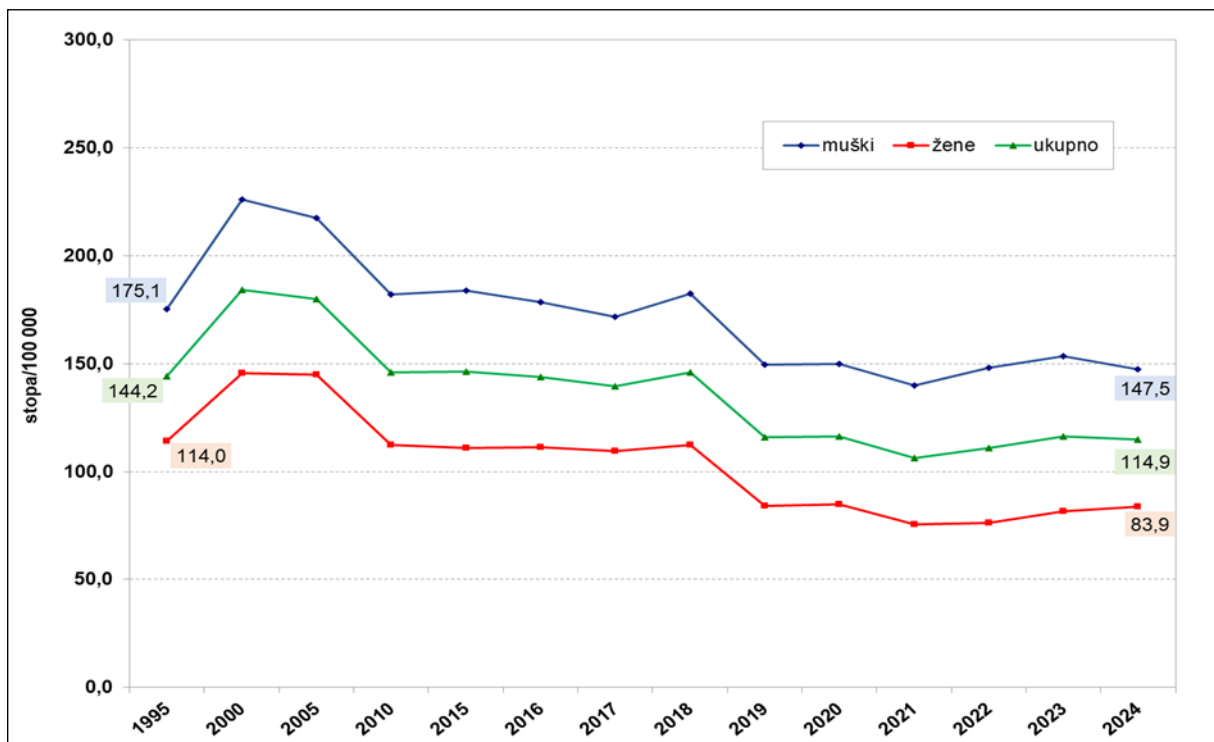
Slika 20

Broj hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

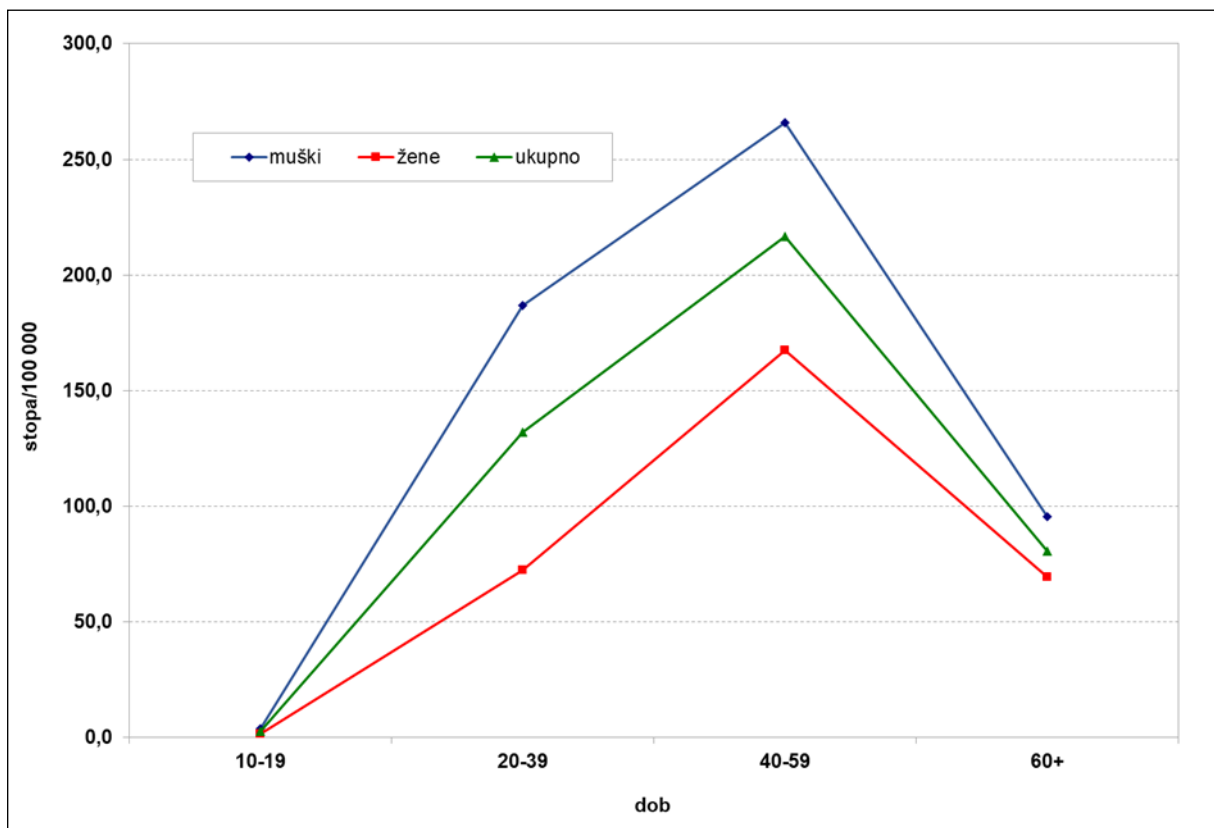
Slika 21

Stope hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

Slika 22

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog shizofrenije po spolu 2024. godine u Hrvatskoj

Depresivni poremećaji (MKB šifra F32-F33)

Bolnički pobol zbog depresivnih poremećaja uključuje hospitalizacije zbog depresivnih epizoda (F32) i povratnog depresivnog poremećaja (F33). U promatranom razdoblju prisutan je uzlazni trend u hospitalizacijama zbog depresivnih poremećaja do 2009. godine sa znatnim porastom broja i stope hospitalizacija, ukupno i prema spolu. Od 2010. do 2015. godine stopa oscilira, narednih godina je u padu, a 2022. godine stopa ponovo raste. Znatna broj osoba s ovim poremećajima liječi se u dnevnim bolnicama.

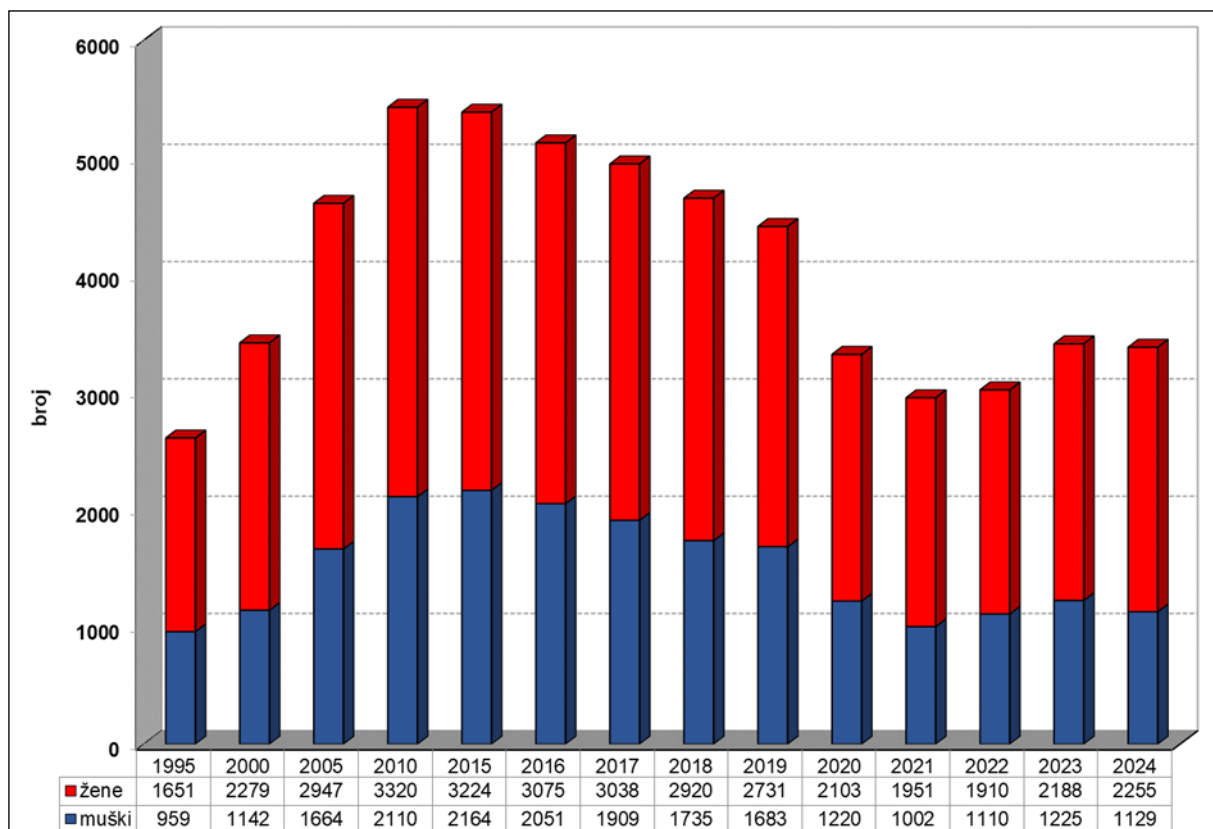
Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 54,6/100 000 (2610 hospitalizacija), 2000. godine 77,1 (3421 hospitalizacija), 2005. godine 103,9 (4611 hospitalizacija), 2010. godine 122,4 (5430 hospitalizacija), 2015. godine 128,2 (5388 hospitalizacija), 2020. godine 82,1/100.000 (3323 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 87,5/100 000 (3384 hospitalizacija). (Slika 23, Slika 24).

Prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji iznosilo je 1995. godine 32,1 dana (ukupno 83 657 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 24,5 dana (ukupno 82 752 BOD). Broj hospitalizacija žena bio je veći nego hospitalizacija muškaraca (odnos hospitalizacija Ž:M prosječno 1,8 : 1). Također, stopa hospitalizacija za svu dob ukupno i prema dobnim skupinama, veća je za žene nego za muškarce (Slika 24, Slika 25).

Stopa hospitalizacija najviša je za oba spola u dobi 40-59 godina, a 2024. godine iznosila je 144,6/100 000 (M 99,2; Ž 190,1). Za dob 10-19 godina ukupna stopa je iznosila 24,1, za dob 20-39 godina 51,1, a za dob 60 i više godina ukupna stopa iznosila je 110,8/100 000 (Slika 25).

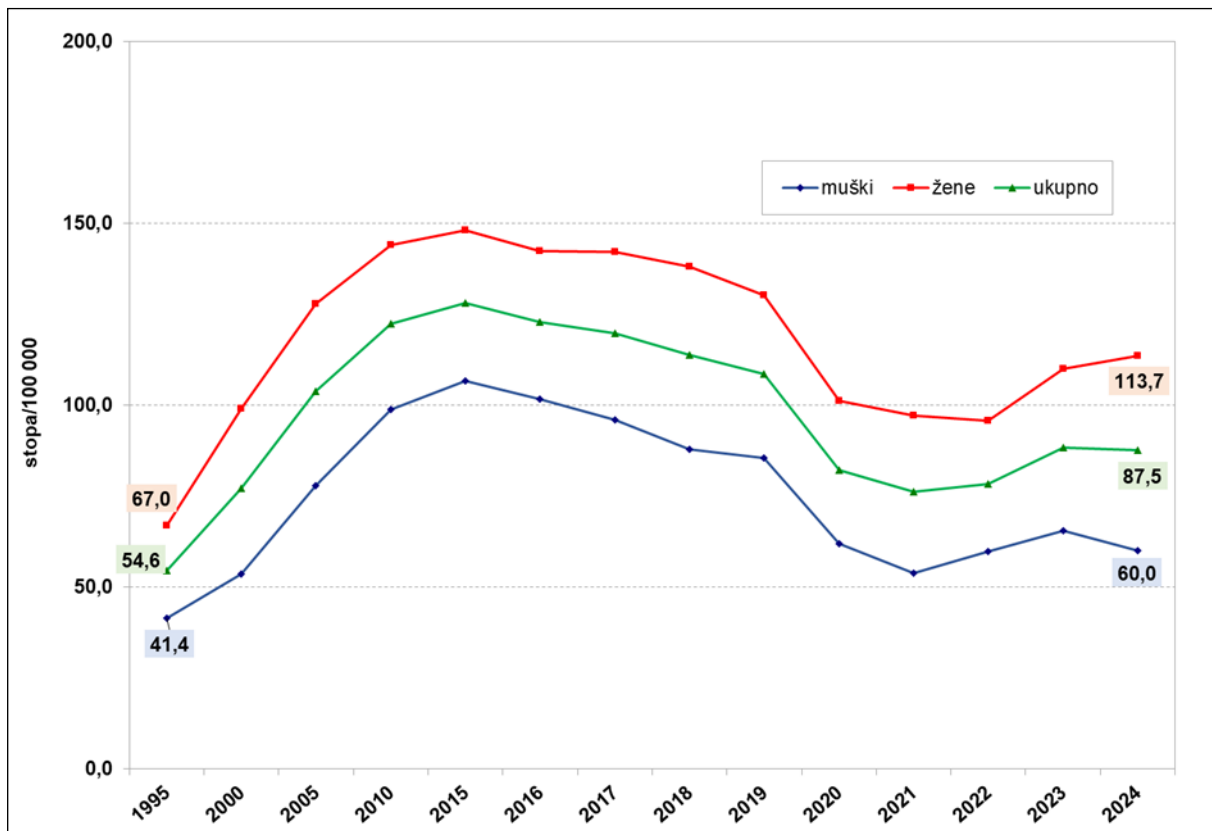
Slika 23

Broj hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2024. godine u Hrvatskoj

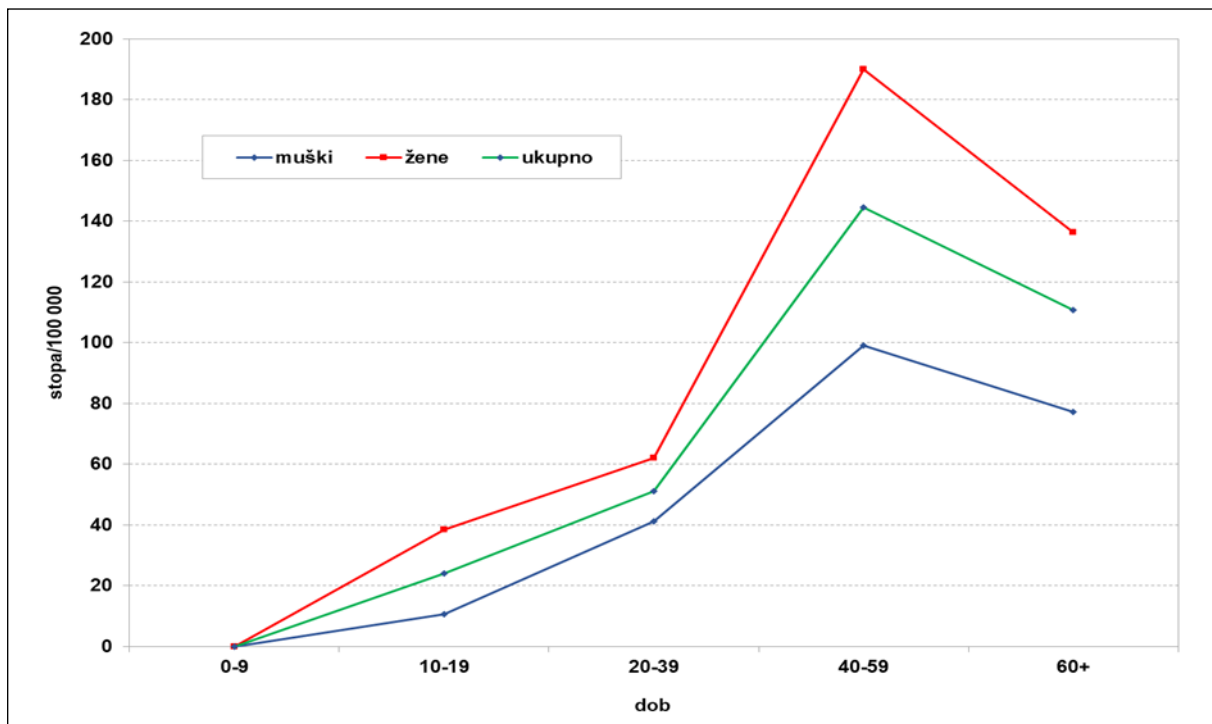
Slika 24

Stope hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu u razdoblju 1995.- 2024. godine u Hrvatskoj

Slika 25

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog depresivnih poremećaja po spolu 2024. godine u Hrvatskoj

Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe (MKB šifra F43)

Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe, uključujući posttraumatski stresni poremećaj (PTSP) uvode se prema klasifikaciji MKB-10 kao nova dijagnostička kategorija 1995. godine, kada se registrira relativno mali broj hospitalizacija uz nisku stopu. Stopa raste do 1998. godine, nakon čega do 2004. godine kontinuirano pada, a od 2005. godine ponovo slijedi znatan porast stope te se 2007. godine bilježi najviša stopa. Od 2008. godine registrira se kontinuirani pad stope hospitalizacije. Znatan broj oboljelih posljednjih se godina liječi u dnevnim bolnicama.

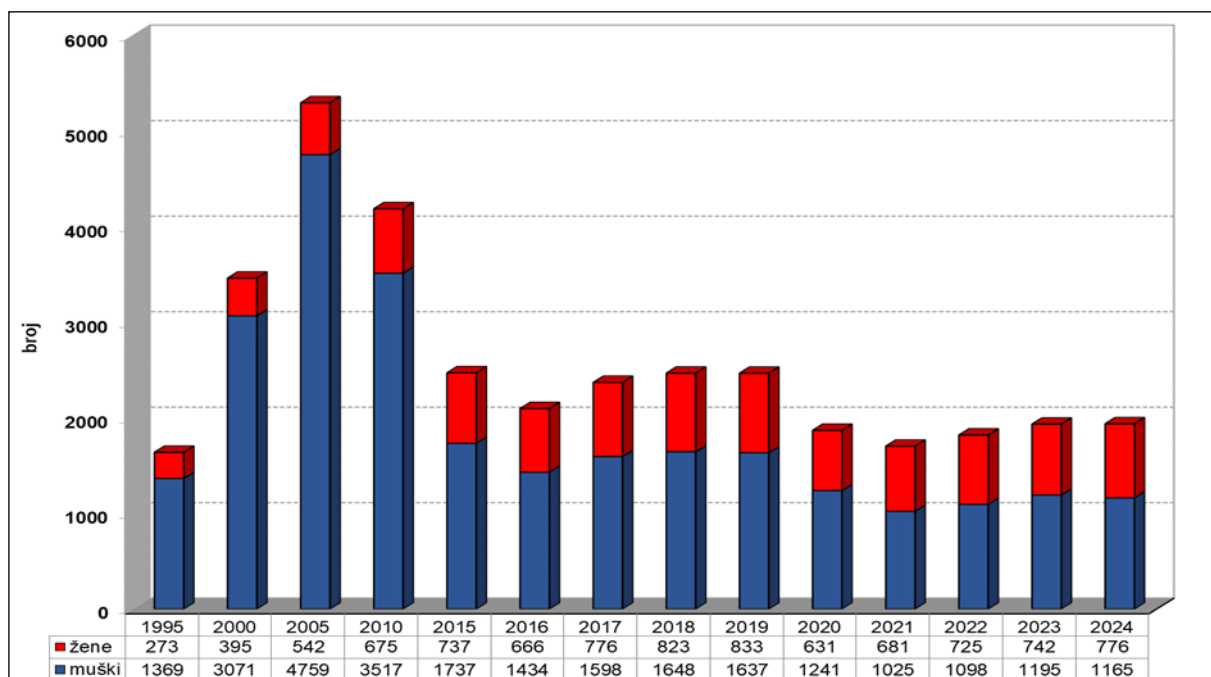
Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 34,3/100 000 (1642 hospitalizacija), 2000. godine bila je 78,1 (3466 hospitalizacije), 2005. godine 119,5 (5301 hospitalizacija), 2010. godine 94,5 (4192 hospitalizacija), 2015. godine 58,9 (2474 hospitalizacija), 2020. godine 46,2/100 000 (1872 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 50,2/100 000 (1941 hospitalizacija). Bilježe se znatne razlike u trendovima kretanja hospitalizacija prema spolu. Kod muškaraca je uz oscilacije prisutan izraziti porast stope hospitalizacije do 2007. godine, a nadalje znatan pad stope. Kod žena stopa raste do 2008. godine, nakon čega blaže oscilira (Slika 26, Slika 27).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 29,0 dana (47 633 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 12,8 dana (24 910 BOD). Broj hospitalizacija muškaraca bio je godinama znatno veći nego žena (M:Ž 2005. g. 8,8:1). kao i stope hospitalizacija. Posljednjih godina razlika u broju hospitalizacija muškaraca i žena znatno se smanjila te posljednjih pet godina odnos hospitalizacija muškaraca i žena prosječno iznosi 1,3:1 (Slika 27, Slika 28).

Godine 2024., za dob 10-19 i 20-39 godina registrirane su više stope hospitalizacija za žene (M 21,1; Ž 47,6, odnosno M 49,6; Ž 62,6). Stopa hospitalizacije za muškarce znatno raste u dobi 40-59 godina (M 111,4; Ž 51,2). U toj je dobi i ukupna stopa najviša te je i najveća razlika stopa hospitalizacija za muškarce i žene. U dobi iznad 60 godina ukupna stopa iznosila je 37,9/100 000 (Slika 28).

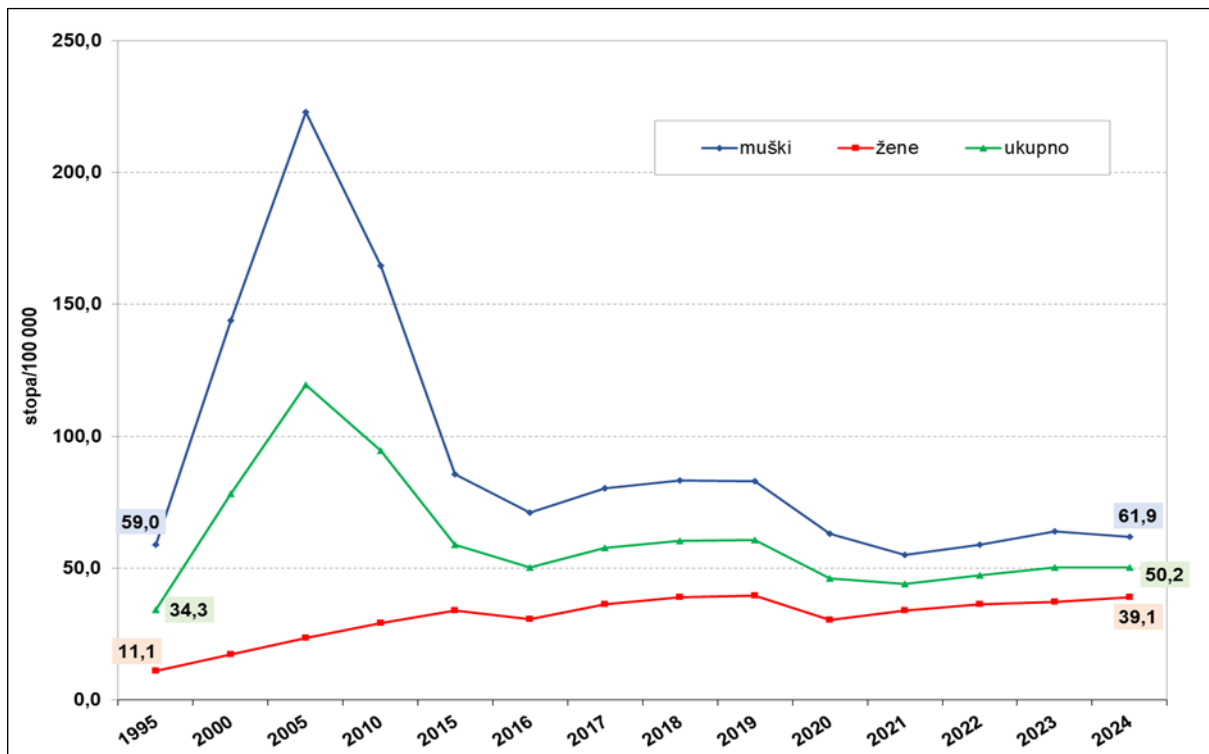
Slika 26

Broj hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

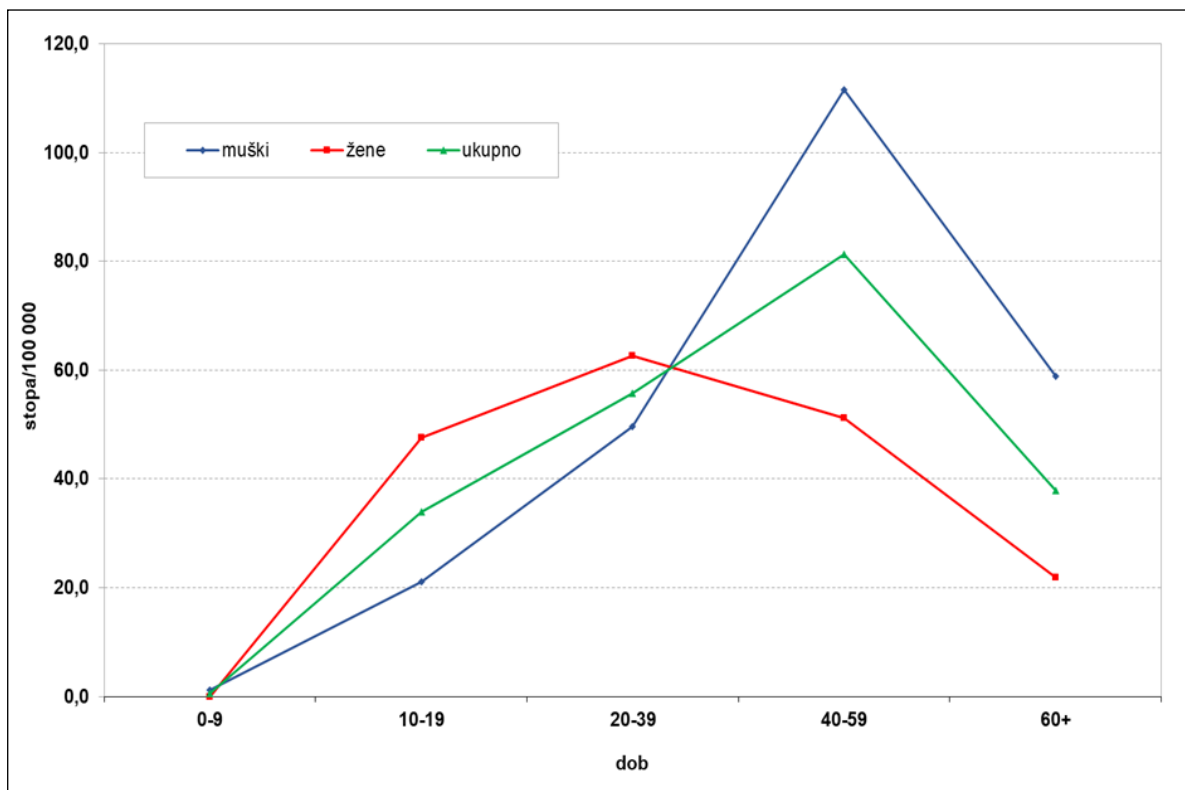
Slika 27

Stope hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

Slika 28

Dobno-specifične stope hospitalizacija zbog reakcija na teški stres i poremećaja prilagodbe, uključujući PTSP po spolu 2024. godine u Hrvatskoj

Demencije

Alzheimerova bolest (MKB šifra G30) i delirij koji nije uzrokovan alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima (MKB šifra F05)

Dijagnoze označene zvjezdicom, prema pravilima SZO, ne registriraju se kao glavne dijagnoze već umjesto njih ekvivalentne dijagnoze označene križićem. To je slučaj s dijagnozama demencija kod Alzheimerove bolesti F00.* (koje bi se trebale označiti šifrom G30.-+), kao i demencijama kod ostalih bolesti svrstanih drugamo F02.* (koje bi se trebale označiti šifrom bolesti kod koje je demencija posljedica). Na taj se način iz rutinskog zdravstveno-statističkog praćenja gubi određeni broj demencija kod Alzheimerove bolesti. Osim toga jedan broj demencija kod Alzheimerove bolesti prikriven je glavnom dijagnozom delirija superponiranog na demenciju (F05.1, odnosno F05), a jedan se broj dijagnosticira kao nespecificirana demencija (F03) ili psihoorganski sindromi (F06 i F07).

Alzheimerova bolest se prema MKB-10 od 1995. godine uvodi kao zasebna dijagnostička kategorija što je vjerovatno razlog izrazito malom broju registriranih hospitalizacija. Ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 0,8/100 000 (38 hospitalizacija), 2000. godine bila je 3,9 (174 hospitalizacije), 2005. godine 6,9 (307 hospitalizacija), 2010. godine 3,9 (174 hospitalizacija), 2015. godine 9,6 (404 hospitalizacije), 2020. godine 6,3/100 000 (256 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 8,5/100 000 (327 hospitalizacija). (Slika 29, Slika 30).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 54,0 dana (2051 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 31,5 dana (10 300 BOD).

Zbog delirija superponiranog na demenciju ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 4,8/100 000 (229 hospitalizacija), 2000. godine bila je 10,3 (459 hospitalizacija), 2005. godine 11,0 (489 hospitalizacija), 2010. godine 14,4 (638 hospitalizacija), 2015. godine 12,9 (543 hospitalizacije), 2020. godine 2,8/100 000 (112 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 2,4/100 000 (92 hospitalizacija). (Slika 29, Slika 30).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 33,5 dana (7665 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 20,9 dana (1921 BOD).

Vaskularna demencija (MKB šifra F01) i nespecificirana demencija (MKB šifra F03)

Zbog vaskularne demencije ukupna stopa hospitalizacije 1995. godine iznosila je 14,5/100 000 (696 hospitalizacija), 2000. godine bila je 6,0 (267 hospitalizacija), 2005. godine 9,3 (413 hospitalizacija), 2010. godine 7,8 (347 hospitalizacija), 2015. godine 9,7 (406 hospitalizacija), 2020. godine 6,9/100 000 (281 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 6,7/100 000 (259 hospitalizacija). (Slika 31, Slika 32).

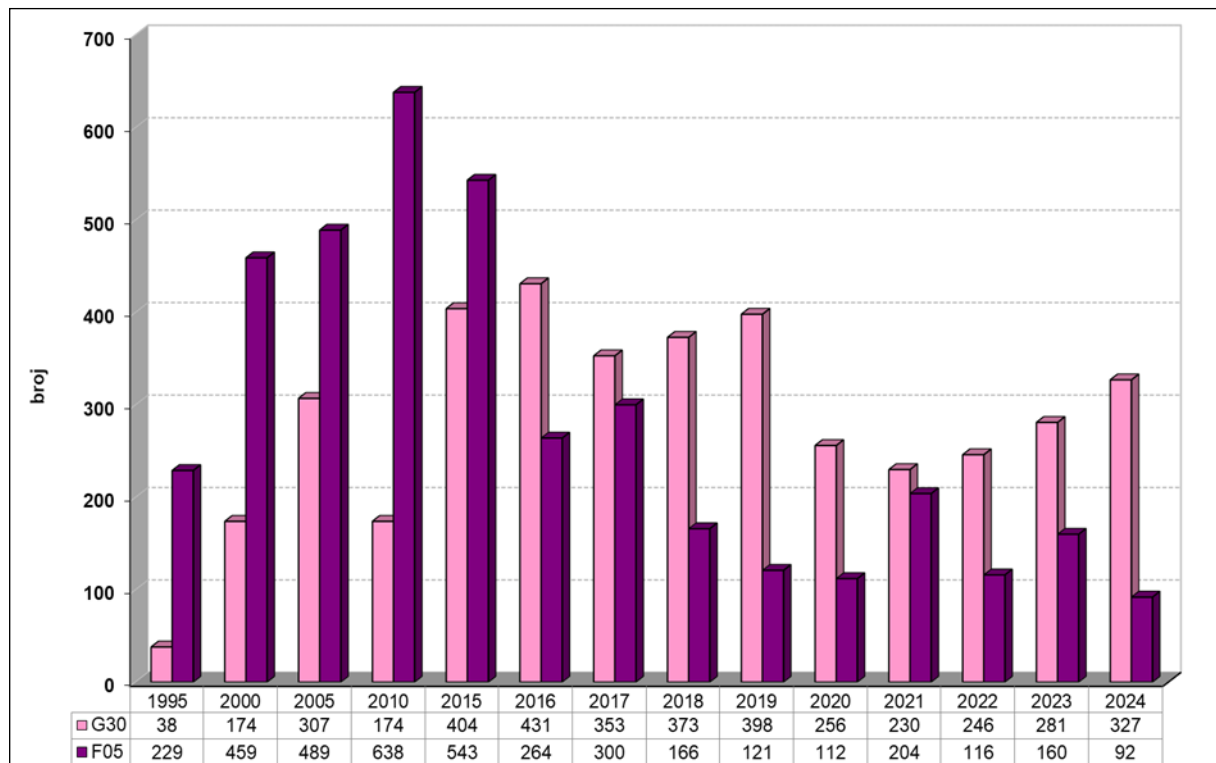
Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 50,2 dana (34 933 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 32,0 dana (8297 BOD).

Zbog nespecificirane demencije stopa hospitalizacije iznosila je 1995. godine 12,3/100 000 (587 hospitalizacija), 2000. godine bila je 12,1 (538 hospitalizacija), 2005. godine 10,8 (481 hospitalizacija), 2010. godine 10,8 (480 hospitalizacija), 2015. godine 17,0 (715 hospitalizacija), 2020. godine 12,7/100 000 (515 hospitalizacija), dok je 2024. godine iznosila 12,8/100 000 (496 hospitalizacija). (Slika 31, Slika 32).

Prosječno trajanje bolničkog liječenja 1995. godine iznosilo je 43,1 dana (25 292 BOD), dok je 2024. godine iznosilo 30,6 dana (15 190 BOD).

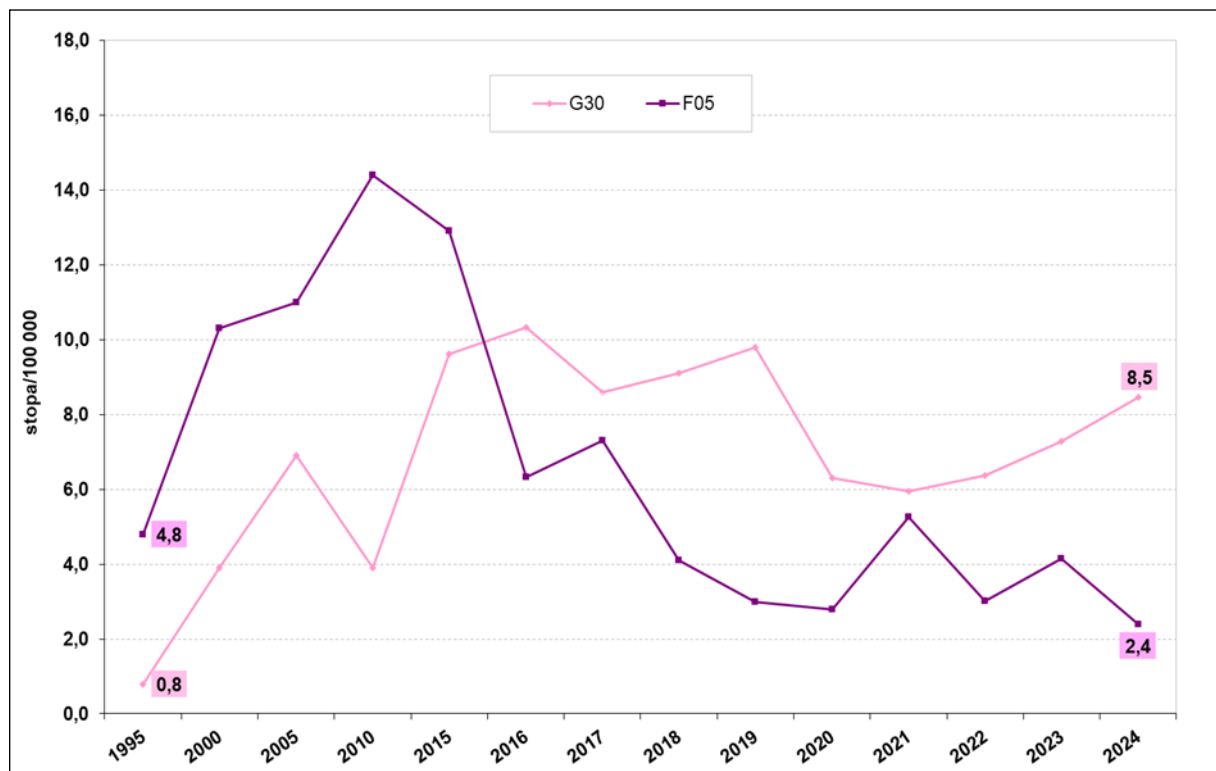
Slika 29

Broj hospitalizacija zbog Alzheimerove bolesti i delirija koji nije uzrokovan alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

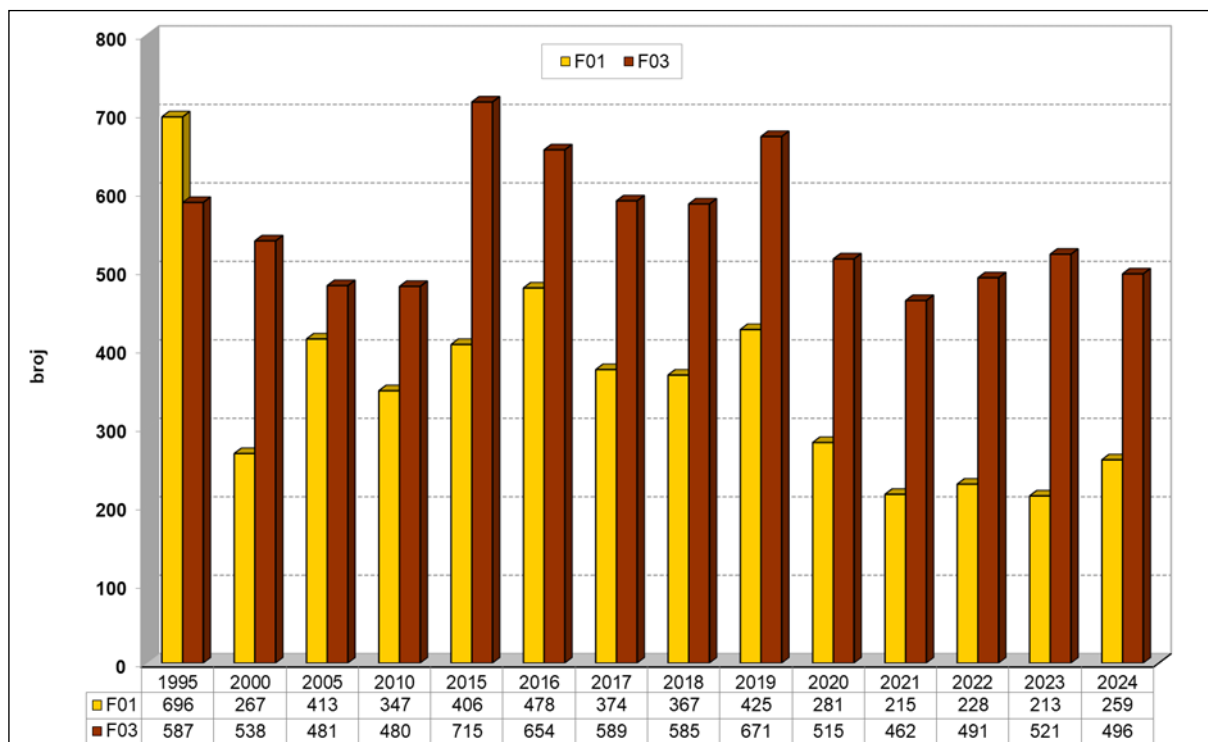
Slika 30

Stope hospitalizacija zbog Alzheimerove bolesti i delirija koji nije uzrokovan alkoholom ili ostalim psihoaktivnim tvarima u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

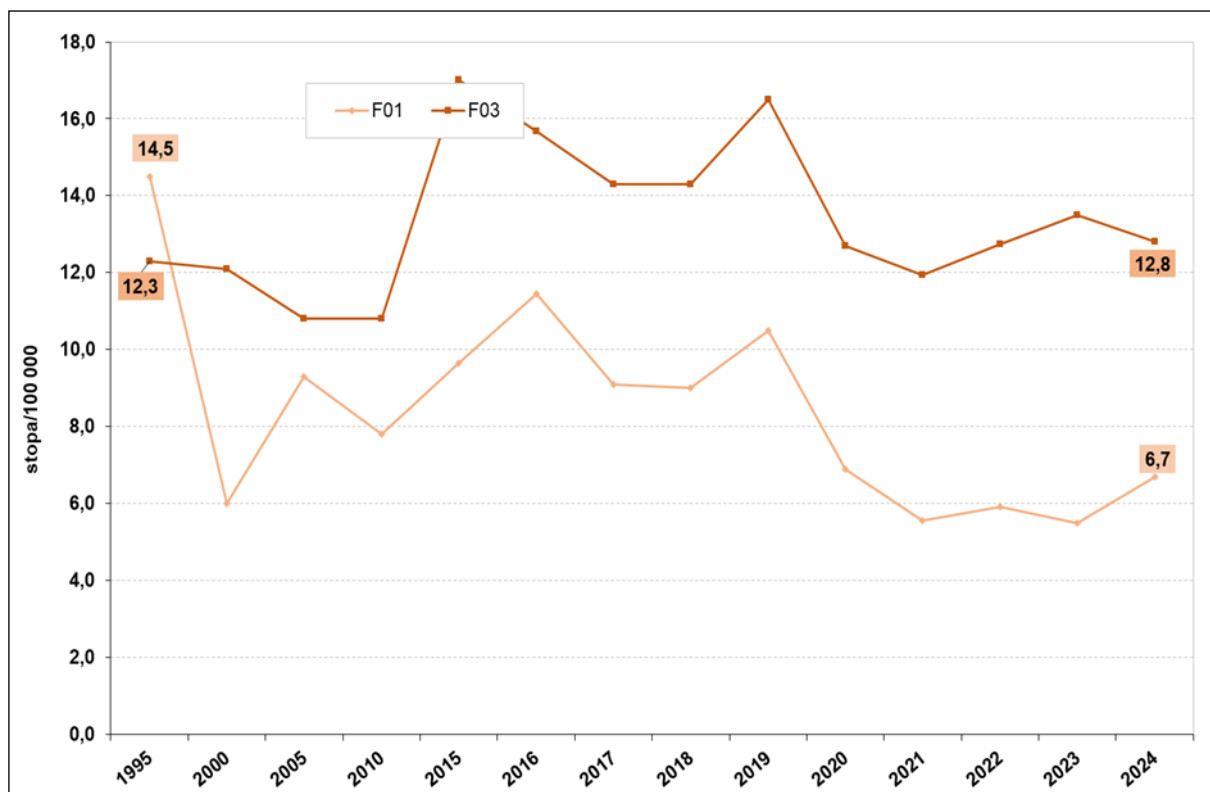
Slika 31

Broj hospitalizacija zbog vaskularne demencije i nespecificirane demencije u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

Slika 32

Stope hospitalizacija zbog vaskularne demencije i nespecificirane demencije u razdoblju 1995.-2024. godine u Hrvatskoj

REGISTAR ZA PSIHOZE HRVATSKE

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je, uočivši javnozdravstveno značenje mentalnih poremećaja, utemeljio Registar za psihoze Hrvatske koji je započeo radom popisom svih oboljelih osoba zatečenih 31. prosinca 1961. godine u psihijatrijskim bolnicama i psihijatrijskim odjelima u Hrvatskoj.

Registar za psihoze je državni registar, a predstavlja specijalni zdravstveno-statistički instrument za dugoročno praćenje oboljelih osoba te ima značajke populacijskog registra. Prate se podatci o osobama s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje boluju od shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja (MKB šifre F20.- i F25.-), a liječene su u stacionarnim zdravstvenim ustanovama. Izvor podataka je tzv. psihijatrijski obrazac (JZ-PSH obrazac) koji se popunjava za svaku osobu koja je bila hospitalizirana zbog mentalnog poremećaja prilikom otpusta iz bolnice (redovita prijava i dnevna bolnica) i na dan cenzusa 31. prosinca svake godine. Od 2017. godine JZ-PSH obrazac je u elektroničkoj formi i naziva se Prijava hospitalizacije zbog mentalnog poremećaja.

Za svaku pojedinu osobu može se pratiti tijek bolničkog liječenja prema ustanovi, trajanju hospitalizacije, osnovnoj i drugoj psihijatrijskoj dijagnozi, somatskoj dijagnozi te uzroku smrti u slučaju smrti za vrijeme hospitalizacije ili samoubojstva. Skupno se podatci analiziraju na razini osobe i slučaja prema odabranim obilježjima (dob, spol, županija rođenja, županija boravka, ustanova liječenja) u okviru pojedinih podskupina tzv. kontingenata (novooboljeli/prvi put primljeni, primljeni, otpušteni, ukupno hospitalizirani i zatečeni na dan cenzusa).

Zdravstveni pokazatelji za shizofreniju i shizoafektivne poremećaje

Prikazani su podatci Registra za psihoze u razdoblju 1962.-2024. godine, koji su analizirani na razini osobe i slučaja u okviru pojedinih podskupina tzv. kontingenata (Tablica 10, Slike 33-42).

Godine 1962. zabilježen je najveći broj po prvi put bolnički liječenih osoba s dijagnozom shizofrenije, od kojih je dio ranije bio hospitaliziran, ali nije bio registriran do osnutka Registra. U daljnjem razdoblju dobno-standardizirana stopa bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja prosječno je iznosila 0,23/1000 stanovnika starijih od 15 godina. Posljednjih deset godina stopa prosječno iznosi 0,17/1000. Kod muškaraca bilježe se nešto više stope incidencije nego kod žena. Prve hospitalizacije osoba s dijagnozom shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja posljednjih godina se najviše registriraju u dobi 25-29 i 30-34 godina. U promatranom razdoblju (1962.-1964./2022.-2024.) bilježe se znatne promjene u dobno-standardiziranoj stopi prosječno primljenih (stopa 0,51/1,16; broj 1687/3848) i otpuštenih osoba (stopa 0,50/1,18; broj 1671/3914). Promjene su još izraženije na razini slučaja, u stopama prosječnih prijema (stopa 0,62/2,26; broj 2071/7344) i otpusta (stopa 0,60/2,27; broj 2006/7386). Znatan porast ukupno hospitaliziranih osoba, koje su učestalije i kraće hospitalizirane, vidljiv je i u porastu omjera broja prijema i otpusta prema broju primljenih i otpuštenih osoba. U razdoblju 1962.-1964. godine bolesnici s rotirajućim hospitalizacijama prosječno su godišnje proveli u bolnici 100,8 dana, a u razdoblju 2022.-2024. godine 63,5 dan. Promjene u trendovima bolničkog liječenja vidljive su i u znatnom smanjenju broja osoba liječenih tijekom cijele godine. Udio dana liječenja cjelogodišnje hospitaliziranih osoba u ukupnom broju dana liječenja smanjen je s 76,8% na 29,4%.

Posljednjih godina vidljiv je trend pada po prvi put primljenih/hospitaliziranih osoba, ukupno hospitaliziranih osoba te broja hospitalizacija. U razdoblju 2022.-2024. godine hospitalizirano je u prosjeku 4460 osoba, od kojih su prvi puta primljene prosječno (bolnička incidencija) 442 osobe, a cjelogodišnje hospitaliziranih osoba je bilo prosječno

301. Procjenjena prevalencija shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja iznosi 7,3/1000 stanovnika starijih od 15 godina.

Tablica 10

Odabrani pokazatelji bolničkog liječenja osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u Hrvatskoj po pojedinim godinama

KONTINGENTI	GODINA												
	1962	1970	1980	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2022	2023	2024
PRIMLJENI U BOLNICU													
▪ Broj prvi puta primljenih bolesnika	1472	893	970	1028	1008	997	893	683	579	455	485	452	388
▪ Broj ukupno primljenih bolesnika	1650	2450	3726	4794	4365	5168	5315	4568	4090	3901	3924	3936	3685
▪ Broj prijema	2022	3187	5086	7154	7205	8453	8538	7703	7133	7324	7548	7301	7183
<i>Omjer broja prijema i primljenih bolesnika</i>	1,2	1,3	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,9	1,9	1,9	2,0
ZATEČENI U BOLNICI (31.12)	2305	2821	2615	2494	2115	1972	1655	1726	1123	987	978	872	922
BOLNIČKI LIJEČENI													
▪ Broj bolesnika	3698	4876	5757	6618	5396	6665	6440	5520	4822	4674	4553	4567	4260
▪ Broj hospitalizacija	4097	5589	7031	8682	7759	9347	9179	8331	8275	8478	8508	8231	8086
<i>Omjer broja bolesnika i broja hospitalizacija</i>	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5	1,7	1,8	1,9	1,8	1,9
▪ Broj dana bolničkog liječenja u '000	836	1013	930	926	804	723	648	602	432	396	395	373	353
▪ Broj bolesnika bolnički liječenih tijekom cijele godine	1753	1910	1359	1225	810	874	609	575	361	344	322	289	291
<i>Udio dana liječenja bolesnika bolnički liječenih cijele godine</i>	76,8	68,8	53,2	48,3	36,8	44,1	34,4	34,8	30,5	31,7	29,8	28,3	30,1
OTPUŠTENI IZ BOLNICE													
▪ Broj bolesnika	1607	2491	3759	4858	4659	5305	5540	5543	4330	4055	3955	4014	3773
▪ Broj otpusta	1914	3095	4982	7117	7337	8399	8613	8133	7284	7517	7578	7328	7251
<i>Omjer broja otpusta i otpuštenih bolesnika</i>	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	1,6	1,5	1,5	1,7	1,9	1,9	1,8	1,9

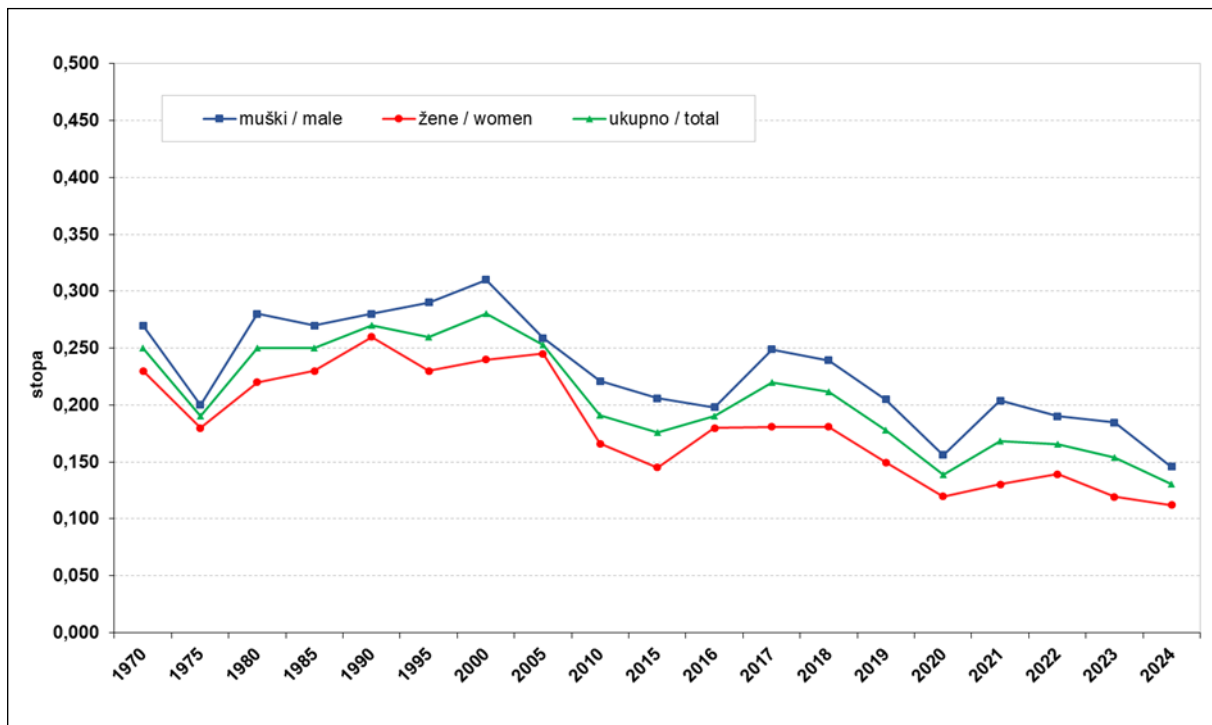
*stanje Registra na dan 17.03.2026.

Metodološka pojašnjenja:

- Za posljednje godine obrade podatci Registra uvijek su nešto manji, jer se tek naknadno registriraju osobe koje su u tijeku dijagnostičkog procesa, kao i osobe koje su primljene predhodne, a otpuštene iduće godine koja još nije obrađena.
- Zbog kontinuiteta praćenja od 1995. godine (uvođenje MKB-10) uz osobe s dijagnozom shizofrenije registriraju se i osobe s dijagnozom shizoafektivnih poremećaja (prije shizoafektivna shizofrenija).
- U broj prijema, hospitalizacija i otpusta nisu uključeni premještaji, kao niti rehospitalizacije kod kojih je od otpusta do ponovnog prijema proteklo manje od 7 dana.
- Stope su standardizirane na stanovništvo Hrvatske starije od 15 godina prema popisu 1991. godine.
- U grafičkim prikazima na slikama 35-42 prikazane su prosječne dobno-standardizirane stope po trogodišnjim razdobljima.

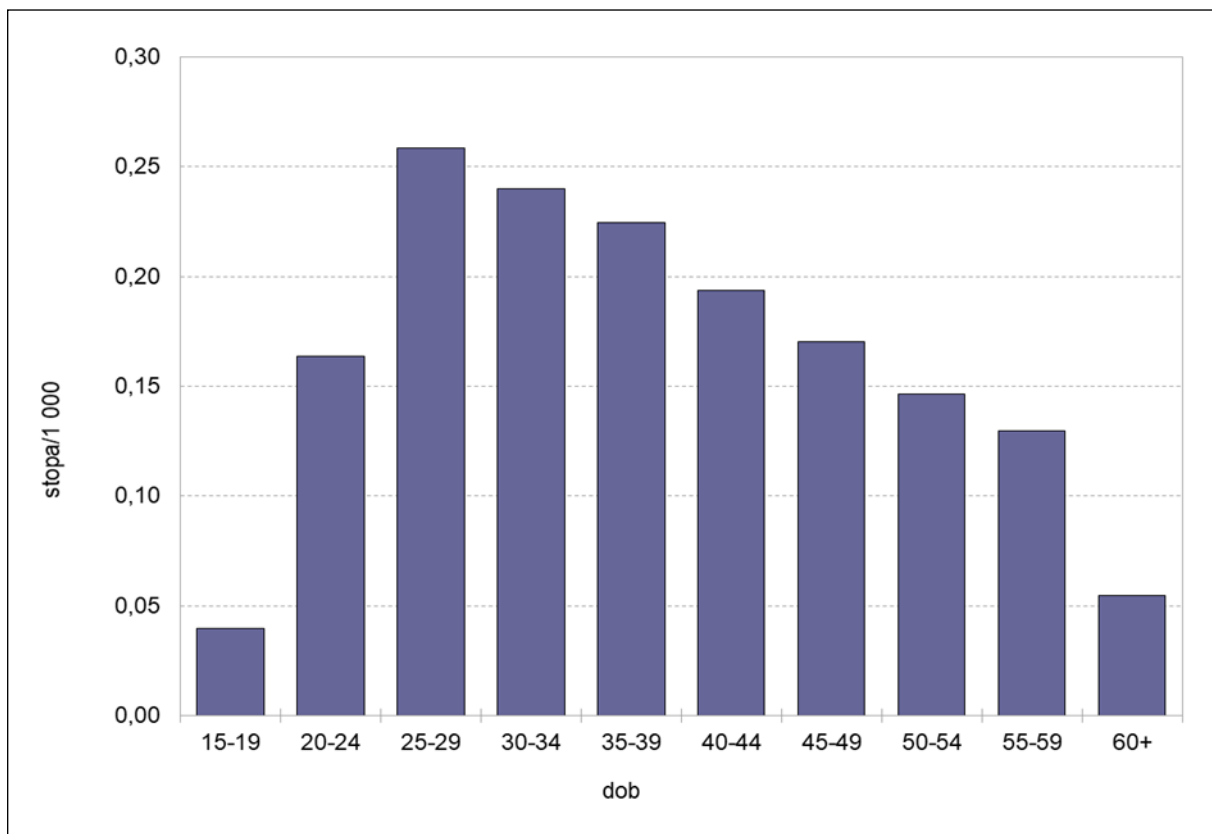
Slika 33

Dobno-standardizirane stope bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja u pojedinim godinama u razdoblju 1970.-2024. godine u Hrvatskoj

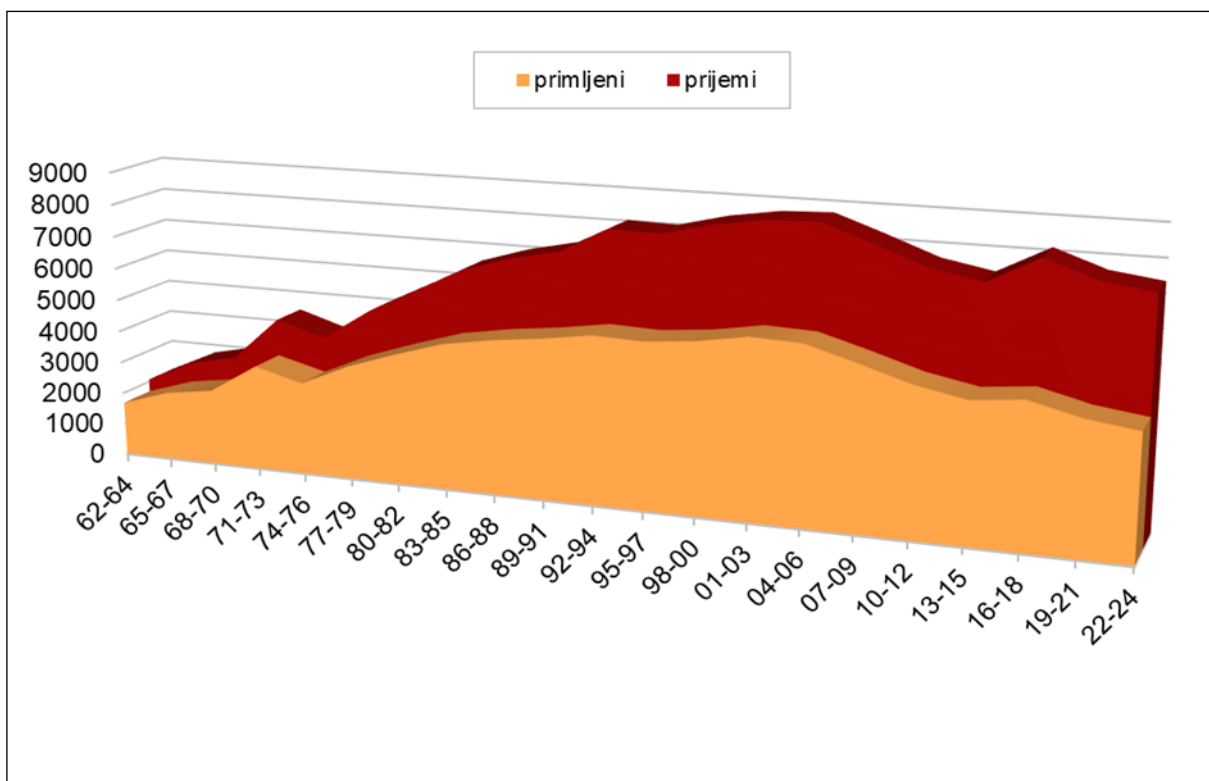
Slika 34

Prosječne dobno-specifične stope bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja u razdoblju 2020.-2024. godine u Hrvatskoj

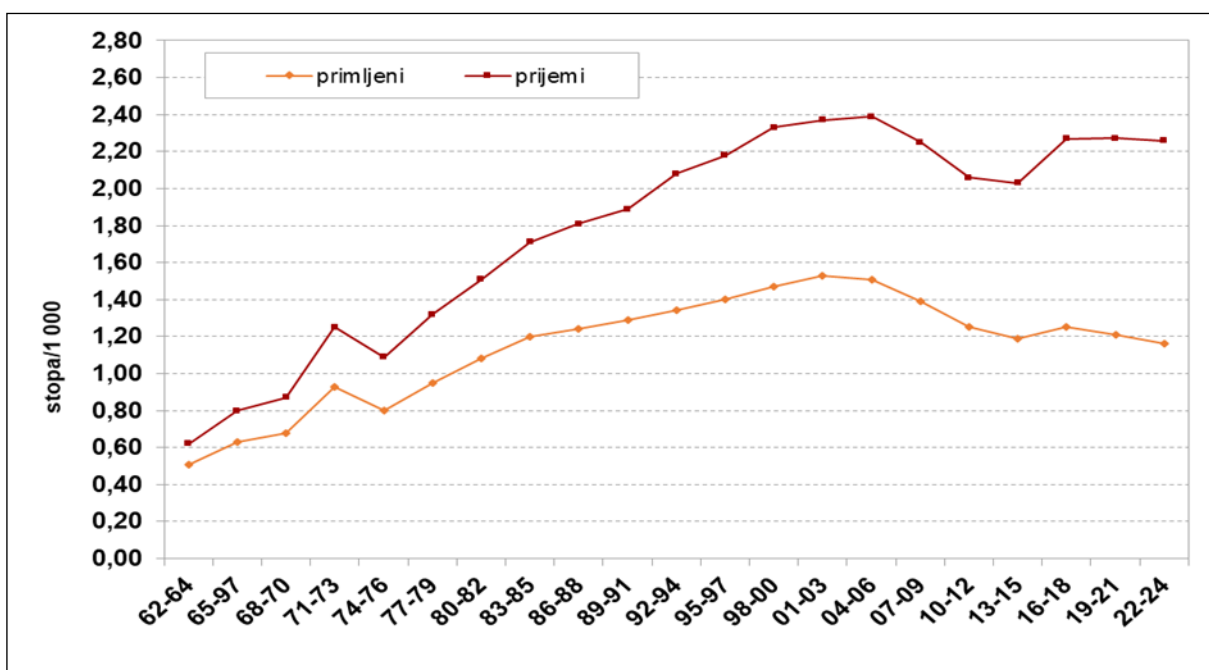
Slika 35

Prosječan broj prijema i primljenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarne ustanove Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

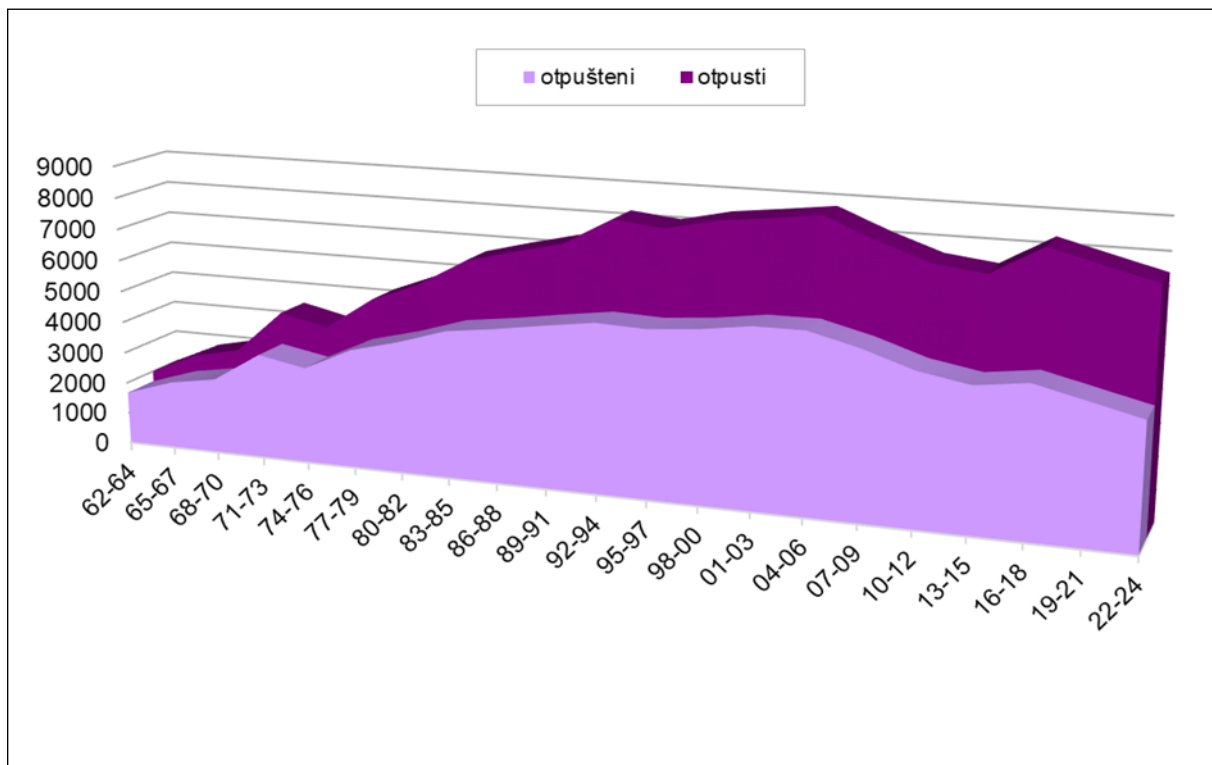
Slika 36

Prosječne dobno-standardizirane stope prijema i primljenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarne ustanove Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

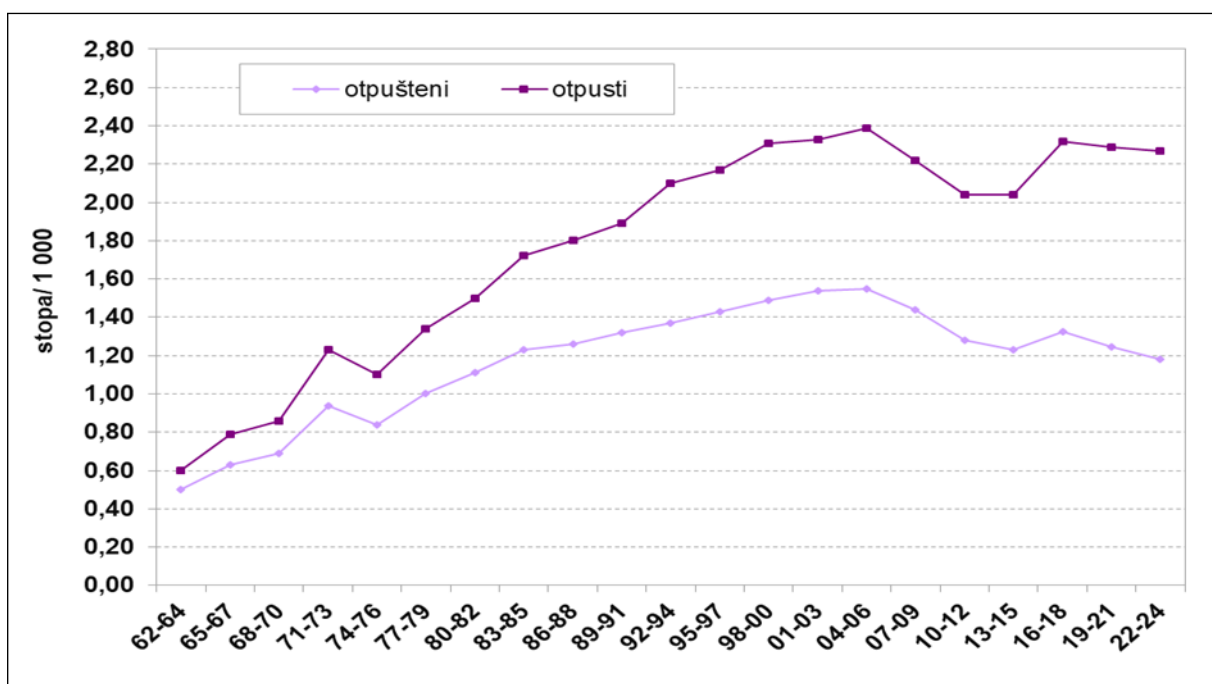
Slika 37

Prosječan broj otpusta i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja iz stacionarnih ustanova Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

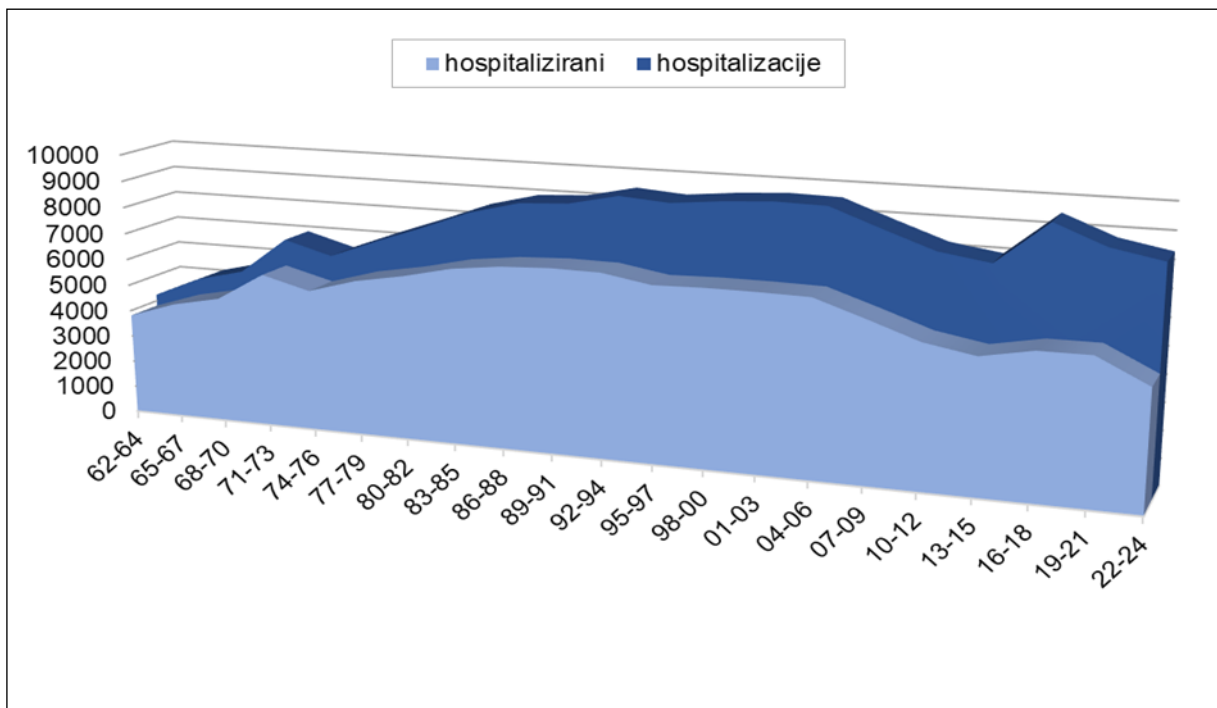
Slika 38

Prosječne dobno-standardizirane stope otpusta i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja iz stacionarnih ustanova Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

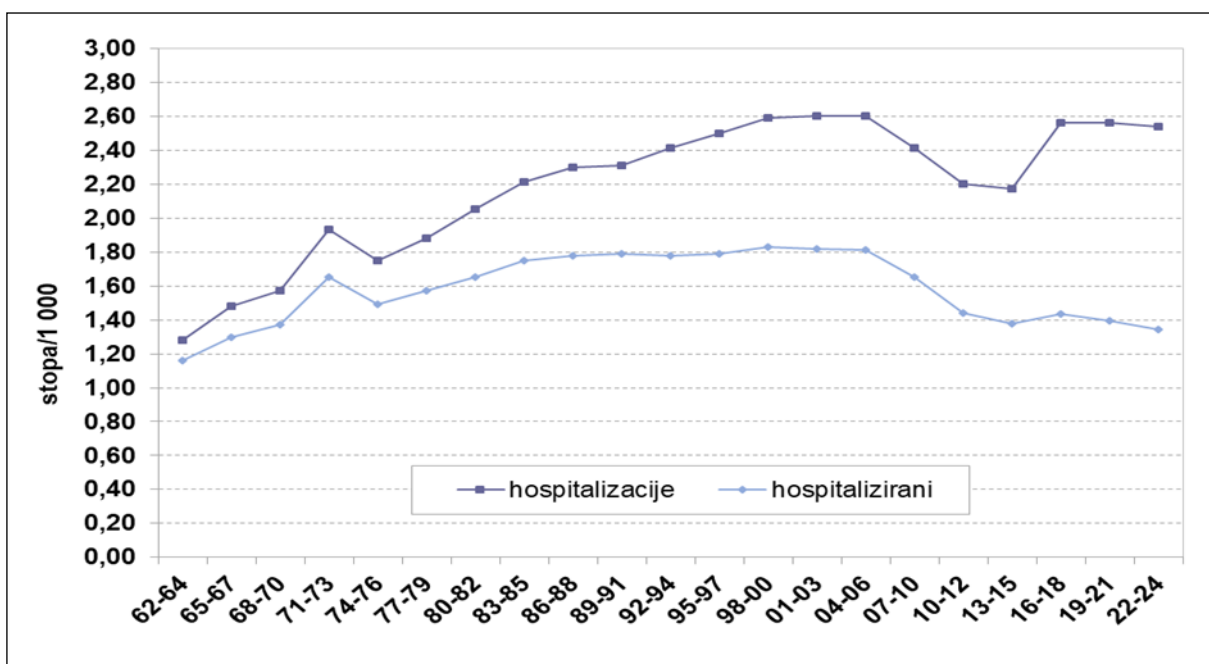
Slika 39

Prosječan broj hospitalizacija i hospitaliziranih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

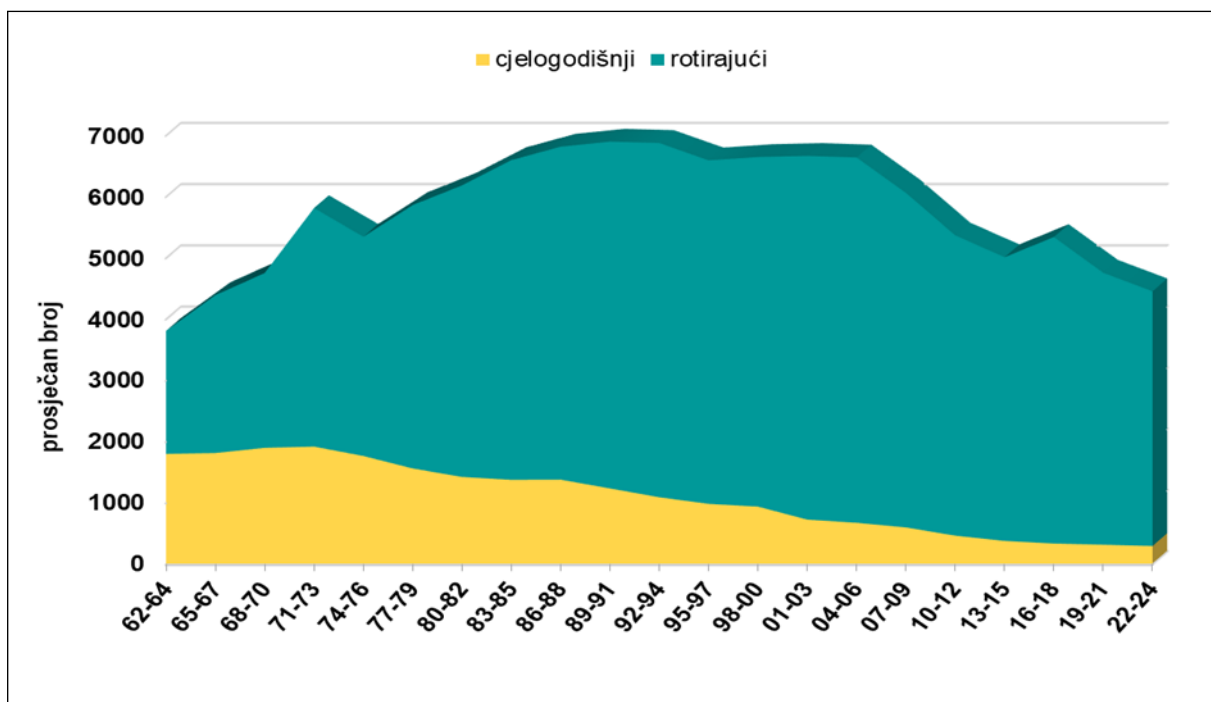
Slika 40

Prosječne dobno-standardizirane stope hospitalizacija i hospitaliziranih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

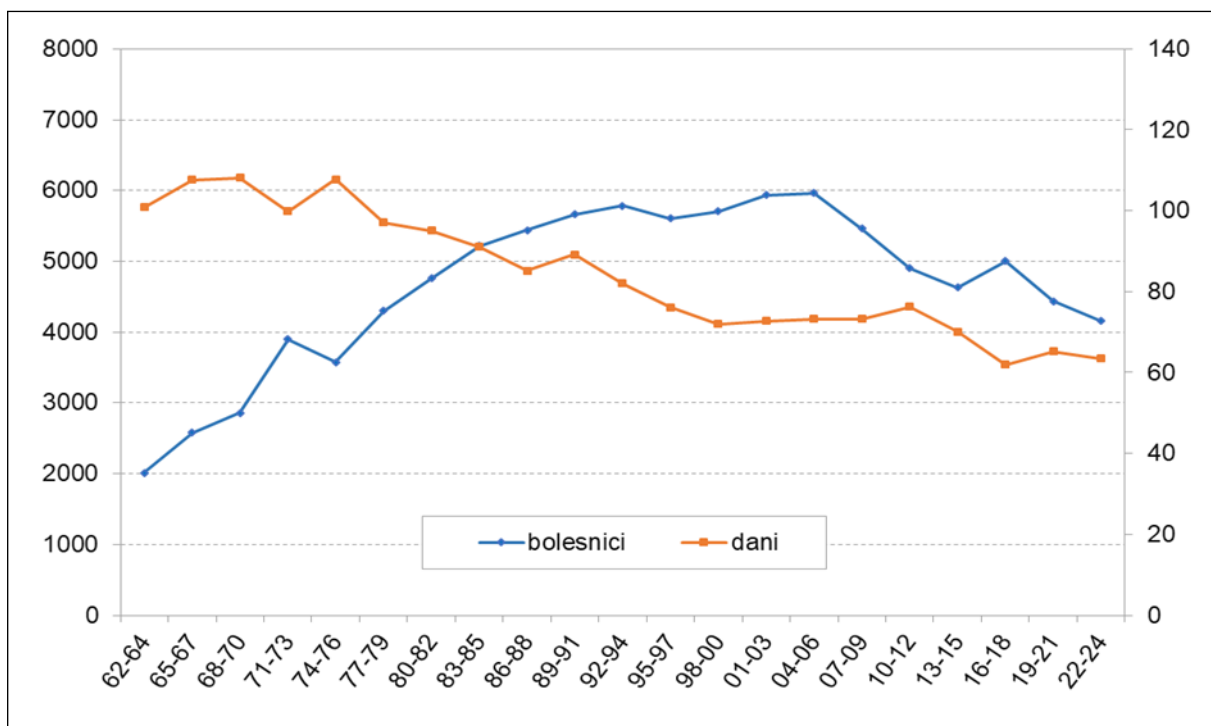
Slika 41

Prosječan broj osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja hospitaliziranih tijekom cijele godine i osoba s rotirajućim hospitalizacijama u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

Slika 42

Prosječno godišnje ukupno trajanje hospitalizacija osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja s rotirajućim hospitalizacijama u stacionarnim ustanovama Hrvatske od 1962.-2024. godine po trogodišnjim razdobljima

ODABRANI POKAZATELJI RADA PSIHIJATRIJSKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U HRVATSKOJ

Podatci su prikazani za razdoblje od 1997. do 2024. godine. Broj psihijatara i neuropsihijatara koji se bave psihijatrijskom djelatnošću prikazani su prema Nacionalnom registru pružatelja zdravstvene zaštite. Podatci o kapacitetima psihijatrijske stacionarne zaštite prikazani su na temelju godišnjih izvještaja o radu bolnica.

Broj specijalista psihijatrije koji rade u psihijatrijskoj djelatnosti u promatranom razdoblju kontinuirano se povećavao do 2023. godine, u 2024. godini godine došlo je pada broja specijalista (543 2024. godine, 572 2023. godine). Budući da više nema specijalizacije iz neuropsihijatrije, u psihijatrijskoj djelatnosti posljednjih godina radi samo nekoliko neuropsihijatara. Ukupan broj specijalista u odnosu na broj stanovnika porastao je skoro 100% (Tablica 11).

Kapaciteti psihijatrijske stacionarne zdravstvene zaštite prikazani su brojem postelja i doktora medicine koji rade na psihijatrijskim odjelima općih i kliničkih bolnica, te u psihijatrijskim bolnicama. Godine 2024. bilo je 344 psihijatrijskih postelja u općim bolnicama, 1483 u kliničkim bolničkim centrima i kliničkim bolnicama i 1762 u psihijatrijskim bolnicama. Ukupan broj psihijatrijskih postelja u razdoblju 1997.-2024. godine smanjio se za 24%, dok se broj postelja na 100 000 stanovnika smanjio za 6%. U psihijatrijskim bolnicama došlo je do najvećeg pada broja postelja (45,1%), kao i broja postelja na 100 000 stanovnika (32,1%) (Tablica 12).

Ukupan broj doktora medicine koji rade na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama 1997. godine iznosio je 361, a do 2023. godine narastao je na 552. U isto vrijeme prosječni broj postelja po jednom doktoru smanjio se s 13,1 na 6,5. Broj postelja po jednom doktoru najmanji je u općim bolnicama (2,7) dok je u psihijatrijskim bolnicama najveći (18,5 postelja po doktoru 2023. godine). Na porast broja postelja, doktora i broja postelja/ 100 000 stanovnika u KBC-ima i kliničkim bolnicama u podacima od 2015. godine utjecala je promjena statusa PB Vrapče te od 2022. godine i PB Sveti Ivan koje su dobile status Klinika za psihijatriju. Promjene statusa ovih bolnica utjecale su i na druge pokazatelje.

U promatranom razdoblju došlo je do znatnog pada prosječnog trajanja bolničkog liječenja, a najviše je bilo izraženo u općim bolnicama (49,4%). U općim bolnicama prosječno trajanje liječenja po hospitalizaciji bilo je i najkraće te je 2024. godine iznosilo 8,8 dana. Godišnja zauzetost postelja, odnosno iskorištenost psihijatrijskih bolničkih kapaciteta također se smanjuje. U 2024. godini godišnja zauzetost psihijatrijskih postelja iznosila je u općim bolnicama 235 dana po postelji, u kliničkim bolničkim centrima i kliničkim bolnicama 320 dana, a u specijalnim psihijatrijskim bolnicama 230 dana. Iskorištenost postelja bila je 64,3%, 87,6% i 63,1% (Tablica 13).

Tablica 11

Broj psihijatara i neuropsihijatara koji rade u psihijatrijskoj djelatnosti u Hrvatskoj po pojedinim godinama u razdoblju 1997.-2024. godine

GODINA	BROJ			Broj specijalista/ 100 000 stanovnika
	PSIHIJATRI	NEUROPSIHIJATRI	UKUPNO	
1997.	244	101	345	7,2
2000.	284	93	377	8,5
2005.	380	75	455	10,3
2010.	487	37	524	11,8
2015.	529	17	546	13,0
2020.	551	5	556	13,7
2024.	543	1	544	14,1

Tablica 12

Broj postelja i doktora medicine na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama u Hrvatskoj u razdoblju 1997.-2024. godine po pojedinim godinama

		OPĆE BOLNICE	KBC, KLINIČKE BOLNICE, KLINIKE	SPECIJALNE BOLNICE	UKUPNO
1997	Broj postelja	627	515	3.581	4.723
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>13,1</i>	<i>10,8</i>	<i>74,8</i>	<i>98,7</i>
	Broj doktora	84	134	143	361
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>7,5</i>	<i>3,8</i>	<i>25,0</i>	<i>13,1</i>
2000	Broj postelja	501	522	3.542	4.565
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>11,3</i>	<i>11,8</i>	<i>79,8</i>	<i>102,9</i>
	Broj doktora	84	129	142	355
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>6,0</i>	<i>4,1</i>	<i>24,9</i>	<i>12,9</i>
2005	Broj postelja	422	431	3.343	4.196
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>9,5</i>	<i>9,7</i>	<i>75,3</i>	<i>94,6</i>
	Broj doktora	95	130	144	369
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>4,4</i>	<i>3,3</i>	<i>23,2</i>	<i>11,4</i>
2010	Broj postelja	432	442	3.414	4.288
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>9,7</i>	<i>10,0</i>	<i>76,9</i>	<i>96,6</i>
	Broj doktora	115	136	183	434
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>3,8</i>	<i>3,3</i>	<i>18,7</i>	<i>9,9</i>
2015	Broj postelja	362	1.166	2.431	3.959
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>8,6</i>	<i>27,7</i>	<i>57,8</i>	<i>94,2</i>
	Broj doktora	124	206	146	476
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>	<i>16,6</i>	<i>8,3</i>
2020	Broj postelja	360	987	2401	3748
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>8,9</i>	<i>24,4</i>	<i>59,3</i>	<i>92,6</i>
	Broj doktora	127	271	135	533
	<i>Broj postelja po jednom doktoru</i>	<i>2,8</i>	<i>3,6</i>	<i>17,8</i>	<i>7,0</i>
2023	Broj postelja	355	1452	1796	3603
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>9,2</i>	<i>37,6</i>	<i>46,5</i>	<i>93,3</i>
2024	Broj postelja	344	1483	1762	3589
	<i>Broj postelja/ 100 000 stanovnika</i>	<i>8,9</i>	<i>38,4</i>	<i>45,6</i>	<i>92,8</i>

Tablica 13

Iskorištenost psihijatrijskih bolničkih kapaciteta u Hrvatskoj u razdoblju 1997.-2024. godine po pojedinim godinama

		OPĆE BOLNICE	KBC, KB, KLINIKE	SPECIJALNE BOLNICE
1997	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	17,4	21,1	71,7
	Godišnja zauzetost postelja	359,2	456,9	374,7
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	98,4	125,2	102,7
2000	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	15,5	20,2	66,1
	Godišnja zauzetost postelja	357,4	370,4	320,9
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	97,9	101,5	87,9
2005	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	12,3	15,2	52,5
	Godišnja zauzetost postelja	356	354	333
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	97,4	97,1	91,1
2010	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	12,6	16,8	46,9
	Godišnja zauzetost postelja	339	332	302
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	92,9	91,0	82,7
2015	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	10,4	17,2	51,3
	Godišnja zauzetost postelja	327	333	320
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	89,6	91,2	87,7
2020	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	8,9	14,3	58,4
	Godišnja zauzetost postelja	188	246	283
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	51,4	67,4	77,5
2024	<i>Prosječna dužina liječenja</i>	8,8	18,8	51,3
	Godišnja zauzetost postelja	235	320	230
	<i>% iskoristenosti postelja</i>	64,3	87,6	63,1

Metodološka pojašnjenja:

- Za 2024. godinu nisu dostupni podatci o broju doktora medicine koji rade na psihijatrijskim odjelima i u psihijatrijskim bolnicama.

- PB Vrapče od 2011. godine dobiva status Klinike te se od 2015. godine prikazuje u skupini podataka za KBC, KB i Klinike. PB Sveti Ivan od 2021. godine dobiva status Klinike te se u podacima od 2022. godine prikazuje u skupini podataka za KBC, KB i Klinike.

REGISTAR SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE

Registar samoubojstava, državni je registar, osnovan 1986. godine u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Ima značajke populacijskog registra. U njemu se evidentiraju podatci o osobama s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su izvršile samoubojstvo. Izvor podataka je Potvrda o smrti/Izvjješće o uzroku smrti. Podatci se prikazuju skupno te se rutinski analiziraju prema dobi, spolu, županiji boravka, načinu izvršenja, a moguće su i specifične analize prema županiji rođenja, danu i mjesecu izvršenja, eventualnoj psihijatrijskoj ili somatskoj dijagnozi.

Metodološka pojašnjenja:

Samoubojstva se prikazuju prema MKB-10 šiframa vanjskih uzroka namjernog samoozljeđivanja i posljedica namjernog samoozljeđivanja (šifre X60-X84, Y87.0). Prikazani su trendovi smrtnosti zbog samoubojstava u razdoblju od 1985. do 2024. godine. Podatci za 1985. godinu dopunjeni su podacima rutinske mortalitetne statistike. Za prikazane zemlje Europe podatci su preuzeti iz baze podataka WHO/Europe, HFA/Database. Stope su standardizirane na staro europsko stanovništvo.

Samoubojstva u Hrvatskoj

Samoubojstva su godinama bila vodeći uzrok smrtnosti od ozljeda u Hrvatskoj s udjelom oko 30%. Posljednjih nekoliko godina samoubojstva se nalaze na 2. mjestu, iza vodećih padova, s udjelom 20,4% 2024. godine.

Broj samoubojstava kao i stopa na 100 000 stanovnika oscilirali su do 1999. godine, dok je nadalje prisutan trend pada samoubojstava. Godine 1985. počinjeno je 1050 samoubojstava (stopa 21,9). Podjednak, a ujedno i najveći broj samoubojstava zabilježen je 1987. (1153, stopa 24,1) i 1992. godine (1156, stopa 24,2). Najmanji broj samoubojstava zabilježen je 1995. godine (930, stopa 19,4) te u razdoblju 2000.-2024. godine (926, stopa 20,9 2000. godine; 542, stopa 14,0 2024. godine) (Slika 43, Slika 44).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od samoubojstava za sve dobi ukupno, kao i za dob 0-64 godina pokazuju kontinuirani pad stope, uz prisutne oscilacije. Za dob 65 i više godina dobno-standardizirana stopa ima sličan trend kretanja uz veće oscilacije (Slika 45).

Analize prema spolu, također, pokazuju trend opadanja broja i stope samoubojstava, uz veće ili manje oscilacije vezano za spol. Također, znatne su razlike u broju i stopi samoubojstava prema spolu s prosječnim udjelom muškog spola preko 70% u ukupnom broju samoubojstava i višom stopom za muški nego za ženski spol. Odnos broja samoubojstava muškaraca i žena kretao se u omjeru 2,2-3,85 : 1 (Slika 43, Slika 44, Slika 47).

Analize prema dobi pokazuju različite trendove kretanja stopa samoubojstava kroz godine. U dobi do 14 godina stopa smrtnosti od samoubojstava ne prelazi 1 slučaj na 100 000. U Hrvatskoj je, kao i u nekim drugim zemljama, u dobi 15-19 godina u pojedinim godinama bio zabilježen porast stope. Najviša stopa u toj dobi registrirana je 1999. godine (12,9), a od 2000. godine (stopa 8,4) bilježi se oscilacija stope, te je 2024. godine stopa bila 7,7/100 000. Za dob 20-49 godina stopa je do 2000. godine blaže oscilirala, od kada je u padu. Za dob 50-64 godina stopa je oscilirala do 2005. godine od kada ima trend pada, a za dob 65 i više godina stopa do 2000. godine znatnije oscilira, a nadalje je prisutan pad stope (Slika 46).

Stope smrtnosti od samoubojstava za oba spola znatno rastu s dobi. Godine 2024. u dobi do 14 godina stopa iznosi 0,9; u dobi 15-19 godina 7,7; u dobi 20-29 godina 9,6; u dobi 30-49 godina 13,3; u dobi 50-64 godine 18,9, a u dobi 65 i više godina 21,7/100 000 (Slika 47).

Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje (56,8% 2024. godine), dok u ostalim načinima izvršenja postoje razlike prema spolu. Gotovo sva samoubojstva počinjena vatrenim oružjem i eksplozivom registrirana su kod muškog spola (55 od ukupno 58 slučaja 2024. godine), a kod ženskog spola su samootrovanje i skok s visine znatnije zastupljeni (Slika 48).

U ratnim i poratnim godinama registriran je porast broja samoubojstava vatrenim oružjem i eksplozivom, posebice u muškaraca. Godine 1985. udio ovog načina izvršenja u ukupnom broju samoubojstava iznosio je 7,2 %, dok je 1992. i 1995. godine iznosio oko 26%. Posljednjih godina sve je manje registriranih samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i eksplozivom te je 2024. godine udio iznosio 10,7% (Slika 49).

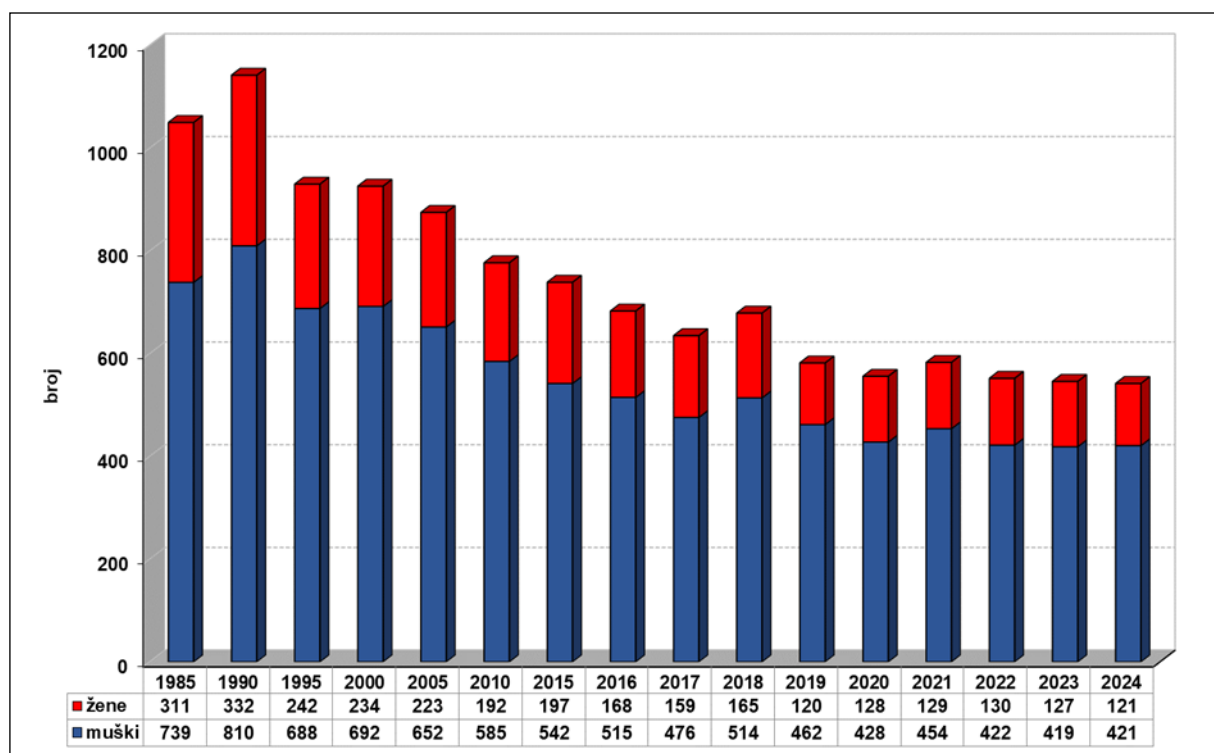
Iz analize smrtnosti od samoubojstava prema županijama prebivališta za 2024. godinu, vidljivo je da su samoubojstva sudjelovala u ukupnoj smrtnosti od ozljeda u županijama s udjelima od 6,9% (Istarska županija) do 25,4% (Bjelovarsko-bilogorska županija). Ukupan broj samoubojstava i stopa na 100 000 za svaku županiju prikazani su na Slikama 50 i 51.

Usporedbe smrtnosti od samoubojstava pokazuju da između županija Hrvatske postoje znatne razlike. Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za svu dob ukupno kretale su se u rasponu od 5,8 do 22,2/100 000, a za dob 0-64 u rasponu od 5,5 do 21,6/100 000. Pojedine županije priobalnog dijela bilježe znatno niže stope od pojedinih županija kontinentalnog dijela Hrvatske (Slika 52, Slika 53).

Hrvatska bilježi više stope smrtnosti od samoubojstava od prosjeka stopa za zemlje EU članice. Susjedna Slovenija bilježi više stope, Mađarska bilježi nešto više stope za sve dobi ukupno i dob do 64 godine te podjednaku stopu za 65 i više godina. Austrija bilježi niže stope od Hrvatske, a Italija znatno niže stope za sve navedene dobi (Slika 54).

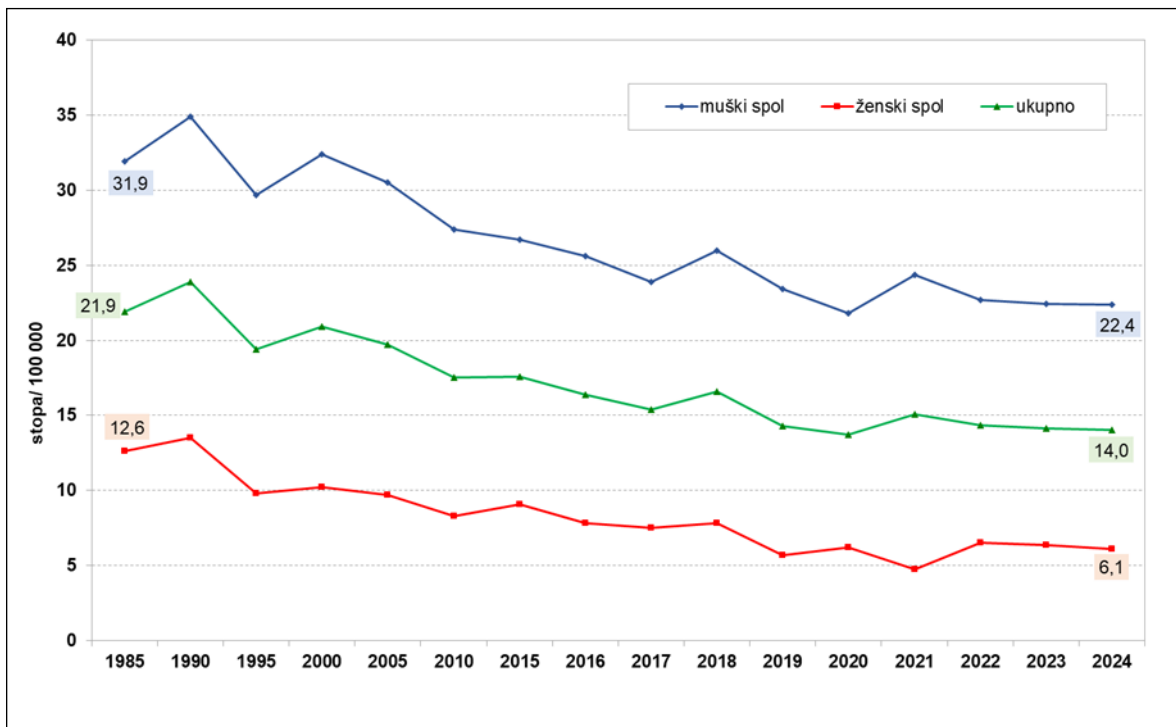
Slika 43

Broj samoubojstava po spolu u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2024. godine

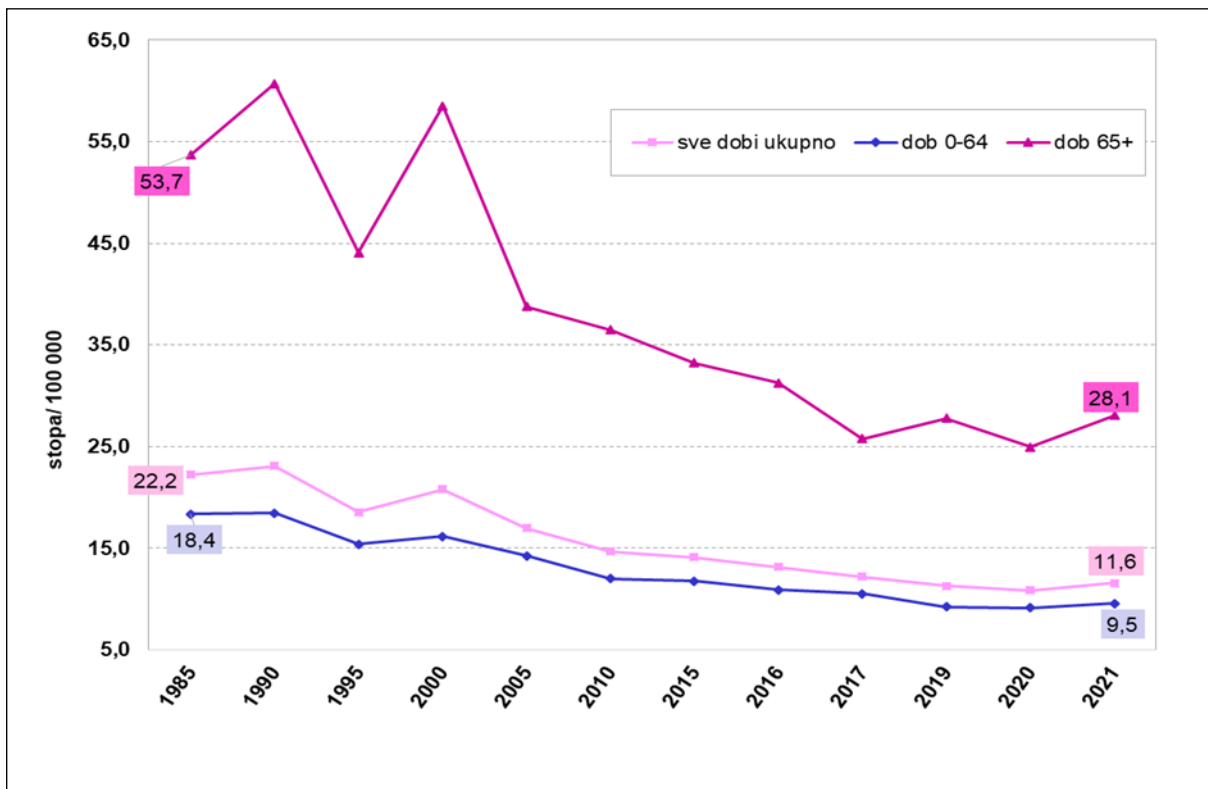
Slika 44

Stope samoubojstava po spolu u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2024. godine

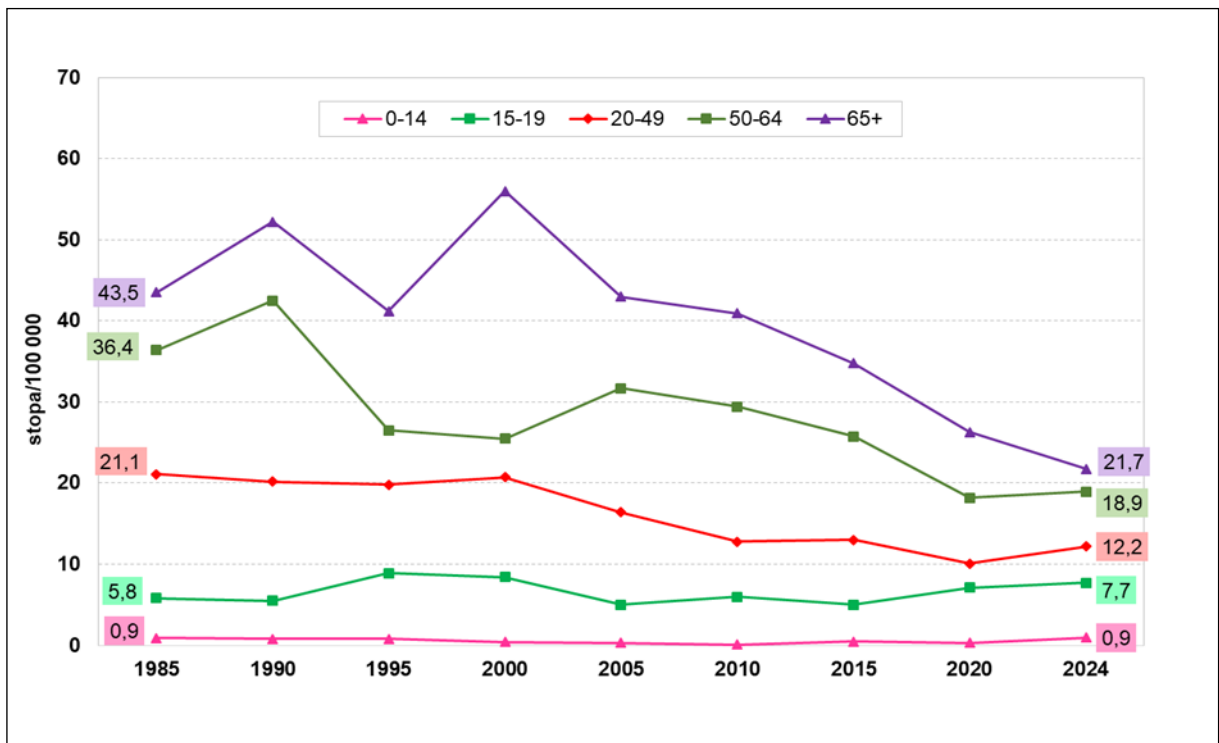
Slika 45

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi, dob 0-64 te dob 65 i više godina u Hrvatskoj 1985. godine te u razdoblju 1990.-2021. godine

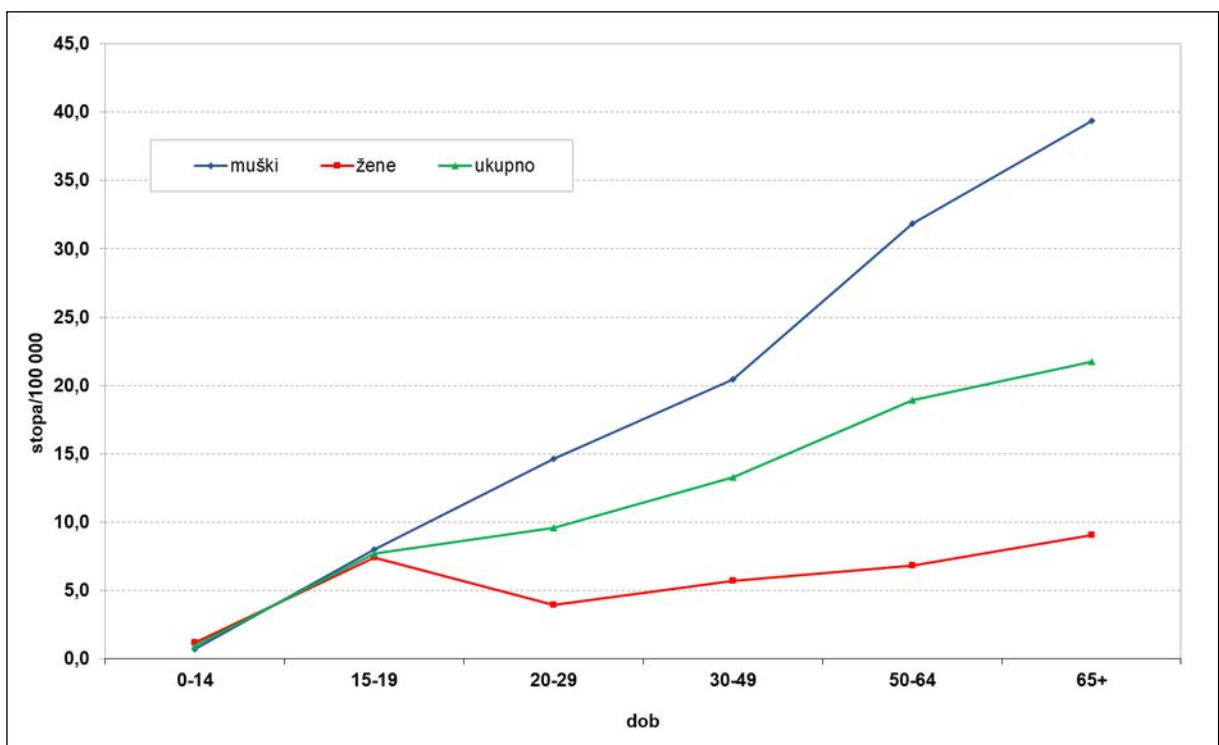
Slika 46

Dobno-specifične stope samoubojstava u Hrvatskoj 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010., 2015., 2020. i 2024. godine

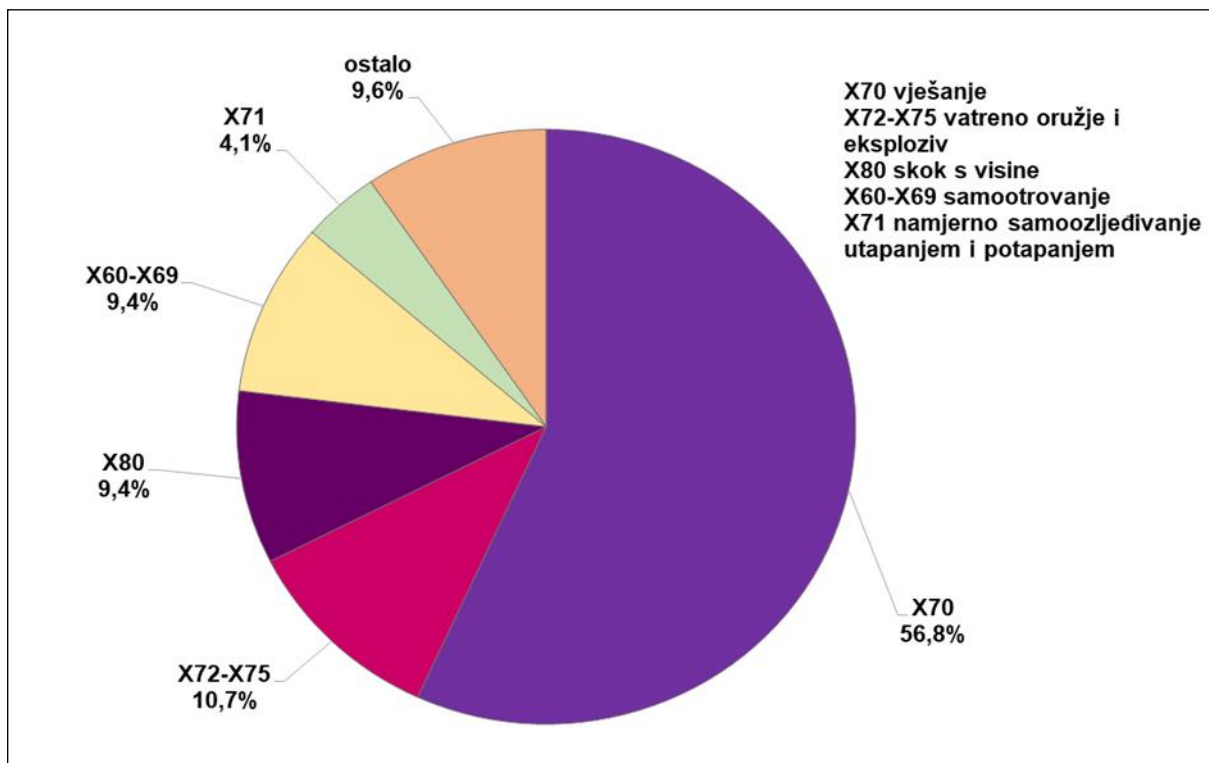
Slika 47

Dobno-specifične stope samoubojstava po spolu u Hrvatskoj 2024. godine

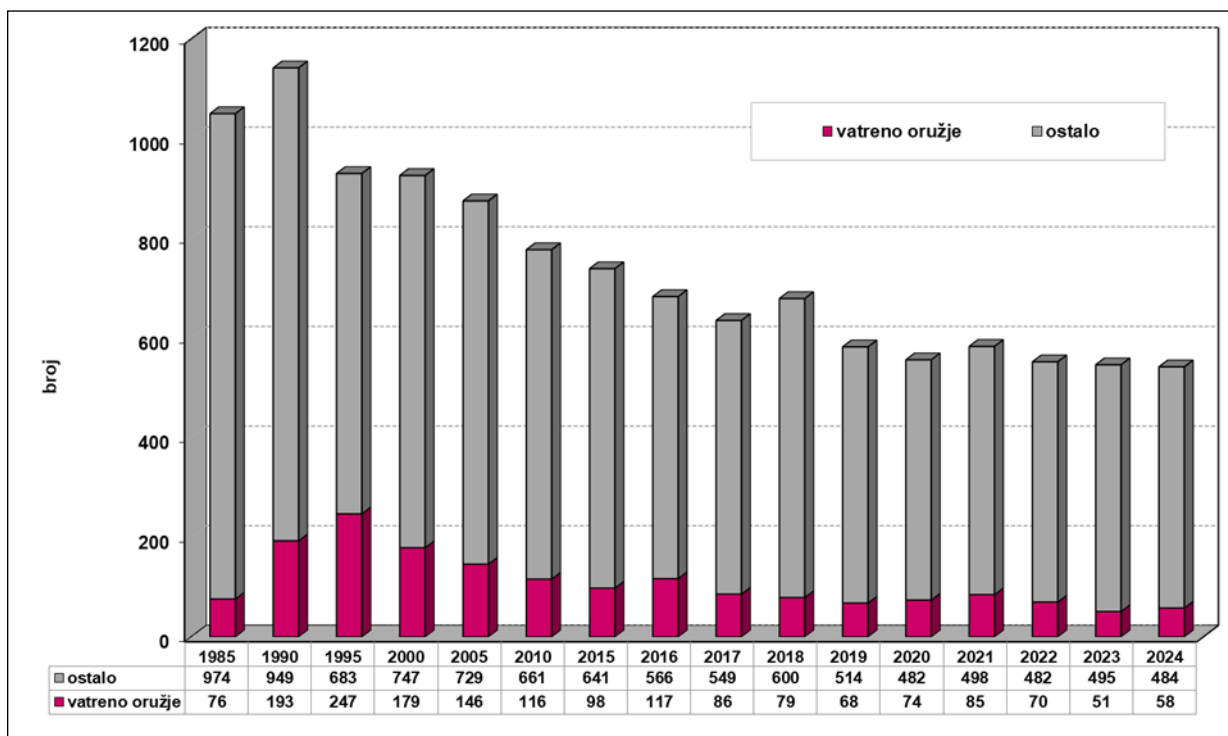
Slika 48

Najčešći načini izvršenja samoubojstava u Hrvatskoj 2024. godine

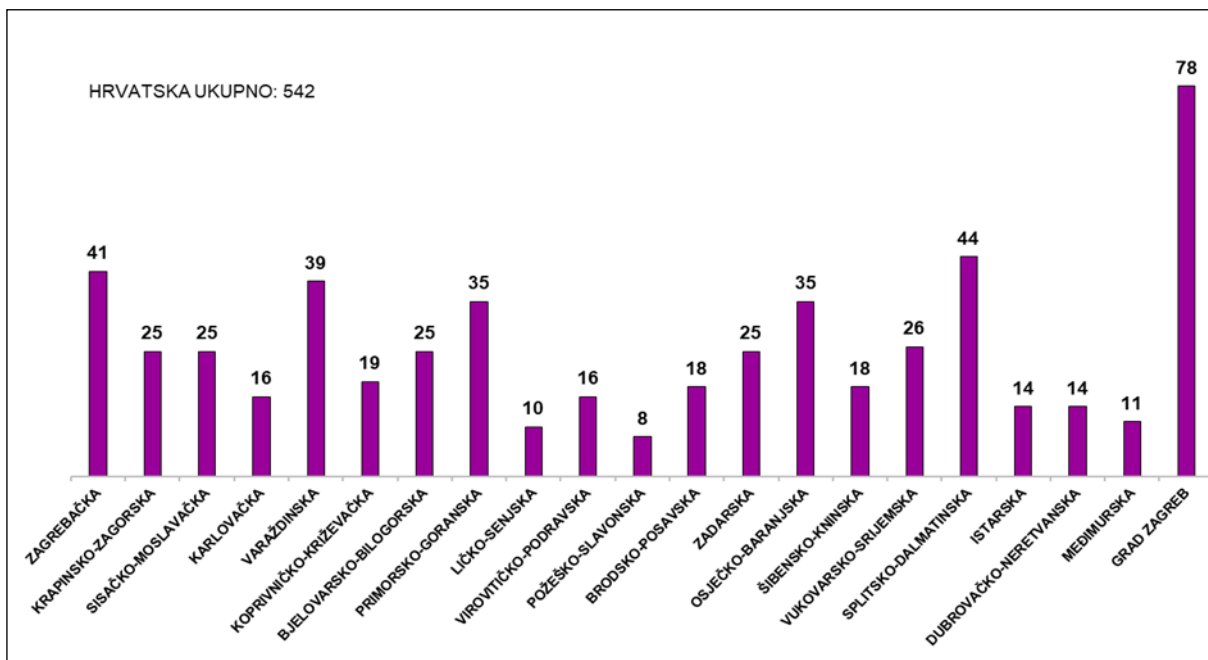
Slika 49

Odnos samoubojstava izvršenih vatrenim oružjem i eksplozivom i samoubojstava izvršenih ostalim metodama u Hrvatskoj u pojedinim godinama u razdoblju 1985.-2024. godine

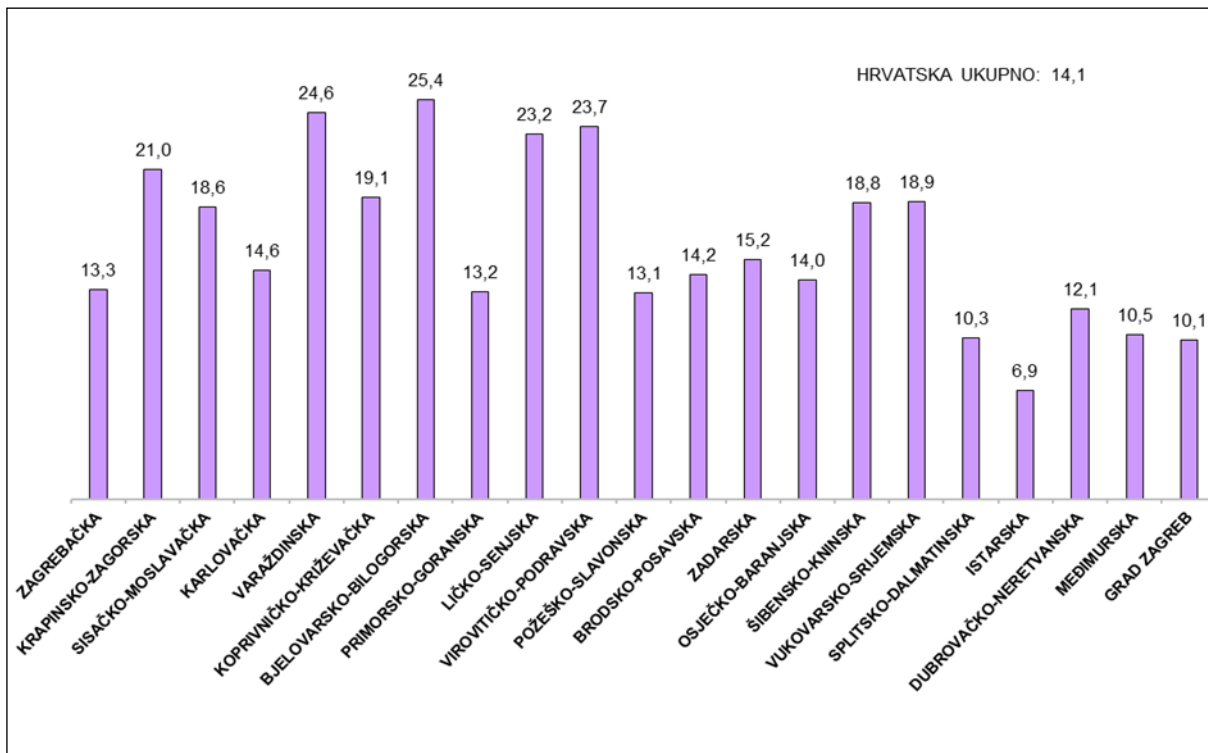
Slika 50

Samoubojstva prema županiji prebivališta 2024. godine (broj slučajeva)

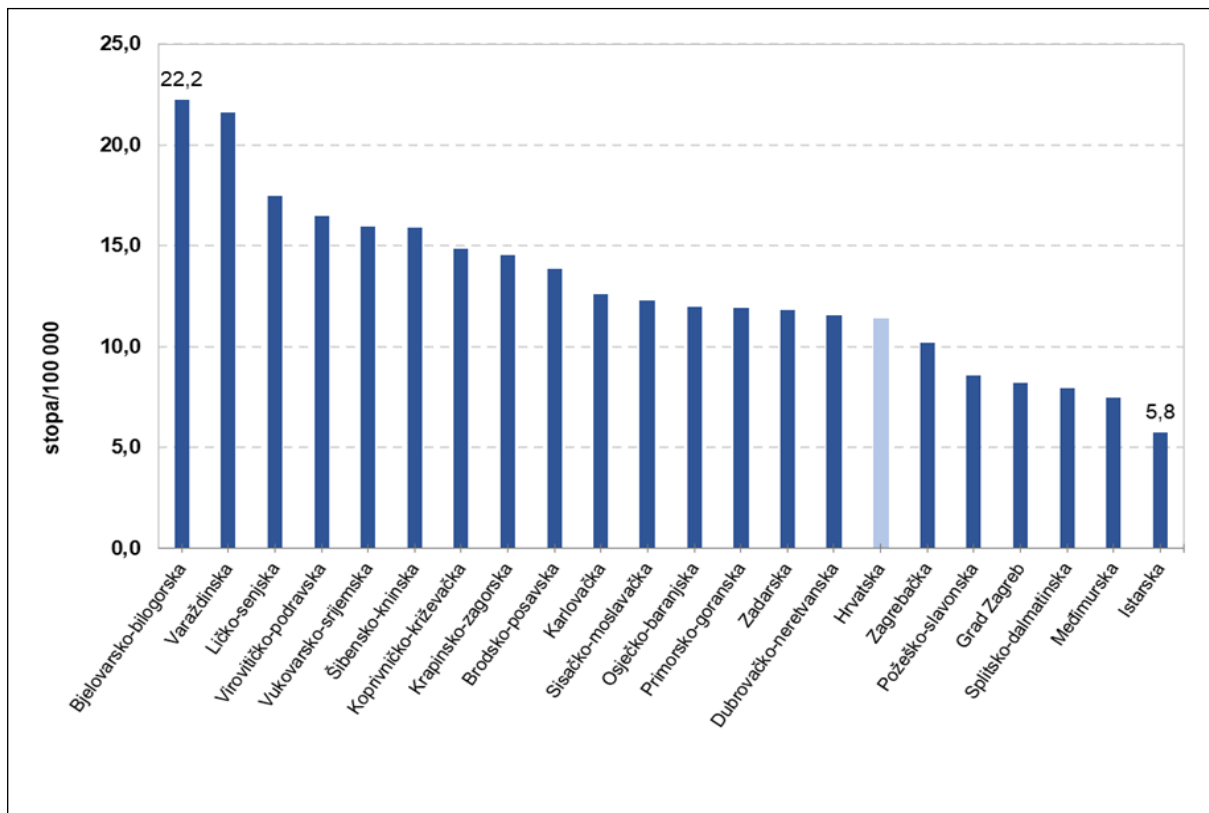
Slika 51

Samoubojstva prema županiji prebivališta 2024. godine (stopa/100 000)

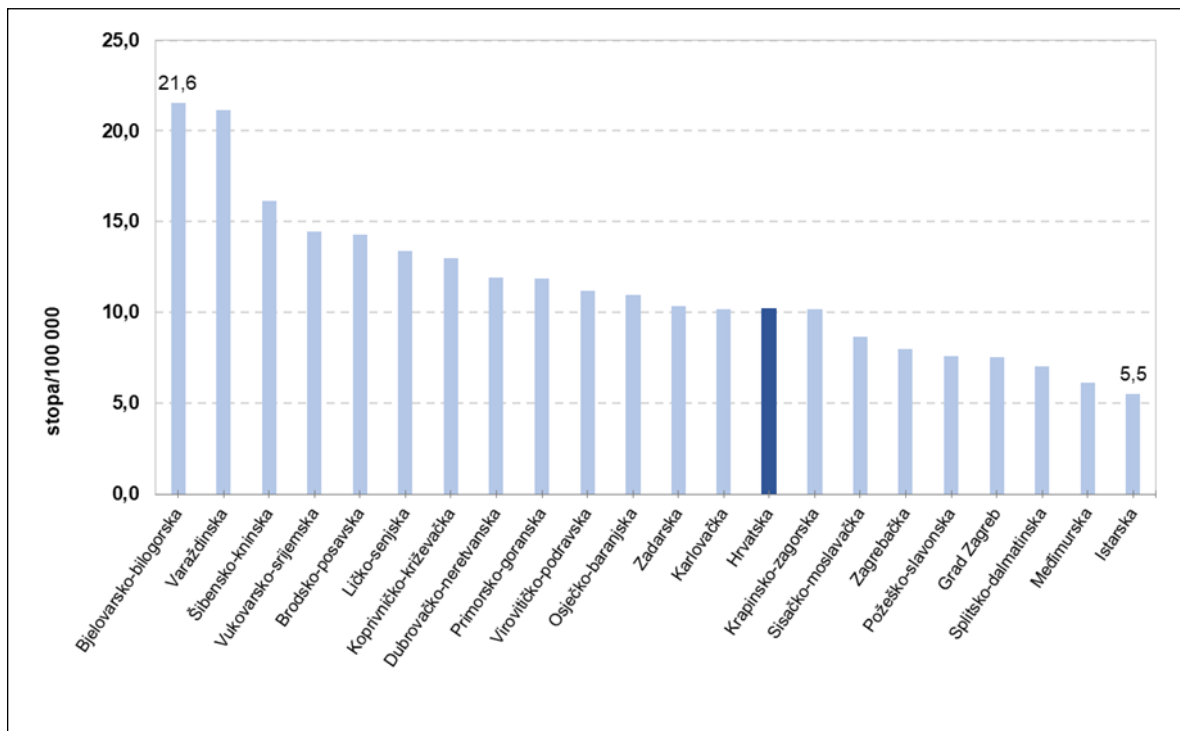
Slika 52

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi ukupno prema županiji prebivališta 2024. godine

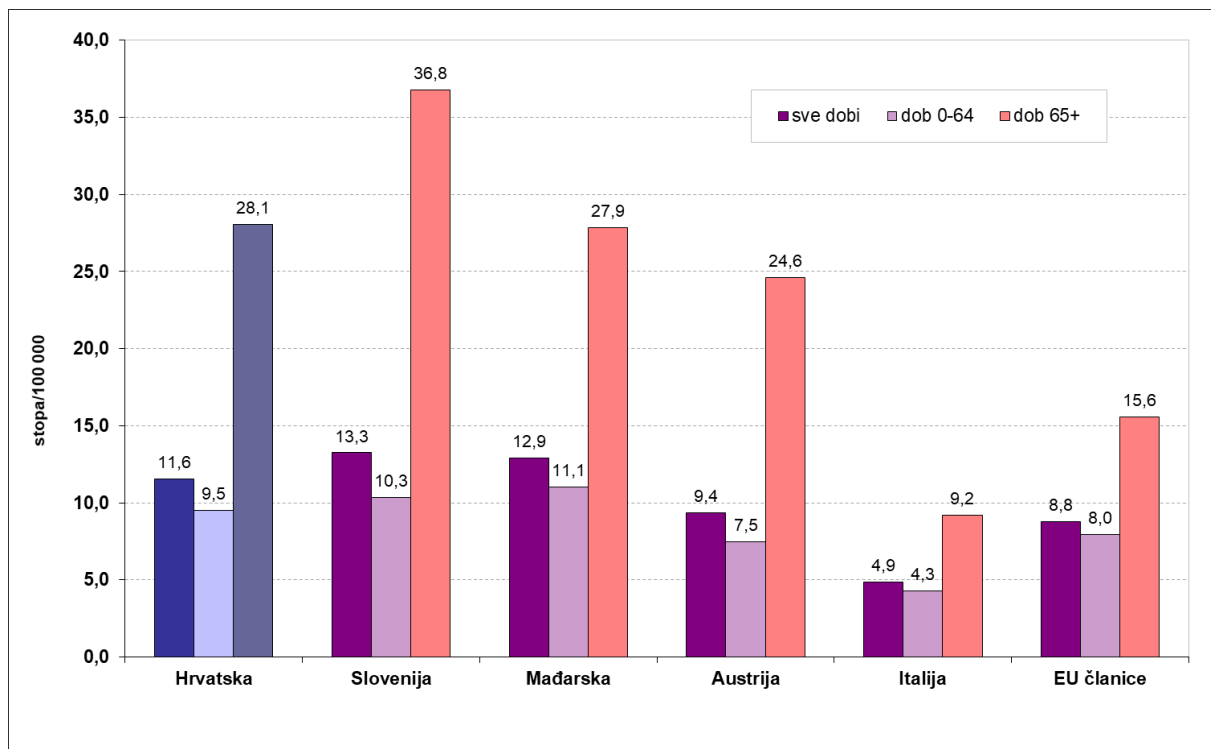
Slika 53

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za dob 0-64 godina prema županiji prebivališta 2024. godine

Slika 54

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi ukupno, dob 0-64 te dob 65 i više godina po pojedinim zemljama Europe, zadnja dostupna godina

www.hzjz.hr

www.hzjz.hr